BIBLIOGRAFIE ŞCOLARĂ RECOMANDATĂ

JACK LONDON

Un Fiu *al soarelui*

Jack London (1876 — 1916) este unul dintre cei mai cunoscuţi scriitori americani, lucrările sale fiind traduse în zeci de limbi și publicate în întreaga lume. Opera sa are ca subiect principal existenţa crudă, sălbatică și spiritul de revoltă și aventură. Printre cele mai cunoscute titluri se numără: *Chemarea străbunilor* (1903), *Colţ Alb* (1906), *Dragoste de viaţă* (1907), *înainte de Adam* (1907), *Călcă lui de fier* (1907), *Căutătorii de aur* (1912), *Ciuma stacojie* (1915), *Doamna mică din casa mare* (1916).

Romanul *Un fiu al soarelui,* publicat în anul 1912, prezintă întâmplările prin care trece David Grief, un tânăr englez curajos și onest aflat în căutare de aventură în apele însorite ale tropicelor. Deși avea proprietăţi și afaceri în tot Pacificul de Sud, care i-ar fi asigurat o existenţă liniștită, iar birourile sale din Sydney ocupau trei etaje.

Grief, un adevărat „fiu al soarelui", prefera să străbată mările în lung și în lat, „adulmecând noi investiţii, inspectându-le și înviorându-le pe cele vechi, distrându-se și înfruntând aventura în cele mai ciudate moduri". Întemeia plantaţii noi în diverse insule, coloniza alte insule sau aducea pacea între războinicii șefi ai diverselor clanuri; navele sale îi recrutau propria forţă de muncă și o duceau acolo unde era nevoie. Punctele sale comerciale se întindeau în toate grupurile de insule și multe dintre corăbiile care navigau în acea zonă erau ale sale. „Tot ce atingea se transforma în aur, dar intrase în joc nu de dragul aurului, ci de dragul jocului".

Capitolul unu
UN FIU AL SOARELUI

I

Willi Waw adăsta în culoarul de trecere dintre ţărmul coralifer și reciful din exterior. Dinspre acesta din urmă răzbătea murmurul slab și lenevos al valurilor, dar limba de apă dintre cele două braţe stâncoase, de-a lungul a mai puţin de o sută de yarzi de plaja albă smălţuită cu nisip de corali, era netedă ca oglinda. Culoarul de trecere era strâmt și, cum goeleta era ancorată în ape puţin adânci care abia o lăsau să se legene, lanţul ancorei se întindea într-o parte și-ntr-alta fix o sută de picioare. Puteai vedea urmele pe care le săpase în coralul viu de pe fundul apei. Ca un șarpe monstruos, corpul ruginit al lanţului se încolăcea peste fundul oceanului, încolo și-ncoace, pentru ca apoi să se prindă de ancora inutilă. Codul de stâncă, cenușiu și marmorat, se strecura cu grijă prin reciful de corali. Alţi pești, cu forme și culori neobișnuite, bălteau cu o indiferenţă obraznică, chiar și când un rechin de dimensiuni impresionante s-a abătut lent prin zonă, făcând bancul de cod să o zbughească în crevasele favorite.

Pe punte, la proră, o duzină de negri trăncăneau râcâind stângaci copastia de

tec. Erau la fel de nepricepuţi la asta ca niște maimuţe.

De fapt, semănau mult cu niște maimuţe uriașe, din vremuri preis torice. Aveau în ochi aerul certăreţ-plângăreţ al acestora, feţele lor erau chiar mai puţin simetrice și, fără păr pe corp, erau chiar mai golași ca o maimuţă întrucât niciunul nu avea haine pe el. Erau în schimb împodobiţi cum nicio maimuţă nu era. În găurile din urechi purtau pipe scurte de lut, inele din carapace de ţestoasă, cepuri mari de lemn, cuie ruginite și cartușe de pușcă. Cea mai mică gaură din urechile lor era de calibrul unei puști Winchester; cele mai mari găuri erau de un inch[1] diametru și aveau, în medie, pe fiecare ureche, de la trei la jumătate de duzină de găuri. Nasul le era străpuns de ţepe și ace din oase lustruite sau cochilii pietrificate. Pe pieptul unuia atârna o clanţă albă de ușă, pe pieptul altuia adăsta prins mă nerul unei cești de porţelan, un al treilea avea la gât o roată zimţată de aramă dintr-un ceas deșteptător. Sporovăiau cu voci ciudate, în falset și, împreună, nu făceau mai multă treabă ca un marinar alb.

La pupă, sub apărătoarea de pânză, se aflau doi albi. Purtau maiouri de șase penny și aveau câte o fâșie de pânză în jurul șalelor. De centurile strânse în talie atârnau câte un revolver și o pungă de tutun.

Pielea lor era înrourată de mii de picături de transpiraţie. Ici-colo, picăturile se adunau în mici torenţi care picurau pe puntea fierbinte și se evaporau aproape de îndată. Unul dintre cei doi, un bărbat deșirat și cu ochi negri, șterse cu mâna un astfel de firicel care-i ardea fruntea și-l îndepărtă cu o înjurătură obosită. Epuizat și fără speranţe se uită în larg, peste recifu l de corali, și la coroanele palmierilor crescuţi de-a lungul plajei.

— Este abia ora opt și până la amiază va fi iad, se plânse el. De-ar da Domnul un firicel de vânt. Vom mai reuși să plecăm vreodată de aici?

Celălalt bărbat, un german zvelt de vreo douăzeci și cinci de ani, cu fruntea masivă a unui savant și cu bărbia teșită, nu se obosi să-i răspundă. Era ocupat să toarne praf de chinină în hârtie de ţigară.

Răsuci vreo cincizeci de grăunţe de chinină într-un cocoloș strâns pe care îl aruncă în gură și-l înghiţi fără apă.

— Îmi crapă buza după o cinzeacă de whisky, oftă primul bărbat, după o tăcere de un sfert de ceas.

Tot atât se scurse până când germanul enunţă, fără legătură cu ceva anume:

— Am putrezit de atâta febră. Nu am să te mai urmez, Griffiths, după ce ajungem la Sydney. În ceea ce mă privește, s-a zis cu tropi cele. Trebuia să mă gândesc mai mult atunci când am semnat contractul cu tine.

— Nici nu prea mi-ești de ajutor, îi replică Griffiths, prea toro pit el însuși de căldură pentru a fi mai înverșunat. Când s-a auzit pe plaja de la Guvutu că navighez cu tine, au râs toţi: „Cine? Jacobsen?” așa ziceau. „Nu poţi ţine ascunsă o sticlă de gin sau de acid sulfuric pe care el să n-o adulmece!” Ţi-ai câștigat, fără doar și

---

[1] Unitate de măsură pentru lungime, egală cu 2,54 cm.

poate, o reputaţie fără egal. N-am mai pus pe limbă pic de tărie de juma de lună pentru că ai dat tu iama în rezerva mea.

— Dacă te-ar chinui febra cum mă chinuie pe mine, ai înţelege, şopti secundul lui.

— Nu dau cu parul, răspunse Griffiths. Zic doar că mi-aș dori ca Dumnezeu să-mi trimită o bărdacă de tărie, sau o pală de vânt, sau orice altceva. Sunt gata, la o adică, să îngheţ mâine.

Secundul se ospăta cu o nouă porţie de chinină. Își răsuci doza de cincizeci de grăunţe și aruncă cocoloșul în gură, înghiţind în sec.

— Doamne, Doamne! gemu el. Tot sper că există o ţară pe undeva unde să nu existe chinină. Scârboșenia dracului! Am înfulecat tone la viaţa mea.

Scrută iar largul oceanului, după vreo urmă de briză. Dar obișnuiţii nori care prevesteau vântul nu se zăreau, iar soarele, care mai avea mult de urcat până la crucea amiezii, încinsese până la incandescenţă oglinda cerului. Nu doar că-i simţeai, dar îi și vedeai fierbinţeala, iar Griffiths încerca în van să se liniștească privind către ţărm. Plaja albă îi rănea ochii cu dogoarea ei. Palmierii, absolut neclintiţi, decupaţi clar pe fundalul verde-veștejit al junglei fojgăind de viaţă, semănau cu un decor de carton. Negrișorii care se jucau dezbrăcaţi în strălucirea nisipului și a soarelui erau un afront și un chin pentru bărbatul chinuit de soare. A simţit o oarece ușurare când unul dintre băieţii care alergau alunecă și căzu în patru labe în apa călduţă a mării.

Un strigăt dinspre negrii care lucrau la proră îi făcu pe amân doi bărbaţii să privească spre largul mării. Dinspre cel mai apropiat punct al ţărmului, cam la vreo patru sute de yarzi depărtare și oco lind reciful, apăruse împinsă de vâsle o canoe lungă și neagră.

— Băieţii de la Gooma, din golful de-alături, dădu secundul lui verdictul.

Unul dintre negri veni la pupă, călcând pe puntea încinsă cu lipsa de griji a unuia ale cărui tălpi goale nu simţeau defel fierbinţeala.

Aceasta, de asemenea, îi făcea rău lui Griffiths, iar el strânse ochii.

Însă în clipa următoare îi deschise larg.

— Stăpânul nostru alb să oprească băiatul Gooma, spuse negrul.

Amândoi bărbaţii erau în picioare privind canoea. La pupă se putea zări, fără doar și poate, sombreroul unui alb. Pe chipul secundului se citi imediat panica.

— Este Grief, spuse el.

Griffiths se mulţumi să privească îndelung, apoi trase cu furie o înjurătură.

— Ce-o face aici? îl întrebă pe secund, din adâncul dureros al mării și cerului, din fierbinţeala nemiloasă a soarelui și din tot universul torid și implacabil în care îl aruncase soarta.

Secundul începu să chicotească.

— Ţi-am spus că nu poţi scăpa, zise el.

Dar Griffiths nu-l asculta.

— Cu toţi banii lui, să bată drumul ca un recuperator de rând, îşi scuipă el indignarea, cu o furie aproape extatică. Are căruţe de bani, e plin de bani, dă

pe-afară de bani. Știu sigur că și-a vândut plantaţiile de pe Yringa pentru trei sute de mii de lire. Bell mi-a spus asta cu guriţa lui, ultima oară când ne-am îmbătat la Guvutu. Are milioane și milioane, dar mă vânează să-mi ia pielea de pe spinare pentru niște bani cu care altminteri și-ar aprinde pipa.

Se zborși la secund:

— Desigur, mi-ai spus asta. Hai, continuă s-o spui. Dar ce anume mi-ai spus tu că va fi așa?

— Ţi-am spus că nu cunoști personajul dacă-ţi imaginezi că poţi s-o ștergi din Solomon fără să-l plătești. Omul ăsta, Grief, este diavolul gol, dar e cinstit. Ţi-am spus că ar arunca o sută de mii de parai doar ca să se distreze, dar că pentru doi bani s-ar bate ca un re chin pentru o tinichea ruginită, ţi-am spus, mi-amintesc clar. Nu și-a dat el *Balakula* Misiunii din Queensland atunci când și-au pierdut corabia *Eveningătar* pe San Cristobal? Iar *Balakula* face trei sute de mii de lire! Și nu i-a tras el o mamă de bătaie lui Strothers de a stat la pat două săptămâni, doar pentru o diferenţă la socoteală de două lire și zece pence și pentru că Strothers și-a umflat mușchii și a încercat să bage șișul în el?

— Să mă trăsnească Dumnezeu! urlă Griffiths cuprins de o furie neputincioasă.

Secundul îşi continuă vorbele.

— Îţi zic eu, numai un bărbat sadea poate înfrunta un tip dârz ca ăsta, și bărbat să facă asta nu a pus încă piciorul pe Insulele Solomon. Bărbaţi ca tine și ca mine nu-l pot fărâma. Suntem prea putrezi, putrezi până în străfunduri. Ai sub punte mai mult de 12 miare, dă-i banii și treci peste povestea asta.

Dar Griffiths scrâșni din dinţi cu buzele subţiate de furie.

— Am să-l fac ţăndări, şopti el mai mult pentru sine și discul fierbinte al soarelui decât pentru secundul lui. Se întoarse și începu să coboare sub punte, apoi se întoarse din nou.

— Fii atent, Jacobsen. Nu va ajunge aici în mai puţin de un sfert de oră. Ești alături de mine? îmi vei ţine partea?

— Desigur, voi fi alături de tine. Am băut tot whisky-ul, nu-i așa? Ce vrei să faci?

— Nu-l voi ucide dacă pot evita asta. Dar nu am de gând să-i dau banii. Să fie clar!

Jacobsen dădu din umeri, acceptându-și cu calm soarta, iar Griffiths păși pe scara tambuchiului coborând sub punte.

II

Jacobsen privi cum canoea trecu de recif și se îndreptă spre ei, ajungând la intrarea în coridorul dintre stânci. Griffiths se întoarse pe punte cu urme proaspete de cerneală pe degetul mare și arătătorul mâinii drepte. Un sfert de ceas mai târziu canoea ajunse bord la bord cu ei. Bărbatul cu sombrero se ridică în picioare.

— Salut, Griffiths! strigă el. Salut Jacobsen! Cu mâna pe copastie, se întoarse către oacheșii săi vâslași:

— Voi băieţi, opriţi canoea paralel cu bordul.

Pe când sări peste balustradă și păși pe punte, în trupul său masiv se ghici ceva din supleţea unei feline. Ca și ceilalţi doi, era sumar îmbrăcat. Maioul ieftin și bucata de cârpă din jurul taliei nu erau suficiente pentru a-i ascunde corpul bine făcut. Deși musculos, nu era umflat sau deformat de mușchi. Aceștia erau bine cizelaţi, iar când se mișcau alunecau moale și mătăsos pe sub pielea netedă și bronzată. Soarele arzător îi bronzase, de asemenea, faţa până când aceasta devenise la fel de oacheșă ca a unui spaniol. Mustaţa blondă părea absurdă în mijlocul acestei feţe măslinii, în vreme ce albastrul limpede al ochilor îi șoca pe privitori. Era greu de crezut că pielea acestui om fusese cândva deschisă la culoare.

— De unde ai apărut așa brusc? întrebă Griffiths după ce îşi dă dură mâna. Am crezut că ești la Santa Cruz.

— Am fost, răspunse noul venit. Însă doar în trecere. *Wonder* este chiar în golf, la Gooma, și așteaptă să pornească vântul. Niște boșimani mi-au spus că ar fi un keci[2] aici și am venit să văd despre ce e vorba. Ei bine, cum vă merge?

— Nu prea bine. Magazia în care ţinem copra[3] este mai degrabă goală și nu avem nici măcar șase tone de nuci tagua[4]. Toate femeile au fost lovite de febră și au plecat, iar bărbaţii nu le pot da de urmă acolo, în mlaștini. Simt niște oameni bolnavi. Ţi-aș oferi o băutură dar secundul meu mi-a golit ultima sticlă. Mă rog la Dumnezeu pentru o pală de vânt

Grief râse, trecându-și privirea de la unul la altul, cu o nepăsare jucăușă.

— Sunt bucuros că vremea a fost liniștită, spuse el. Am putut să vin încoace să te văd. Supercargo[5]-ul meu a găsit notiţa aceea scrisă de tine și am adus-o cu mine.

Secundul se dădu politicos deoparte, lăsându-și căpitanul să facă faţă furtunii.

— Îmi pare rău, Grief, al dracului de rău îmi pare, spuse Griffiths, dar nu am reușit. Trebuie să-mi dai ceva mai mult timp.

Griei se aplecă peste scara tambuchiului, având pe faţă o expresie de surpriză și durere.

— Felul în care oamenii învaţă să mintă în Insulele Solomon, se împărtăși el, îl face de rușine pe însuși Tartorul cel mare din iad.

Nimic nu mai e adevărat în ei. Uite, de exemplu, căpitanul Jensen.

Aș fi jurat pe cinstea lui. De ce, mi-a spus el cu doar cinci zile în urmă — vrei să știi ce mi-a spus?

---

[2] Ambarcațiune cu doi arbori velieri, cel principal, dinspre proră, fiind cel mai înalt (n. trad.).

[3] Miez de nucă de cocos (n.trad.)

[4] Sau fildeș vegetal, miezul semințelor produse de speciile de palmier din genul Phytelephas (n. trad.).

[5] Însărcinat de proprietarul mărfii cu siguranța și integritatea acesteia pe parcursul transportului cu nava (n. Trad.).

Griffiths îşi linse buzele.

— Dă-i înainte.

— De ce mi-a spus că ai vândut tot-tot, ai făcut curăţenie și că te îndrepţi către Noile Hebride?

— Minte fără rușine! spuse Griffiths fierbând de furie.

Grief dădu din cap aprobator.

— Aș spune același lucru. A avut chiar tupeul să pretindă că a cumpărat două posturi de la tine, Mauri și Kahula. Spunea că te-a plătit cu 1700 de sovereigni[6] de aur pentru tot: tot calabalâcul, vad, bunuri comerciale, credit și copra.

Ochii lui Griffiths se îngustară scoţând fulgere. O făcu fără să vrea, iar Grief observă gestul lui cu o aruncătură leneșă de privire.

— Iar Compania Fulerum, după cum mi-a spus Parsons, agentul tău comercial din Hickmavi, a cumpărat postul acela de la tine.

Acum, pe bune, pentru ce m-ar fi minţit și el?

Griffiths, copleșit de soare și boală, explodă. Pe chip i se ridică toată amărăciunea din suflet, strâmbându-i gura de nemulţumire:

— Uite ce e, Grief, la ce-ţi folosește să te joci cu mine în halul ăsta? Știi, iar eu știu că știi. Hai să punem degetul pe rană. Am vân dut tot și o iau din loc. Ce vei face în privinţa asta?

Grief îşi scutură umerii, dar pe chipul său nu se putu citi nici cea mai mică umbră de hotărâre. Expresia lui era una de indecizie.

— Aici nu există legi, încerca Griffiths să-și întoarcă lucrurile în favoarea sa. Tulagi e la o sută cincizeci de mile distanţă. Am la mine autorizaţiile și sunt pe propria mea navă. Nimic nu mă poate opri să navighez. Nu ai niciun drept să mă oprești doar pentru că-ţi datorez un spanac de bani. Și pentru numele lui Dumnezeu! Nu mă poţi opri.

Bagă chestia asta în pipă și fumeaz-o.

Surpriza îndurerată de pe chipul lui Griei se adânci.

— Vrei să spui că ai intenţia să speli puţina cu alea douăsprezece mii, Griffiths?

— Cam asta ar fi socoteala, bătrâne. Și nu te ajută cu nimic dacă mă iei peste picior. Începe să bată vântul și ai face bine să te dai deoparte înainte să ridic ancora, altminteri voi trece peste canoea ta.

— Așa e, Griffiths, ceea ce spui este aproape exact. Nu te pot opri.

Griei se cotrobăi în punga care atârna de centura revolverului și trase afară o hârtie boţită, care părea emisă de oficialităţi.

— Dar poate că asta te va opri. Este ceva să bagi în pipa ta și să tragi adânc în piept.

— Ce mai e și asta?

— Un mandat al amiralităţii. Nu scapi dacă fugi în Noile Hebride. Se aplică peste

---

[6] Monedă de aur bătută pentru prima dată de regele Angliei Henric al VIII-lea. A înlocuit în 1817 guineea și avea valoarea nominală de o liră sterlină (n. Trad.).

tot.

Griffiths ezită și înghiţi în sec, reușind în cele din urmă să se uite la document. Cu sprâncenele strânse, medită la întorsătura pe care-o luase situaţia. Apoi, deodată, ridică ochii și faţa lui se relaxă.

— Ai fost mai deștept decât credeam, bătrâne, spuse el. M-ai avut cu fulgi și pene. Ar fi trebuit să mă gândesc mai bine înainte să încerc să-ţi vin de hac. Jacobsen mi-a spus că nu pot, dar eu nu l-am ascultat. Însă avea dreptate, așa cum ai și tu. Am banii sub punte. Vino jos și ne-om înţelege.

El începu să coboare, apoi făcu un pas într-o parte, să-și lase oaspetele s-o ia înainte, privind în același timp către apele oceanului unde bătaia întunecoasă a vântului începuse să ridice valurile.

— Trage lanţul la ancoră, îi spuse el secundului. Ridică pânza și fii gata s-o luăm din loc.

Când Griei se așeză pe priciul unde dormea secundul, aproape de măsuţă, el observă mânerul revolverului ieșindu-se de sub o pernă.

Pe masa care atârna prinsă în balamale de peretele prorei se aflau o peniţă și cerneală și, de asemenea, un catastif hărtănit.

— O, puţin îmi pasă dacă sunt prins cu șmecherii josnice, spunea Griffiths sfidător. Am fost prea multă vreme la tropice. Sunt un om bolnav, al dracului de bolnav. Iar whisky-ul, soarele și febra m-au îmbolnăvit și moral. Nimic nu e prea meschin și josnic pentru mine acum și pot înţelege de ce se mănâncă negrii între ei, şi-şi taie capetele, și altele asemenea. Aș putea face asta și eu. Așa că am încercat să-ţi dau o mică ţeapă cu banii ăia. Mi-ar fi plăcut să-ţi pot oferi o băutură.

Grief nu spuse nimic, iar celălalt îşi făcu de lucru încercând să deschidă un seif mare și hârbuit. De pe punte se auzeau strigăte în falset, scârţâitul și huruitul palanelor puse în mișcare de echipajul de negri care ridicau vela mare și randa. Grief studie un gândac uriaș care se târa pe vopseaua uleioasă de pe pereţii navei. Cu o sudalmă iritată, Griffiths puse seiful pe treptele tambuchiului pentru a vedea mai bine. Aici, stând în picioare și aplecându-se peste cutie, cu spatele la vizitatorul său, întinse mâinile către pușca aflată în spatele treptelor și în clipa următoare se întoarse.

— Acum să nu faci nici cea mai mică mișcare, îi ordonă el.

Grief zâmbi, ridicându-și întrebător sprâncenele și se supuse. Avea mâna stângă pe prici, iar pe cea dreaptă o ţinea pe măsuţă. Revolverul său atârna de coapsa dreaptă, la vedere. Însă avea în minte imaginea celuilalt revolver pitit sub pernă.

— Eh, îl zeflemisea Griffiths. I-ai hipnotizat în Solomon pe toţi, dar permite-mi să-ţi spun că nu ţi-a reușit cu mine. Acum te voi arunca de pe nava mea, cu tot cu mandatul amiralităţii, însă, în primul rând, trebuie să faci ceva. Deschide registrul ăla.

Grief se supuse, dar, în vreme ce citea, degetele mâinii stângi începură,
cu o încetineală și răbdare infinită, să se târască
spre mânerul armei ascunse sub pernă.

Celălalt privi curios la catastif însă nu făcu nicio mișcare.

— Ţi-am spus că sunt un om bolnav, Grief, și că nu mai lipsește mult până te voi împușca așa cum zdrobești un gândac. Ridică registrul ăla, am spus.

Și chiar părea bolnav, faţa sa slăbită luptându-se din greu cu furia care pusese stăpânire pe el. Grief ridică registrul și îl puse alături.

Dedesubt se afla o bucată de hârtie scrisă.

— Citește-o, îi porunci Griffiths. Citește-o cu glas tare.

Griei se supuse, dar, în vreme ce citea, degetele mâinii stângi începură, cu o încetineală și răbdare infinită, să se târască spre mânerul armei ascunse sub pernă.

— La bordul keci-ului *Willi Waw,* insula Ana, Insulele Solomon, citi el. Să știe toţi prin aceasta că de acum am închis și renunţat cu totul, primind ceea ce mi se datora, la toate datoriile pe care le va fi avut către mine Harrison J. Griffiths, care mi-a plătit astăzi douăsprezece sute de lire sterline.

— Cu dovada asta în mână, rânji Griffiths, mandatul pe care-l ai de la amiralitate nu mai face nici cât hârtia pe care e scris. Semnează.

— Nu e de niciun folos, spuse Grief. Un document semnat sub presiune nu are valoare în faţa legii.

— În cazul acesta, ce motiv ai să nu-l semnezi?

— O, niciunul, doar că te-aș putea feri de o grămadă de probleme dacă nu-l semnez.

Degetele lui Grief atinseseră revolverul și, în timp ce discuta cu Griffiths, mâna sa dreaptă se juca cu peniţa iar cu mâna stângă începu să tragă arma către el. Când o apropie suficient de mult, puse al doilea deget pe trăgaci. Arătătorul era acum așezat pe cilindru, în prelungirea ţevii, iar el se întrebă cât noroc ar avea dacă ar trage la repezeală cu mâna stângă.

— Nu mă băga în seamă, spuse zeflemitor Griffiths. Gândește-te doar că Jacobsen va depune mărturie că m-a văzut dându-ţi banii.

Acum semnează, semnează cu tot numele în josul hârtiei, David Grief, și pune data.

De pe punte se simţeau vibrând scotele[7] pe troliuri și se auzea pocnetul capetelor întărite ale parâmelor lovindu-se de vele. Cei din cabină puteau simţi cum carena lui *Willi Waw* se leagănă în bătaia vântului. David Grief încă ezita. Dinspre proră se auzea pocnetul rapid al fungilor[8] de care era prinsă vela din faţă, prinse de scripeţi.

Micuţa corabie se înclina și prin pereţii cabinei se auzea clipocitul și bătaia apei.

— Haide, mișcă-te, strigă Griffiths. Au tras sus ancora.

Cu gura pușii, la patru pași distanţă, îndreptată către el, Grief se decise să acţioneze. Pușca lui Griffiths se mișcă în vreme ce acesta încerca să-și recapete echilibrul la primele adieri ezitante de vânt.

Grief profită de acest balans prefăcându-se că vrea să semneze hârtia și, într-o clipită, ca o pisică, se lansă într-o mișcare rapidă și complicată. În vreme ce se ghemuia la podea și sărea în faţă, mâna sa stângă ţâșni de sub tăblia mesei și, la momentul potrivit, strânse trăgaciul, iar cartușul intră pe ţeavă când gura revolverului se îndreptă în faţă. Griffiths nu se lăsă nici el mai prejos. Gura pușii coborî pentru a ţinti către corpul ghemuit și, trăgând care cum apucă, pușca și revolverul se descărcară simultan.

Grief simţi mușcătura și arsura unui glonţ care-i brăzdase pielea umărului și știu că propriul său glonţ îşi ratase ţinta. Săritura îl aduse lângă Griffiths și, înainte de a se mai trage vreun foc, îi imobiliză braţele care încă mai ţineau pușca. Îi înfipse ţeava revolverului, pe care-l ţinea în mâna stângă, adânc în abdomen. Mânat de furie și de arsura lăsată de glonţ la umăr, Grief începu să apese pe trăgaci, dar valul furiei trecu și se liniști. Prin tambuchiu se auzeau strigătele revoltate ale băieţilor din Gooma de pe canoea sa.

Totul se petrecu în câteva clipite. Neluându-și vreun răgaz după toate acestea,

---

[7] Parâme cu care se întind velele pe o navă cu pânze.

[8] Parâme care se folosesc la ridicarea sau coborârea unei vele.

l-a săltat dintr-o singură mișcare pe Griffiths în braţe și l-a cărat vijelios pe scara abruptă. Ajunse afară, în strălucirea orbitoare a soarelui. Un negru stătea rânjind la timonă, iar *Will Waw,* carenată de vânt, era plină de spuma valurilor. La pupa navei, făcând salturi vijelioase, se afla canoea sa din Gooma. Grief îşi întoarse capul. De la mijlocul corăbiei, cu revolverul în mână, secundul alerga săltat către el. Din două salturi, încă strângându-i în braţe pe Griffiths, Griei se apropie de balustradă și sări peste bord.

Cei doi erau încleștaţi unul de celălalt când căzură în apă, dar Grief, așezându-și rapid genunchii pe pieptul lui Griffiths, se des prinse din strânsoarea lui și îl forţă se scufunde. Cu ambele picioare pe umerii lui Griffiths, îl determină să intre și mai în adânc, în vreme ce el se ridică la suprafaţă. Dar abia ce scoase capul la lumină, când două plescăituri rapide în apă, la mai puţin de jumătate de metru în faţa lui, îi dădură de știre că Jacobsen știa cum să folosească revol verul. Grief nu-i lăsă șansa unui al treilea foc și, umplându-și plămânii cu aer, se scufundă. Rezistă sub apă și nu ieși afară până nu zări deasupra canoea și apa clocotind în bătaia vâslelor. Pe când se urca la bord, *Willi Waw* intră sub vânt pregătindu-se să schimbe direcţia.

— Daţi-i bătaie! strigă Grief către băieţii lui. Îndreptaţi-vă de îndată spre ţărm!

Și se întoarse fără teamă cu spatele la câmpul de luptă, grăbindu-se să găsească o ascunzătoare. *Willi Waw,* forţată să facă un detur pentru a-și recupera căpitanul, i-a dat lui Grief ocazia să preia iniţiativa. Ca noea a ajuns laţar în cu viteză maximă, împinsă de toate vâslele, iar ei săriră și străbătură în fugă plaja de nisip pentru a ajunge la copaci.

Chiar înainte să se pună la adăpost nisipul fu spulberat în faţa lor de gloanţe, însă reușiră să se afunde în verdeaţa protectoare a junglei.

Grief privi cum *Willi Waw* intră sub vânt, deplasându-se către culoarul de ieșire în ocean și, întinzând apoi pânzele, se îndreaptă către sud, cu vântul travers. Pe când nava dispărea din ochii lui după capătul recifului oceanic, putu vedea cum era întinsă vela din vârf.

Unul dintre băieţii din Gooma, un negru de aproape cincizeci de ani, sluţit și brăzdat de cicatricele bolilor de piele și ale rănilor vechi, îl privi în faţă și rânji:

— Pe cuvântul meu, comentă omul, căpitanul ăla te-a cam călcat pe nervi.

Grief râse și făcu drumul înapoi pe plajă, până la canoe.

III

Câte milioane valora David Grief nimeni nu știa în Insulele Solomon, pentru că avea proprietăţi și afaceri în tot Pacificul de Sud.

Din Samoa până în Noua Guinee și chiar la nordul Ecuatorului erau împrăștiate

plantaţiile sale. Deţinea drepturile de colectare a perlelor în Insulele Paumotu[9]. Deși numele lui nu apărea în acte, el era de fapt în spatele companiei germane care făcea comerţ în Marchizele franceze. Punctele sale comerciale se întindeau în șir în toate grupurile de insule, și multe dintre corăbiile care navigau pe-acolo erau ale sale. Avea în proprietate atoluri atât de îndepărtate și neînsemnate, că micile sale goelete și keci-uri nu-i vizitau pe acei agenţi solitari decât o dată pe an.

În Sydney, pe Castlereagh Street, birourile sale ocupau trei etaje.

Dar rareori putea fi văzut în acele birouri. Prefera mereu să fie pe drumuri printre insule, adulmecând noi investiţii, inspectându-le și înviorându-le pe cele vechi, distrându-se și înfruntând aventura în cele mai ciudate moduri. A luat aproape gratis epava marelui vapor

Gavonne și, prin această achiziţie, a reușit imposibilul, realizând un profit de aproape un sfert de milion. În Insulele Louisiade a înteme iar prima plantaţie de cauciuc industrial, iar în Bora Bora a smuls plantaţiile de bumbac din Marea de Sud și i-a pus pe veselii locuitori ai insulelor să planteze arbori de cacao. El a fost cel care a pus mâna pe insula Lallu-Ka, pe atunci depopulată, a colonizat-o cu polinezieni din atolul Ontong-Java și a plantat patru mii de acri de cocotieri.

Și tot el a fost cel care a adus pacea între războinicii șefi ai clanurilor din Tahiti și a încheiat marea înţelegere pe seama fosfatului de pe insula Hikihu.

Navele sale erau cele care îi recrutau propria forţă de muncă.

Aduceau băieţi din Santa Cruz în Noile Hebride, băieţi din Noile Hebride în Banks[10], iar pe canibalii vânători de capete din Malaita îi duceau la plantaţiile din New Georgia. Din Tonga în Insulele Gilbert și, mai departe, în Insulele Louisiade, agenţii lui de recrutare mă turau insulele în căutarea braţelor de muncă. Corăbiile lui brăzdau toate apele oceanului. Avea trei nave cu aburi care circulau pe rute regulate între insule, deși alegea rareori să călătorească cu acestea, preferând o modalitate mai sălbatică și mai primitivă, cea a corăbiilor cu pânze.

Avea cel puţin patruzeci de ani, dar nu părea să aibă o zi mai mult de treizeci. Cu toate acestea, cei care adunau scoici pe ţărm și-l aminteau sosind în insule, cu ani înainte, pe când mustaţa lui blondă deja mijea mătăsoasă pe buza de sus. Spre deosebire de ceilalţi albi veniţi la tropice, era acolo pentru că-i plăcea. Pigmentaţia pielii îi asigura o protecţie deplină. Se născuse să stea la soare. Unul la zece mii de oameni rezistau ca el la bătaia soarelui tropical. Puternicele și invizibilele radiaţii nu reușeau să-l penetreze. Alţi albi erau vulnerabili. Soarele trecea prin pielea lor, smulgând și distrugând ţesuturi și nervi, până când se îmbolnăveau la creier și la corp, aruncau peste bord cea mai mare parte din decalogul biblic, se coborau ia

---

[9] Astăzi Tuamotu, arhipelag în Pacificul de Sud format din circa 80 de insule dintre care cele mai importante sunt Anaa, Hao și Fakarava. Locuitorii din Tahiti le denumeau Paumotus, adică Insulele inferioare. Numele de azi înseamnă Insulele îndepărtate (n. Trad.).

[10] Insula Moa face parte din arhipelagul Strâmtorii Torres (n. trad.).

nivelul fiarelor, îşi săpau groapa cu stacana de rom sau supravieţuiau, dar în așa hal de sălbăticie că era uneori nevoie să fie trimise vase de război să le anuleze licenţele.

Dar David Grief era un adevărat fiu al soarelui și înflorise în bă tăia acestuia. Odată cu trecerea anilor devenise mai degrabă oacheș, deși în acel cafeniu era o sclipire din auriul care strălucește în pielea polinezienilor. Cu toate acestea ochii săi rămaseră albaștri, mustaţa

— Blondă, iar trăsăturile feţei străbătuseră secolele de la predecesorii săi englezi până azi. Avea sânge de englez, însă erau unii care pretin deau că era american prin naștere. Spre deosebire de ei, el nu venise în Mările Sudului să caute cămin și poveri. De fapt, el adusese cu el vatra și poverile. Și-a făcut apariţia în Insulele Paumotu. A sosit la bordul unei goelete prăpădite al cărei stăpân și căpitan era, un tânăr în căutare de poezie și aventură în apele însorite ale tropicelor. Însă a sosit în timpul uraganului, iar valurile uriașe ale acestuia l-au aruncat, împreună cu iahtul său, în mijlocul unui pâlc de cocotieri, la trei sute de yarzi de locul unde se spărgeau valurile de ţărm. Șase luni mai târziu a fost salvat de un cuter[11] culegător de perie. Însă soarele îi intrase în sânge. În Tahiti, în loc să ia un vapor către casă, a cumpărat o goeletă, a încărcat-o cu marfă și scufundători și a plecat într-o croazieră prin Arhipelagul Periculos[12].

Aurul soarelui nu doar că-i bronzase faţa, dar îi și curgea topit prin buricul degetelor. Tot ce atingea se transforma în aur, dar intrase în joc nu de dragul aurului, ci de dragul jocului. Era un joc bărbătesc, al contactelor dure și al sălbaticelor cedări și victorii dintre aventurieri de-un sânge cu el și de-un sânge cu jumătate din nea murile Europei și ale lumii, și era un joc cinstit; însă, mai presus de tot și de toate, era dragostea lui pentru toate celelalte lucruri care constituie viaţa unui hoinar prin Mările Sudului — mirosul recife lor, splendoarea infinită a bancurilor de corali în lagunele cu ape ca oglinda, răsăriturile fără pereche cu culorile acelea crude risipite cu o iscusinţă năvalnică, insuliţele brodate cu palmieri și risipite în depărtările turcoaz, dulceaţa de nectar a alizeului, pulsul ritmic al coamelor de val în largul liniștitelor mări, puntea mișcătoare de sub picioarele lui și velele umflate deasupra capului, bărbaţii și femeile din Polinezia, pe jumătate copii și pe jumătate zei, împodobiţi cu ghirlande de flori, strălucind auriu, ba chiar înfricoșătorii sălbatici din Melanezia, vânători de capete și canibali, pe jumătate diavoli și fiare pe de-a-ntregul.

Astfel că, iubit fiu al soarelui, din preaplinul de energie șisim pla bucurie a vieţii, el, omul multor milioane, s-a abţinut să joace deocamdată jocul cu Harrison J. Griffiths pentru acea sumă meschină. Era propriul capriciu, dorinţa sa, expresie a propriei fiinţe și a căldurii solare care se revărsa în el. Era distractiv, o glumă, o cimilitură, o tumbă jucăușă care punea viaţa în pericol, dar nu prea mult, din

---

[11] Ambarcațiune cu pânze de mici dimensiuni, are doar un catarg și bompresul (n. trad.).

[12] Arhipelagul Tuamotu (n. trad.).

plăcerea jocului.

IV

Dimineaţa devreme velierul *Wonder* era sub vânt strâns, în largul coastei Guadalcanal. Se mișca leneș pe ape, dus de suflul muribund al brizei venite dinspre uscat. Către răsărit, pâlcurile amenințătoare de nori promiteau reînsufleţirea alizeului de sud-est, însoţit de trombe de vânt și rafale de ploaie. În faţă, tot în largul coastei și pe același curs cu *Wonder,* dar depășit încet ca viteză de acesta, era un mic keci. Nu era *Willi Waw,* oricum, iar căpitanul Ward de pe *Wonder,* punând deoparte binoclul, spuse că e *Kauri.*

Grief, aflat imediat pe puntea inferioară, oftă trist.

— De-ar fi fost *Willi Waw,* spuse el.

— Nu vă place deloc să pierdeţi, mustăci cu simpatic Denby, supercargo-ul lui.

— Să știi că nu. Grief făcu o pauză și izbucni în râs, cu o veselie neprefăcută. Este convingerea mea fermă că Griffiths este un ticălos și că m-a tratat de-a dreptul josnic ieri. „Semnează, zice el, semnează cu nume și prenume în josul paginii și pune data!" Și Jacobsen, trădătorul ăla de trei parale, l-a susţinut A fost piraterie la nivel înalt, ca în zilele lui Bully Hayes[13], nu alta!

— Dacă n-aţi fi cel care m-a angajat, domnule Grief, aș avea un fârtai de sfat să vă dau, îndrăzni căpitanul Ward.

— Hai, varsă aici! îl încurajă Grief.

— Bine, atunci… căpitanul ezită şi-şi drese glasul. Cu toţi banii pe care-i aveţi, doar un nebun și-ar fi asumat riscul cu javrele alea două cum aţi făcut-o dumneavoastră. La ce bun aţi făcut-o?

— Să fiu sincer, habar n-am, căpitane. Pur și simplu am vrut s-o fac, presupun. De altfel, îmi poţi oferi un argument mai bun pentru tot ceea ce faci?

— Într-o frumoasă zi veţi primi un glonţ în capul ăla afurisit, bombăni căpitanul Ward ca răspuns, urcând în habitaclu pentru a privi culmea care abia ce-și iţise piscul prin norii care acopereau insula Guadalcanal.

Cu o ultimă încordare a brizei venite dinspre uscat și alunecând repede pe ape, *Wonder* se alinie lui *Kauri* și începu s-o depășească.

Saluturile zburară dintr-o parte într-alta, apoi David Grief întrebă:

— Știţi ceva de *Willi Wow?*

Căpitanul, cu pălăria pleoștită și cu picioarele goale, își strânse mai bine *lavalava*[14] de un albastru spălăcit cu un șnur în jurul taliei și scuipă o bucată de tutun peste bord.

---

[13] William Henry Bully Hayes (1829-1877), cunoscut căpitan de navă, american de origine. Considerat „ultimul bucanier", a făcut piraterie în Pacific de la mijlocul secolului al XIX-lea, până când a fost asasinat în martie 1877 (n. trad.).

[14] Cămașă purtată tradițional de populația din Oceania (n. trad.).

— Cum de nu! răspunse el. Griffiths ancorase la Savo noaptea trecută, unde a încărcat porci și batate și și-a umplut butoaiele cu apă. Părea că se pregătește de o călătorie lungă, dar el spunea că nu.

De ce? Voiai să te vezi cu el?

— Da, dar dacă-l vezi tu primul nu-i spune că te-ai întâlnit cu mine.

Căpitanul dădu din cap, chibzuind la cele auzite, și începu să meargă pe puntea principală către proră încercând să ţină pasul cu vasul mai rapid al lui Grief.

— La auzi! strigă el. Jacobsen mi-a spus că vin după-amiaza asta la Gabera. Zicea că vor sta acolo peste noapte să încarce cartofi dulci.

— Gabera are singurele faruri de direcţie din Insulele Solomon, spuse Grief, când goeleta se îndepărtă. E adevărat, căpitane Ward?

Căpitanul încuviinţă.

— Și micul golf, chiar din capătul dinspre noi, este un ancoraj nenorocit, nu-i așa?

— Nu e ancoraj, doar bancuri de coral, bancuri de nisip și brizanţi ai diavolului. Acolo s-a făcut *Molly* bucăţi acum trei ani.

Grief rămase vreme de un minut cu privirea pironită în faţă, cu ochii pierduţi, privind parcă la cine știe ce plăsmuire a minţii. Apoi, coada ochilor se încreţi și capetele mustăţii sale blonde se ridicară într-un zâmbet.

— Vom ancora la Gabera, spuse el. Și vom trece pe lângă golful ăla mic dinspre noi. Vreau să mă lași într-o balenieră și să pleci mai departe. De asemenea, dă-mi șase băieţi și înarmează-i cu puști. Mă voi reîntoarce înainte să se crape de ziuă.

Căpitanul căpătă un aer suspicios, care se schimbă rapid într-unul de reproș.

— O, doar puţină distracţie, căpitane, protestă Grief cu aerul umil al unui școlar prins cu șoalda de un vârstnic.

Căpitanul Ward mormăi în barbă, însă Denby era gata de acţiune.

— Aș vrea să merg și eu, domnule Grief, spuse el.

Grief dădu din cap, în semn de aprobare.

— Adu niște topoare și cuţite, spuse el. Și, ah, apropo, două lan terne puternice. Vezi să aibă suficient ulei în ele.

V

Cu o oră înaintea apusului, *Wonder* se apropie de micul golf.

Vântul se înteţise și marea plină de viaţă începuse să se zbată. Bancurile dinspre ţărm erau deja albe de apa învolburată, în vreme ce din cele mai din larg nu se vedea nicio urmă, doar apa decolorată.

Când nava ajunse în vânt, coborâră focul și velastraiul[15] și lăsară baleniera la apă. În ea săriră șase băieţi din Santa Cruz, fiecare înarmat cu o pușcă. Denby,

---

[15] Focul este o pânză susținută de bompres la prora unei nave. Velastraiul este pânza de pe artimonul (arborele principal) navei (n. Trad.).

ducând lanternele, sări la pupa bărcii. Grief, care venea după el, făcu o pauză înainte să treacă peste copastie.

— Roagă-te pentru o noapte întunecoasă, căpitane, insistă el.

— De asta vei avea parte, răspunse căpitanul Ward. Oricum nu e lună și cerul nu se va vedea defel. Va fi și ceva furtună, peste toate.

Previziunea căpitanului aduse fericirea pe chipul lui Grief, fă când ca nuanţa aurie a bronzului său să fie și mai pronunţată. Sări în barcă lângă supercargo.

— Coborâţi parâma! ordonă căpitanul Ward. Trageţi velele de la proră! Trageţi de timonă! într-acolo. Menţine cursul.

Wonder prinse viteză și depăși capătul golfului îndreptându-se către Gabera, în vreme ce baleniera, împinsă de șase vâsle și pilotată de Grief, se îndreptă către ţărm. Cu o pricepere marinărească fără egal, conduse barca prin canalul strâmt și întortocheat prin care nicio ambarcaţiune mai mare ca o balenieră nu ar fi reușit să treacă, până când lăsară în urmă bancurile de nisip și coralii. Coborâră pe plaja liniștită, de care se spărgeau clipocind valurile.

În față și înspre partea prorei de sub vânt se întrezări o stâncă zgrunțuroasă. Cei doi se aplecară s-o vadă mai bine.

Următoarea oră avură de lucru. Străbătând pâlcul de cocotieri și hăţișurile junglei, Grief alese copacii.

— Taie-l pe ăsta, taie-l pe ăstălalt, le spuse el negrilor. Pe ăla nu-l tăiaţi, spuse el scuturând din cap.

Până la urmă curăţară o porţiune de junglă în formă de ic. În apropierea plajei rămase un palmier înalt, iar la vârful icului, un altul. Începuse să se aștearnă întunericul atunci când aprinseră lanternele, le urcară în copaci și le prinseră bine.

— Lanterna aia este prea sus, spuse critic David Grief. Coboar-o vreo trei metri, Denby.

VI

Pentru că vijelia era încă puternică, *Willi Wiaw* tăia apa cărând parcă un os în gură, de la spuma aruncată în părţi de carenă. Negrii se legănau pe vela principală de pe artemon, care fusese coborâtă când a fost vântoasa mai mare. Jacobsen, supraveghind operaţiunea, le ordonă să arunce fungile pe punte și să aștepte, apoi merse la proră, pe partea apărată de vânt, ca să-l vadă pe Griffiths. Amândoi bărbaţii se holbau cu ochii larg căscaţi la zidul neted al întunericului pe unde navigau, iar cu urechile încercau să prindă sunetul valurilor spărgându-se de ţărmul invizibil. În acele clipe se ghidau doar cu ajutorul acelui sunet.

Vântul părea să fi scăzut în intensitate, perdeaua de nori se subţiase și ea, destrămându-se pe alocuri, iar în licărul confuz al stelelor se întrezărea coasta acoperită de vegetaţie a junglei. În faţă și înspre partea prorei de sub vânt se întrezări o stâncă zgrunţuroasă.

Cei doi se aplecară s-o vadă mai bine.

— Capul Amboy, anunţă Griffiths. S-a ridicat foarte mult apa. La timona, Jacobsen, până stabilim un curs. Hai, grăbește-te!

Alergând la pupă, cu picioarele goale și cu apa curgând din îmbrăcămintea lui sumară, secundul lui Griffiths îl înlocui pe negrul aflat la timonă.

— Încotro se duce? îl întrebă Griffiths.

— Sud — sud-vest

— Las-o să meargă sud-vest. Ai înţeles?

— S-a făcut!

Griffiths cumpăni cum se schimbă poziţia navei faţă de Capul Amboy după ce se însoriseră pe noul curs.

— Și o jumătate de punct către vest!

— Jumătate spre vest! sosi răspunsul. S-a făcut!

— Rămâi așa! Este suficient.

— Staţionară pe curs! spuse Jacobsen și-i dădu timona din nou sălbaticului de lângă el.

— Să te ţii bine de cârmă, pricepi? îl avertiză el. Dacă nu, am să-ţi zbor tărtăcuţa

aia neagră.

Se duse iar la proră și se alătură celuilalt și din nou norii se îndesiră, licărul stelelor se stinse, vântul deveni tot mai puternic și șuierul său se transformă în urletul unei noi vijelii.

— Atenţie la vela principală! strigă Griffiths în urechea secundului său, urmărind în același timp cum se descurcă keci-ul în bătaia furtunii.

Iar *Willi Waw* se opintea înainte, cu bordul de sub vânt scufundat în apă, în vreme ce Griffiths măsura tăria vântului căutând să obţină cât mai mult de la el. Apa călduţă, care avea ici-colo mici globule fosforescente, îi spăla gleznele și genunchii. Vântul șuiera și mai fi oros și fiecare velă și parâmă îi ţineau isonul, în vreme ce *Willi Waw* se strecura mai departe, urcând și coborând culmea valurilor.

— Coboare vela mare! strigă Griffiths, arcuindu-se către parâme, dându-l grămadă pe negrul care le ţinea și dând drumul complet parâmei.

Jacobsen, la parâmele de la mijlocul vasului, făcea același lucru.

Vela principală coborî zgomotos și negrii, cu strigăte și ţipete, se repeziră să prindă pânza bătută de vânt. Secundul, descoperindu-l pe unul pitit, îl lovi cu pumnul strâns în plină figură trimiţându-l la muncă.

Furtuna nu slăbea în intensitate, iar *Willi Waw,* cu velele mici ridicate, era încă plină de spumă. Cei doi merseră iar la proră și se uitară în zadar prin perdeaua deasă a ploii.

— Suntem bine, spuse Griffiths. Ploaia n-o să ţină; Putem ţine cursul ăsta până când zărim farurile. Ancorăm la treișpe stânjeni[16].

Mai bine ai mai slăbi parâmele pe o noapte ca asta. După aceea pune sacheţii pe vela principală. Nu avem nevoie de ea.

O jumătate de oră mai târziu ochii lui îngrijoraţi fură răsplătiţi cu licărul a două lumini.

— Uită-le, Jacobsen. Preiau cârma. Du-te jos la focul de furtună și fii gata să-l cobori. Fă-i pe negri să mănânce jar.

La pupă, cu cavilele timonei în mâini, Griffiths ţinu cursul până când cele două lumini se aliniară, apoi schimbă brusc cursul și se îndreptă către ele. Auzi brizanţii rostogolindu-se și mugind ia ţărm, dar hotărî că sunt mai departe, așa cum ar trebui să fie la Gabera.

Auzi strigătul înfricoșat al secundului și răsuci timona cu toată puterea în momentul în care *Willi Waw* se lovi de stânci. În chiar acel moment, artimonul căzu frânt peste proră. Urmară cinci minute de coșmar. Cu toţii puneau mâna să ajute, în vreme ce coca se ridică și se prăbuși apoi peste coralul fărâmicios și apele calde ale mării căzură peste ei. Scrâșnind și scârţâind, *Willi Wawâși* făcu drum peste bancurile de corali și se opri brusc în canalul mai liniștit și mai puţin adânc de dincolo.

Griffiths ședea pe marginea cabinei, cu capul în piept, rumegându-și tăcut furia

---

[16] Unitate de măsură pentru lungime, egală cu 1,82 m

și amărăciunea. Ridică la un moment dat privirea pentru a se uita la cele două lumini albe, una după alta și perfect aliniate.

— Iată-le, spuse el. Și nu sunt Gabera. Atunci ce dracului e asta?

Deși valurile încă mai mugeau, aruncându-și stropii peste bancul de nisip și udându-i din cap până în picioare, vântul se potoli și dintre nori ieșiră stelele. Dinspre ţărm se auzi sunetul vâslelor.

— Ce s-a petrecut, un cutremur? strigă Griffiths. Fundul este cu totul schimbat. Am ancorat aici de o sută de ori la treișpe stânjeni. Tu ești, Wilson?

Se apropia o balenieră și un om se căţără pe copastie. În lumina slabă a nopţii, Griffiths văzu în faţa ochilor un Colţ automatic și ridicând privirea îl zări pe David Grief.

— Nu, nu ai mai ancorat aici înainte, îi râse Grief în nas. Gabera este dincolo de capul ăsta, unde voi ajunge de îndată, după ce voi colecta mica sumă de 1200 de lire pe care mi-o datorezi. Nu ne vom mai obosi să facem chitanţă, o am pe a ta aici și ţi-o voi da imediat înapoi.

— Tu ai făcut asta? strigă Griffiths, sărind în picioare într-o ex plozie de furie. Tu ai măsluit farurile de ghidare. Tu m-ai făcut să eșuez și…

— Stai calm! vocea lui Grief era rece și amenințătoare. Te sâcâi cu cele o mie două sute de lire, rogu-te.

Griffiths păru cuprins de o mare neputinţă. Era copleșit de un dezgust profund — era dezgustat de întinderile de soare și de insolaţie, de inutilitatea strădaniei sale, de superioritatea bărbatului cu ochii albaștri și pielea aurie care-l întrecuse la toate competiţiile.

— Jacobsen, spuse el, vrei să deschizi seiful și să-i dai nenorocitului ăsta o mie două sute de lire?

Capitolul doi
ŢAPUL CEL MÂNDRU AL LUI ALOYSIUS PANKBURN

I

Chiar dacă avea ochii ageri când venea vorba despre aventuri și era pregătit mereu să-i sară în faţă vreo arătare nemaivăzută de după cel mai apropiat cocotier, David Grief nu era nicidecum pregătit pentru ce urmă când îl văzu întâiași dată pe Aloysius Pankbum.

S-a întâmplat pe micul vas cu aburi *Berthe.* Lăsându-și goeleta să-și vadă de drum, Grief s-a îmbarcat să facă micul tranzit de la Raiatea la Papeete. Când l-a văzut prima dată pe Aloysius Pankbum, acel gentleman ușor ameţit se delecta de unul singur cu un cocktail la micul bar dintre punţi, lângă frizerie. Iar jumătate de oră mai târziu, după ce Grief ieși din mâinile bărbierului, Aloysius Pankbum încă stătea proţăpit la bar, singur cu paharul.

Acum e știut că nu e bine ca un bărbat să bea de unul singur și Grief îi aruncă o privire pătrunzătoare. Văzu un bărbat bine dă dit, de vreo treizeci de ani, cu

trăsături frumoase și bine îmbrăcat, evident, un gentleman pentru toate gusturile. Dar, în ușorul iz de neglijenţă, în mâna nervoasă și nerăbdătoare cu care vărsa licoarea pe gât și în ochii nervoși și șovăielnici, Grief citi semnele neîndoielnice ale alcoolismului cronic.

După cină dădu iar din întâmplare peste Pankbum. De data aceasta era pe punte, iar tânărul, agăţat de parapet și privind atent în depărtare, la contururile abia perceptibile ale unui cuplu aflat pe două scaune apropiate unul de celălalt, plângea cu lacrimi de beţiv.

Grief observă că bărbatul o ţinea pe femeie pe după mijloc. Aloysius Pankbum se uita și plângea.

— Nu ai de ce jeli, îi spuse Grief pe ton blând.

Pankbum se uită la el, iar ochii i se umplură de lacrimi de autocompătimire.

— E greu, spuse el printre hohote de plâns. Greu. Greu. Individul ăla este girantul meu. Este angajatul meu. Îi dau un purcoi de bani.

Și iată cum și-i câştigă.

— Dacă e pe-așa, de ce nu închei socoteala cu el? îşi dădu Grief cu părerea.

— Nu pot. Ea mi-ar lua cu totul whisky-ul. Este infirmiera mea.

— Atunci concediaz-o și bea până nu mai poţi.

— Nu pot. El are pe mână toţi banii mei. Dacă aș face-o, nu mi-ar mai da nici două parale cu care să-mi cumpăr de băut.

Această posibilitate îngrozitoare îi aduse un nou val de lacrimi în ochi. Lui Grief i se strânise interesul. Nu și-ar fi imaginat în ruptul capului o asemenea situaţie.

— Au fost angajaţi să aibă grijă de mine, se smiorcăi Pankbum, să mă ţină departe de pahar. Și iată cum se achită de obligaţii, giugiulindu-se prin toate cotloanele și lăsându-mă să beau până crăp.

Nu e corect, îţi spun drept. Nu e corect. Au fost trimiși cu mine cu scopul explicit să nu mă lase să beau și ei mă lasă să beau ca porcul câtă vreme îi las de capul lor. Dacă mă plâng, mă ameninţă că nu mă mai lasă să beau un strop. Ce-ar putea face un păcătos ca mine? Vor avea moartea mea pe conștiinţă. Vino să stai alături de mine.

Îşi desprinse mâna de pe balustradă și ar fi căzut dacă nu l-ar fi apucat Grief de braţ. Părea că a suferit o metamorfoză: trupul său deveni rigid, îşi aruncă agresiv bărbia în faţă, iar ochii săi aruncau săgeţi mortale.

— Nu-i voi lăsa să mă omoare. Și o să le pară rău. Le-am oferit cincizeci de mii, mai târziu, desigur. Mi-au râs în nas. Ei nu știu. Dar eu știu. Cotrobăi prin buzunarul hainei și scoase de acolo un obiect care străluci în semiîntuneric.

— Ei nu știu ce înseamnă asta. Dar eu știu. Se uită la Grief, brusc bănuitor.

— Ce vei face acum, ei? Spune, ce vei face acum?

Prin faţa ochilor lui David Grief fulgeră imaginea unui alcoolic degenerat care ucide un cuplu de tineri foarte îndrăgostiţi cu o suliţă de aramă, căci asta ţinea el în mână, un piron dintr-acela folosite odinioară să îmbine lemnele pe corabie.

— Mama crede că sunt aici să mă vindec de năravul băuturii.

Ea nu știe nimic. Când vom ajunge la Papeete girantul meu vrea să închirieze

o goeletă, să navigăm unde om vedea cu ochii. Dar ei nici nu visează. Ei cred că la mijloc e băutura. Eu știu. Doar eu știu. Noapte bună, domnule. Mă duc în pat, doar dacă, hm, nu mi te alături la o băuturică de noapte. Un ultim pahar în seara asta, știi.

II

În săptămâna care urmă după ce ajunseră la Papeete, Grief avu multe și bizare ocazii să-l zărească pe Aloysius Pankbum. La fel făcură toţi ceilalţi din micuţa capitală a insulei, pentru că nici cei care culegeau resturile de pe plajă, nici cei din pensiunea *Lavina* nu fuseseră de ani de zile mai scandalizaţi. În miezul zilei, cu capul descoperit, îmbrăcat doar cu costum de înot, Aloysius Pankbum cobora pe strada principală de la Lavina către faleză. Și-a pus mănușile să boxeze cu un pompier de pe Bertha într-un meci care ar fi trebuit să dureze patru reprize, el fiind pus la pământ în runda a doua. A încercat nebunește să se înece într-un bazin de jumătate de metru adâncime, a plonjat beat și superb de la douăzeci de metri de pe catargul navei *Mariposa* care era trasă la chei și a închiriat cuterul *Toerau* cu un preţ mai mare decât costa nava, salvat fiind de girantul său care, din motive financiare, a refuzat să aprobe înţelegerea.

Cumpără orbește toate gioarsele de pe piaţă și vându *ulu,* fructul arborelui de pâine, bananele și cartofii dulci la preţuri atât de reduse

Că fură chemaţi jandarmii să ţină piept înghesuielii localnicilor vănători de chilipiruri. Este motivul pentru care jandarmii îl arestară de trei ori sub motivul că a provocat turbulenţe și tot de trei ori girantul lui și-a pus în cui amorul o vreme, cât să plătească amenzile date de nesăţioasa administraţie colonială.

Apoi *Mariposa* a navigat către San Francisco, iar în apartamentul nupţial se aflau girantul și infirmiera, proaspăt căsătoriţi. Înainte de plecare, girantul prudent îi dădu opt bancnote de cinci lire lui Aloysius și, după cum era de presupus, rezultatul fu că Aloysius se trezi câteva zile mai târziu falit și periculos de aproape de o criză de delirium tremens. Lavina, binecunoscută pentru sufletul ei bun chiar și în pleava de ticăloși și neisprăviţi a Pacificului de Sud, l-a îngrijit și nu l-a înștiinţat că nu mai există nici girant și nici bani să-și plătească șederea.

La câteva seri după aceasta, David Grief, care era întins sub tenda de pe puntea de la pupă a navei *Kittiwake* și frunzărea paginile anemice ale gazetei din Papeete, *Avânt Coureur,* se ridică în capul oaselor brusc și se frecă la ochi. De necrezut, dar era adevărat. Vechile povești de aventuri din Mările Sudului nu muriseră. Citi:

DORITOR — Cedez jumătate dintr-o comoară îngropată, valorând cinci milioane de franci, pentru transportul unei persoane pe o insulă necunoscută din Pacific și dotări pentru transportul prăzii pe mai de parte. Întrebaţi de FOLLY la pensiunea Lavinei.

Griei se uită ia ceas. Era încă devreme, doar opt.

— Domnule Carlsen, strigă el înspre pipa care se vedea licărind pe punte. Strânge echipaj pentru balenieră. Mă duc la mal.

Vocea aspră a norvegianului se auzi la proră și jumătate de du zână de uriași din insula Rapa se opriră din cântat urcând în barcă.

— Am venit să-l văd pe Folly, domnul Folly presupun, îi spuse Lavinei David Grief.

Observă cum i se aprind ochii de interes când îşi întoarse capul și strigă o poruncă în limba localnicilor, peste două camere, către impresionanta bucătărie a pensiunii. Câteva minute mai târziu, o fetiţă localnică intră târșindu-și picioarele goale și dădu din cap.

Dezamăgirea Lavinei era evidentă.

— Sunteţi la bordul lui *Kittiwake,* nu-i așa? spuse ea. O să-i spun că l-aţi căutat.

— Deci este un *el?* o chestionă Grief.

Lavina încuviinţă.

— Sper să puteţi face ceva pentru el, căpitane Grief. Eu mi-s doar o femeie cumsecade. Nu știu. Dar e un om plăcut și poate că spune adevărul. Nu știu. Dumneavoastră veţi afla. Nu sunteţi o proastă slabă de înger ca mine. Pot să vă fac un cocktail?

III

Revenit la bordul goeletei sale și moţăind pe un fotoliu pe punte cu faţa acoperită de o revistă veche de trei luni, David Grief fii deșteptat de un sunet neclar, ca un oftat venit de departe. Deschise ochii. De pe crucișătorul chilian aflat la un sfert de milă depărtare se auziră opt bătăi de clopot[17]. Era miezul nopţii. De peste bord se auzi un plescăit și un alt sunet indistinct I se păru că seamănă cu zgomotele făcute de un amfibian, dar și cu plânsetul unui om, jelanie cu care acesta-și psalmodia durerea către întregul univers.

David Grief ajunse dintr-o săritură la parapetul de pe puntea inferioară. Dedesubt, de unde venea acel sunet neclar, era o zonă de fosforescenţă agitată. Aplecându-se peste bord, îşi petrecu mâna pe sub subraţul unui bărbat și, străduindu-se din greu, reuși să tragă pe punte trupul dezbrăcat al lui Aloysius Pankbum.

— Nu aveam nicio para chioară pentru transport, se plânse acesta.

A trebuit să înot și nu am putut găsi schela de debarcare de pe nava asta. A fost îngrozitor. Scuze. Dacă ai avea un prosop să pun în jurul taliei și o băutură pe cinste, mi-aș veni în fire. Eu sunt domnul Folly.

Iar dumneata ești căpitanul Grief, presupun, care m-a căutat când eram plecat. Nu, nu sunt beat. Nici nu sunt răcit. Ăsta nu e tremurat.

Lavina m-a lăsat să beau doar două păhărele azi. Sunt cu nervii la pământ, asta e tot, și începusem deja să văd stafii atunci când nu am găsit schela să urc la bord.

---

[17] Pe navă, bătăile de clopot marchează jumătăţile de oră și carturile. Cele opt bătăi marchează trecerea a patru ore, în acest caz, ora 12 (n. trad.).

Dacă m-ai duce sub punte ţi-aș fi foarte recunoscător. Ești singurul care a răspuns anunţului meu.

Tremura jalnic deși noaptea era călduroasă și, ajunși în cabină, înainte să-i dea prosopul, Grief văzu că-și umpluse deja o jumătate de păhărel de whisky.

— Acum dă-i drumul, spuse Grief, după ce oaspetele său îmbrăcă un tricou și o pereche de pantalonași de bumbac. Spune: ce e cu anunţul ăla?

Pankbum se uită către sticla de whisky, însă Grief dădu din cap la semn că nu primește nimic.

— În regulă, căpitane, deși îţi jur pe tot ce mi-a mai rămas din onoare că nu sunt beat, câtuși de puţin. De asemenea, ce-ţi voi spune este adevărat, și-ţi voi spune de îndată, pentru că este limpede pentru taine că ești un om de afaceri și de acţiune. De asemenea, chimia ta e bună. Pentru tine alcoolul nu a însemnat niciodată un milion de viermi rozându-ţi fiecare celulă în parte. Nu ai fost niciodată în iad. Eu sunt acum acolo. Sunt ars de viu. Acum, ascultă. Mama mea trăiește. Este englezoaică. Eu am fost născut în Australia, am fost educat la York și Yale, am un master în arte, un doctorat în filosofie și nu-s bun de nimic. Mai mult, sunt alcoolic. Am fost atlet. Săream cu capul înainte de la patruzeci de metri în apă. Am avut câteva recorduri la amatori. Sunt un pește. Am învăţat să înot crawl de la primul dintre Cavill[18]. Am înotat treizeci de mile pe o mare vijelioasă. Am stabilit un alt record. Am pedepsit mai mult whisky decât oricare om la vârsta mea. Aș fura mărunţiș de la tine ca să-mi iau de băut. În fine, îţi voi spune adevărul. Tatăl meu era american, un tip din Annapolis.

A fost ofiţer aspirant în Războiul de secesiune. În 1866 era locotenent pe *Suwanee.* Căpitan pe navă era Paul Shirley. În 1866, *Suwanee se* alimenta cu cărbuni pe o insulă din Pacific pe care nu vreau s-o numesc, aflată sub un protectorat care nici nu exista pe-atunci și care va rămâne și el anonim. La ţărm, în spatele unui local public, tata a zărit trei ţăruși de aramă — niște piroane de corabie.

David Grief zâmbi liniștit.

— Iar acum îţi pot spune numele staţiei de alimentare cu cărbuni și protectoratul de mai târziu, spuse el.

— Și despre cele trei piroane? întrebă Pankbum la fel de liniștit.

Dă-i înainte, că ele sunt acum în proprietatea mea.

— Sigur. Ele se aflau în spatele barului neamţului Oscar, la Peenoo-Peenee. Johnny Black le-a adus acolo de pe goeleta lui în noaptea în care a murit. Tocmai se întorsese dintr-o lungă croazieră în apus, pescuind *beche-de-mer* și făcând negoţ cu lemn de santal. Toată plaja știe povestea asta.

Pankbum scutură capul.

— Spune mai departe, îi ceru el.

— S-a întâmplat înainte să mă nasc, desigur, preciză Grief. Spun și eu ce am

---

[18] Familia Cavill, o dinastie de înotători australieni care au revoluționat înotul. Se spune că Arthur Rowland Cavill (1877-1914) ar fi cel care a inventat stilul crawl (n. trad.).

auzit. Mai apoi a apărut crucișătorul ecuadorian care, ce coincidenţă, tot dinspre vest venea și se îndrepta către casă. Ofiţerii în recunoscut ţepușele. Johnny era mort. L-au capturat pe secund și au confiscat jurnalul de bord. Apoi s-a întors către vest. Șase luni mai târziu, din nou în drum spre casă, nava opri la Peenoo-Peenee.

Eșuase în căutări și povestea a făcut valuri.

— Când revoluţionarii mărșăluiau pe Guayaquil, preluă Pank bum povestirea, ofiţerii federali, considerând că apărarea orașului nu are nicio șansă, au luat în cârcă cufărul în care se afla tezau rul guvernului, ceva la vreun milion de dolari aur însă în monede englezești, și l-au dus la bordul goeletei americane *Flirt.* Urmau să plece la lumina zilei. Căpitanul american a șters-o în miezul nopţi i.Spune mai departe.

— E o poveste veche, reluă Grief. Nu mai era altă navă în port.

Liderii federali nu puteau fugi. Au stat cu spatele la zid și au apărat orașul. Rohjas Salced, făcând un marș forţat de la Quito, ridică asediul. Revolta a fost înfrântă și singurul vapor care constituia forţa navală ecuadoriană, un hârb, pomi în urmărirea navei *Flirt.* Au prins-o din urmă între Insulele Banks și Noile Hebride, avariată și cerând ajutor. Căpitanul murise cu o zi mai înainte de febra apei negre.

— Și secundul? îl provocă Pankbum.

— Secundul fusese omorât cu o săptămână mai înainte de aborigenii de pe una dintre Insulele Banks, când au trimis o barcă să ia apă. Nu mai rămăseseră navigatori. Cei aflaţi pe vas au fost torturaţi.

S-a depășit orice măsură și lege internaţională. Ei ar fi vrut să mărturisească, însă nu puteau. Au vorbit despre cele trei piroane din copacii de pe plajă, dar habar nu aveau unde se afla insula cu pricina.

Spre apus, departe spre apus, asta era tot ce știau. Din momentul ăsta există două versiuni ale poveștii: una este că toţi au murit din pricina torturii. Cealaltă este că supravieţuitorii au fost atârnaţi de transversala catargului. Indiferent cum au stat lucrurile, crucișătorul ecuadorian a plecat acasă fără tezaur. Johnny Black a adus cele trei piroane la Peenoo-Peenee și le-a lăsat la barul germanului Oscar, însă cum și unde le-a găsit nu a spus niciodată.

Pankbum se uita cu jale la sticla de whisky.

— Doar două degete, se tângui el.

Grief medita o clipă, apoi puse un strop de băutură în pahar.

Ochii lui Pankbum se aprinseră și se adăpă din nou de la izvorul vieţii.

— Aici intervin eu cu informaţiile lipsă, spuse el. Johnny Black a spus mai departe. I-a spus tatălui meu. L-a scris din Levuka, înainte să vină să moară la Peenoo-Peenee. Tatăl meu îi salvase cândva viaţa, când a intrat noaptea într-o încăierare la Valparaiso. Un chinez căutător de perle, venit din insula Thursday, căutând noi zone de exploatare la nordul Noii Guinee, s-a tocmit cu un negru pentru cele trei ţepe. Johnny Black le-a cumpărat la greutatea aramei.

Nici el nu știa mai multe ca negustorul chinez, însă la întoarcere a oprit pentru ţestoase caret chiar pe plaja unde spui că a fost omorât secundul de pe *Flirt.* Numai că nu a fost omorât. Băștinașii de pe Insulele Banks îl ţineau prizonier, iar el era pe

moarte pentru că în timpul luptei de pe plajă fusese rănit de o săgeată și avea maxilarul necrozat. Înainte să moară el i-a spus întreaga tărășenie lui Johnny

Black. Johnny Black îi scrise lui taică-meu din Levuka. Ajunsese la capăt de drum — avea cancer. Tatăl meu, zece ani mai târziu, când era căpitan pe *Perry,* obţinu piroanele de la German Oscar. Și de la tatăl meu, ultima dorinţă și testamentul lui, știi tu, provin piroanele și informaţiile. Am insula, latitudinea și longitudinea plajei unde fuseseră înfipte cele trei piroane în copaci. Piroanele sunt acum la Lavina. Latitudinea și longitudinea sunt în capul meu. Așadar, ce crezi despre toate astea?

— De necrezut, spuse Grief fără să ezite. De ce n-a mers chiar tatăl tău să ia comoara?

— Nu a avut nevoie. Un unchi care a murit i-a lăsat o avere considerabilă. S-a pensionat din marină, s-a contaminat de o epidemie de infirmiere din Boston, motiv pentru care mama mea a dat divorţ. De asemenea, a moștenit și ea vreo treizeci de mii de dolari și s-a dus să locuiască în Noua Zeelandă. Eram la mijloc între ei, stând o vreme în Noua Zeelandă, o vreme în Statele Unite, până la moartea tatălui meu, anul trecut. Acum mama mă are în întregime. El mi-a lăsat banii lui, o! câteva milioane, dar mama mi-a pus zbiri invocând băutura.

Valorez o groază, dar nu mă pot atinge de un bănuţ în afară de cei pe care-i primesc cu ţârâita. Dar bătrânul, care a fost înștiinţat de faptul că beau, mi-a lăsat cele trei piroane și informaţii suplimentare despre ele. A făcut-o prin avocaţii mei, fără știinţa mamei; spunea că e cea mai bună asigurare de viaţă și că, dacă am curajul să mă duc și să iau comoara, pot bea pe săturate până în clipa morţii. Milioanele din mâinile căpcăunilor mei, grămezile de șekeli de la mama, care vor fi ale mele dacă mă întrece în cursa către crematoriu, alt milion care așteaptă să-l dezgrop și, între timp, cerșesc la Lavina pentru două băuturici pe zi. Iad, nu alta, dacă te gândești ce sete am în mine.

— Unde e insula?

— E drum lung de străbătut până acolo.

— Cum îi spune?

— Nici să nu te gândești, căpitane Grief. Faci o juma de milion cu ușurinţă din povestea asta. Vei naviga conform indicaţiilor mele și când vom fi departe pe mare, pe drumul într-acolo, îţi voi spune numele insulei, nu înainte.

Grief ridică din umeri, abandonând subiectul.

— Îţi dau alt pahar de băutură când o fi să trimit barca la mal cu tine, spuse el.

Pankbum era uluit. Pentru cel puţin cinci minute se frământă în torcând propunerea pe toate părţile, apoi îşi linse buzele și se predă.

— Dacă promiţi că vom merge, îţi spun acum.

— Desigur, vreau să merg. De aceea te-am întrebat. Spune ce insulă.

Pankbum se uită la sticlă.

— Vreau paharul ăla acum, căpitane.

— Nu, nu-l vrei. Ai fi primit băutura dacă te întorceai pe ţărm.

I Dacă e să-mi spui care este insula, trebuie s-o faci treaz și conștient

— Insula Francis, dacă știi pe unde vine. Bougainville o numise Insula Barbour.

— Departe de orice și singură în Mica Mare de Coral, spuse J. Grief. O știu. Se află între Noua Irlandă și Noua Guinee. Acum e o gaură puturoasă, deși pe vremea când *Flirt* a dat de piroane și chinezul le-a cumpărat nu arăta rău. *Castor,* un vas cu aburi care recruta oameni pentru plantaţiile de pe Upolu, a fost scufundat de băștinașii de acolo acum doi ani. Îl știam bine pe căpitan. Germanii au trimis un crucișător, au bombardat jungla, au incendiat juma de duzină de cătune, au ucis câţiva negri și o mulţime de porci și… și asta a fost. Negrii au fost mereu răi prin zona aia, dar s-au înrăit cu totul acum patruzeci de ani. Pe când au scufundat o balenieră. Ia să văd… cum oare îi spunea?

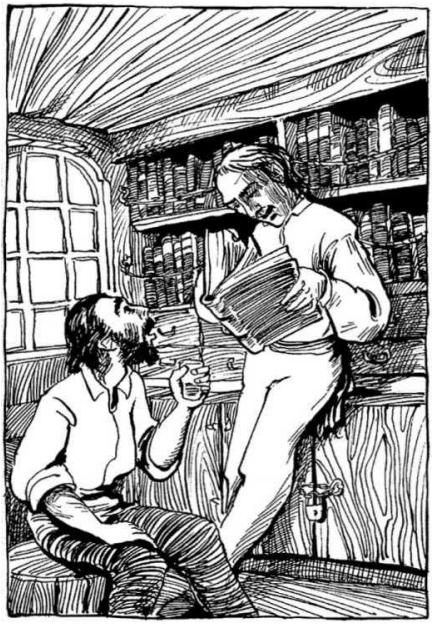

Se duse la raftul cu cărţi, trase afară un voluminos „Catalogul Pacificului de Sud" și începu să-l răsfoiască.

— Da. Uite aici. Francis sau Barbour, spuse el răsfoind paginile.

Nativii sunt malaezieni canibali războinici și de necontrolat. Baleniera *Western* scufundată, ăsta era numele ei. Bancuri de nisip, capuri de golf, ancoraje, ah, uite, Redscar, golful Owen, golful Likikili și alte asemenea; cavităţi adânci, mlaștini de mangrove, locuri de ancorare de nouă stânjeni acolo unde faleza abruptă e îndreptată către vest — sud-vest. Grief ridică privirea. Asta e plaja ta, Pankbum,

sunt mai mult ca sigur!

— Și mergem acolo? întrebă celălalt nerăbdător.

Grief încuviinţă.

— Îmi sună bine. Acum, dacă ar fi fost vorba în povestea ta de o sută de milioane sau o altă sumă d-asta ameţitoare, nu i-aș fi dat nici cea mai mică atenţie. Vom pleca mâine la drum, dar cu o singură condiţie. Mi te vei supune cu totul.

Vizitatorul său aprobă cu tărie și bucurie.

— Și asta înseamnă fără băutură.

— Asta doare, se jeli Pankbum.

— Sunt condiţiile mele. Sunt suficient de doctor să mă îngrijesc să nu-ţi faci rău singur. Și mai trebuie să pui osul — să muncești din greu, muncă de marinar. Vei face carturi și tot ce fac ceilalţi, dar vei mânca și vei dormi la pupă, cu noi.

— S-a făcut! Pankbum întinse mâna să pecetluiască înţelegerea.

Dacă asta nu mă va omorî, adăugă el.

David Grief turnă o generoasă porţie de trei degete în pahar și i-l întinse.

— Ăsta e ultimul pahar. Ia-l.

Pankbum întinse pe jumătate mâna să-l ia. Apoi, cu o tresărire de dârzenie, ezită, îşi trase umerii îndărăt şi-şi ridică privirea.

— Cred că refuz, începu el, apoi, cedând aproape fără luptă tortu rii la care-l supuneau poftele, se întinse în grabă să ia paharul, parcă temător că-i va fi luat din faţă.

IV

E un drum lung de la Papeete, capitala Insulelor Societăţii, până la Mica Mare de Coral, de la 100 de grade longitudine vest la 150 de grade longitudine est, echivalentul distanţei în linie dreaptă dintre cele două ţărmuri ale Atlanticului. Dar *Kittiwake* nu merse direct spre destinaţie. Numeroasele interese ale lui David Grief deviară cursul navei de multe ori. Se opri pentru a explora o nelocuită Insulă Rose, având de gând s-o colonizeze și să planteze acolo cocotieri.

Apoi, îi aduse un ultim omagiu lui Tui Manua[19] din Samoa răsăriteană, punând deopotrivă la cale spargerea monopolului comercial din trei insule ale regelui muribund ca să ia și el o bucăţică. De la Apia cără ceva ajutoare și bunuri comerciale până pe Insulele Gilbert. Trase o raită și prin atolul Ontong Java, făcu o inspecţie pe plantaţiile sale de pe insula Ysabel și cumpără niște terenuri de la șefii de apă sărată[20] din Malaita de nord-vest. Și, de-a lungul acestui drum

---

[19] Cel mai vechi titlu nobiliar acordat conducătorului sau șefului suprem din insulele Samoa Americană (n. trad.).

[20] Populația din laguna Langa Langa își spunea *wane i asi,* adică oamenii apei sărate, spre deosebire de *wane i tolo,* oamenii tufișurilor, cei care locuiau în interiorul insulei (n. trad.).

întortocheat, făcu din Aloysius Pankbum un bărbat adevărat.

Butoiul acela fără fund fu obligat, deși locuia la pupă cu ofiţerii, să facă munca unui marinar de rând. Și nu doar că se ţinu de timonă și urcă pe gabia artimonului să se uite în zare, nu doar că se caţără pe vele și greement[21], dar fu însărcinat și să se ocupe de cele mai mizerabile și dificile sarcini. Cocoţat într-un scaun de botman, răzuia catargele și curăţa grăsimea din bucătărie. De la bricuitul sau curăţatul punţii cu limete proaspete se alesese cu o durere de spinare și i se umflară mușchii moi și fleșcăiţi. Când *Kittiwake* ancoră, iar fundul ei de aramă fu curăţat cu pănușe de nucă de cocos de membrii băștinași ai echipajului, care se scufundau și făceau operaţiunea sub apă, Pank bum fii trimis în tura lui să facă scufundări la fel de des ca și ceilalţi.

— Uită-te la tine, spuse Grief. Eşti de două ori mai bărbat decât atunci când ai venit la bord. Nu ai mai tras nicio dușcă, nu ai murit și aproape că ai eliminat otrava din tine. Ăsta e efectul muncii. Nicio infirmieră calificată sau girant nu ar avea asemenea efecte. Uite, dacă ţi-e sete. Înmoaie-ţi buzele în asta.

Grief scoase din teacă uriașul său cuţit și, din câteva lovituri bine chitite, făcu o tăietură triunghiulară de mărimea unei scoici la baza unei nuci împănușate de cocos. Lichidul slab, răcoros, ușor lăptos și efervescent făcu bule pe margine. Cu o reverenţă, Pankbum luă pocalul acesta creat de natură, îşi dădu capul pe spate și așa stătu până termină tot de băut. Dădea de dușcă multe nuci în fiecare zi, iar stewardul negru, un bărbat din Noile Hebride de șaizeci de ani, și asistentul lui, un băștinaș din insula Lark în vârstă de unsprezece, vegheau să nu-i lipsească.

Pankbum nu avea nimic împotrivă să muncească din greu. Trudea din răsputeri, nu dădea înapoi de la nicio îndatorire și era mereu cu un pas înaintea marinarilor băștinași când era vorba să se supună unui ordin. Dar suferinţele îndurate cât a durat să scape de otrava alcoolului au fost cu adevărat eroice. Chiar și după ce elimină și ultimul strop de otravă, mintea lui era în continuare stăpânită de pofte.

Așa era până când, plin de cele mai bune intenţii, merse pe ţărm la Apia și încercă să producă falimentul localurilor publice, terminându-le toate rezervele de băutură din galantar. La fel a fost când, la două dimineaţa, David Grief l-a găsit în faţă la îi voii, unde fusese aruncat de-a valma de Charley Roberts. Aloysius, ca în vremurile vechi, îşi cânta necazurile la stele. De asemenea, și mult mai răsună tor, ţinea ritmul cu cioburi de piatră de coral, pe care le zvârlea cu o uimitoare precizie prin ferestrele lui Charley Roberts.

David Grief îl luă de-acolo, dar nu se ocupă de el decât a doua zi dimineaţă. Erau pe *Kittiwake,* pe punte și lecţia servită nu se predă la grădiniţă. Grief îl lovi cu pumnii goi, îl pocni și-l pedepsi, îi administră cea mai dură chelfăneală din viaţa lui.

— Pentru binele tău, Pankbum, îşi însoţea el loviturile. Pentru binele mamei tale. Pentru progeniturile pe care le vei avea cândva.

Pentru binele lumii, și al universului, și al restului rasei umane ce va fi să vină

---

[21] Ansamblul catargelor, parâmelor și velelor unei ambarcațiuni cu pânze (n. trad.).

pe faţa pământului. Și acum, pentru *a* aprofunda lecţia unu, o s-o luăm de la capăt. Asta e pentru sufleţelul tău, și asta e de dragul mamei tale, iar asta este pentru copilași, nevisaţii și nenăscuţii tăi copilași a căror mamă o vei iubi de dragul lor și de dragul dragostei, în contul bărbăţiei la care te vei ridica după ce termin cu tine. Vino și ia-ţi medicamentul. Nu am terminat încă cu tine. Abia am început. Sunt multe alte motive pe care vreau să ţi le expun.

Marinarii și bucătarul stăteau la spectacol și rânjeau de plăcere. Era departe de ei să-și pună întrebări în legătură cu feluritele căi misterioase și de neînţeles în care se manifestau oamenii albi. În ceea ce-l privește pe Carlsen, secundul, era profund de acord cu tratamentul pe care-l administra patronul lui, în vreme ce Albright, supercargo-ul, se trăgea pur și simplu de mustaţă și zâmbea. Aveau o viaţă dură. Iar alcoolul era pentru ei, ca și pentru alţi bărbaţi, o provocare cu care învăţaseră să se confrunte pe căi necunoscute școlilor de felceri.

— Băiete! O găleată cu apă proaspătă și un prosop, ordonă Grief când termină. De fapt, două găleţi și două prosoape, reveni el, după ce-și examină propriile mâini.

— Ești de groază, îi spuse el lui Pankbum. Ai stricat totul. Am scos toată otrava din tine, lată acum practic duhnești de alcool. Mâine o luăm din nou de la capăt. Domnule Albright! Știi lanţul ăla ruginit de pe ţărm, la debarcader? Găsește proprietarul, cumpără-l și adu-l la bord. Cred că are vreo sută cincizeci de stânjeni. Pankbum! Mâine dimineaţă vei începe să scoţi rugina de pe el. Când termini, îl șmirgheluiești frumos. Apoi îl vopsești. Și nu vei mai face nimic altceva până când lanţul nu va fi lustruit ca nou.

Aloysius Pankbum scutură din cap.

— Renunţ. Insula Francis se poate duce în iad, din partea mea.

Am terminat cu sclavia pe moșia ta. Lasă-mă, rogu-te, la ţărm. Sunt alb. Nu mă poţi trata așa.

— Domnule Carlsen, vreau să veghezi ca domnul Pankbum să rămână la bord.

— O să te minez pe chestia asta! urlă Aloysius. Nu mă poţi opri.

— O să-ţi trag o nouă chelfăneală, îi spuse Grief. Și lasă-mă să-ţi spun un singur lucru, pui de lele aghesmuit, voi continua să bat la tine ca la fasole câtă vreme mă vor ţine încheieturile mâinilor sau până te vei apuca să dai jos rugina de pe lanţul ăla. Te-am luat în mâinile mele și sunt gata să fac un bărbat din tine, chiar de va fi nevoie să te omor pentru asta. Acum mergi sub punte și schimbă-ţi hainele. Pregătește-te și vino sus cu un ciocan după-amiaza asta. Domnule Albright, adu lanţul ăla, pronto! Dacă vezi că nu se ţine pe picioare sau începe să tremure, dă-i o dușcă — una mică. S-ar putea să aibă nevoie după noaptea trecută.

V

Cât a mai stat *Kittiwake* la ancoră în Apia, Aloysius Pankbum a ciocănit lanţul să-i dea rugina jos. Zece ore pe zi a bocănit şi tot drumul către Insulele Gilbert a ciocănit.

Apoi a început șmirgheluitul. O sută optzeci de stânjeni înseamnă peste trei sute

de metri, și fiecare verigă de pe această lungime era netezită și polizată cum nu a mai fost vreo verigă vreodată. Și când ultima verigă a fost acoperită cu al doilea strat de vopsea neagră, se declară satisfăcut:

— Hai și dă-mi mai multă muncă d-asta mizerabilă, îi zise el lui Grief. Mă ocup și de celelalte lanţuri, dacă spui. Și nu trebuie să-ţi mai faci griji cu mine. Nu am de gând să mai beau niciun strop. Sunt gata să învăţ și alte asemenea. Ai înfrânt mândria ţapului din mine, m-ai umilit când m-ai bătut[22], dar lasă-mă să spun: este doar o chestiune temporară, voi elibera ţapul. Instrucţie! Sunt gata să mă instruiesc până voi fi la fel de rezistent și de lustruit ca lanţul ăsta. Iar într-o zi, domnule David Grief, undeva, cumva, mă voi fi antrenat într-atât încât să-ţi trag o mamă de bătaie așa cum m-ai cotonogit dumneata. Îţi voi bătuci faţa într-atât încât negrii din echipaj nu te vor mai recunoaşte.

Grief jubila.

— Uite, acum vorbești ca un bărbat, strigă el. Singura cale să-mi tragi o bătaie soră cu moartea e să devii bărbat. Și atunci, poate…

Făcu o pauză în speranţa că celălalt va înţelege ce vrea să spună.

Acesta privi indecis apoi, deodată, o revelaţie sclipi în ochii săi:

— Și atunci nu voi mai dori s-o fac, asta vrei să spui?

Grief dădu din cap, aprobându-l.

— E un blestem, se lamentă Aloysius. Chiar cred că nu voi mai dori s-o fac. Înţeleg cum stă treaba. Dar voi continua să mă îndrept și să mă fasonez pe mai departe.

Strălucirea caldă a bronzului de pe faţa lui Grief păru să devină și mai arzătoare. Întinse mâna spontan.

— Pankbum, uite, acum te iubesc pentru spusele astea.

Aloysius luă mâna şi-şi scutură capul cu o sinceritate tristă.

— Grief, se jeli el, mi-ai prins ţapul, mi-ai prins mândreţe de ţap și mi-e teamă că e al tău pentru totdeauna.

VI

Într-o toridă zi tropicală, în care se topea ultima zvâcnire a alizeului de sud-est și începea să se facă simţit musonul de nord-vest, de pe *Kittiwake* se zări la linia orizontului coasta acoperită de vegetaţie sălbatică a insulei Francis.

Grief, cu busola și binoclul, identifică vulcanul de pe Redscar, trecu prin golful Owen și pierdu ultima urmă de briză la intrarea în golful Likikili. Remorcată de două baleniere și cu Carlsen la cârmă.

Kittiwake intră într-o indentaţie adâncă și strâmtă a ţărmului. Nu era nicio plajă. Pădurea de mangrove începea chiar de la marginea apei.

---

[22] În originalul englezesc, expresia intraductibilă *You got my proud goat*. De aici și titlul povestirii (n. trad.).

După o milă, când faleza albă arăta vest — sud-estul, baleniera din faţă confirmă datele din *Catalogul Pacificului de Sud,* iar ancora începu să se târască pe fundul apei, la nouă stânjeni adâncime.

În tot restul acelei zile și a doua zi până la amiază rămaseră pe *Kittiwake* în așteptare. Nu apăru nicio canoe. Nu se vedea ţipenie de om. Mai puţin plescăitul unui pește sau ţipătul *cacadu-ului,* părea să nu fie nicio vieţuitoare. La un moment dat, totuși, un fluture imens, care avea treizeci de centimetri de la vârful unei aripi la al celeilalte, fâlfâi sus peste catarge, îndreptându-se în derivă către junglă.

— N-are rost să trimitem o barcă să fie hăcuită, spuse Grief.

Pankbum era neîncrezător și se oferi voluntar să se ducă singur, să înoate dacă nu-i dădea o barcă.

— Nu au uitat crucișătorul german, îi explică Grief. Și pun pariu că tufele alea mișună de oameni chiar în momentul ăsta. Ce crezi, domnule Carlsen?

Bătrânul care cutreierase atâtea insule dădu energic din cap, aprobator.

Târziu în după-amiaza zilei a doua, Grief ordonă să fie lăsată la apă o balenieră. Se așeză la proră, cu o ţigară aprinsă în gură și un baton de dinamită cu fitil scurt în mână cu care intenţiona să prindă ceva pește. Între băncuţele balenierei luaseră jumătate de duzină de puști Winchester. Albright, care ţinea cârma, avea un Mauser ia îndemână. S-au apropiat de zidul verde al vegetaţiei și au vâslit paralel

(Cu el. Se opreau când și când din vâslit, în tăcerea profundă.

— Pun pariu doi la unu în pachete de tutun că tufele alea sunt ticsite de oameni, şopti Albright.

Pankbum mai ascultă o vreme, apoi acceptă pariul. Cinci minute mai târziu, zăriră un banc de pești mugilizi. Vâslașii îşi ridicară padelele. Grief atinse fitilul scurt cu ţigara și aruncă batonul în apă. Fitilul era atât de scurt că dinamita explodă chiar în clipa în care atinse apa. Și chiar în acel moment tufișul explodă de viaţă. Erau strigăte războinice și trupurile negre și goale săriră înainte ca niște maimuţe printre mangrove.

În balenieră duseseră cu toţii puștile la ochi. Apoi așteptară. O sută de negri înarmaţi, unii dintre ei cu antice puști Snider, dar cei mai mulţi cu tomahawkuri, suliţe întărite în foc, cu săgeţi cu vârf de os, se adunară pe rădăcinile mangrovelor care ieșeau deasupra apei (în golf. Nimeni nu spuse un cuvânt.

Cele două tabere se cercetară din ochi, scrutându-se unii pe ceilalţi peste limba de apă nu mai lată de șapte metri. Un negru bătrân, chior de un ochi și cu un chip fioros, îşi sprijinise Sniderul de șold cu ţeava îndreptată către Albright, care îl ţintea la rându-i cu Mauserul său. Această scenă dură câteva minute. Peștii sfârtecaţi de explozie se ridicară la suprafaţă sau se zbăteau ameţiţi în adâncul limpede al apei.

— Este în regulă, băieţi, spuse calm Grief. Puneţi armele jos și la depărtare de voi. Domnule Albright, aruncă tutunul brutei ălei a chioare.

În vreme ce bărbaţii polinezieni se scufundară să culeagă peștele. Albright aruncă o legătură de tutun pe ţărm. Bărbatul cel chior dădu din cap, iar trăsăturile feţei i se zbârciră în fel și chip, în semn de prietenie. Armele fură puse deoparte, arcurile desfăcute, iar săgeţile puse în tolbe.

— Știu ce e ăla tutunul, spuse Grief pe când vâsleau pe drumul de întoarcere. Vom fi căleaţi de vizitatori. Scoate pe punte o cutie de tutun, domnule Albright, și câteva pumnale. Vine spre noi o canoe.

În jurul gâtului și atârnând pe pieptul lui murdar era un șnur de sovereigni de aur. De urechile sale atârnau jumătăți de coroană din argint, iar de cartilajul care-i separa nările atârna un penny mare englezesc.

Bătrânul Un-Ochi, cum se cuvenea să facă un șef și un conducă tor, vâslea de unul singur, înfruntând pericolul pentru restul tribului.

Când Carlsen se aplecă peste balustradă pentru a-l ajuta pe vizitator să urce la bord, întoarse capul și spuse nonșalant:

— Au săpat după bani, domnule Grief. Golanul ăsta bătrân are o cârcă de parale.

Un-Ochi se împletici pe punte rânjind împăciuitor, însă fără a reuși să ascundă spaima prin care trecuse și care încă-l mai poseda.

Şchiopăta de un picior din cauza unei cicatrice îngrozitoare, adâncă de câţiva centimetri, întinsă pe coapsă de la șold până la genunchi.

Nu purta niciun fel de haină pe el, nici măcar un brâu, însă nasul său, cu o duzină de găuri în care erau înfipte ţepe de os cioplite, era zbârlit ca un porc spinos. În jurul gâtului și atârnând pe pieptul lui murdar era un șnur de sovereigni de aur. De urechile sale atârnau jumătăţi de coroană din argint, iar de cartilajul care-i separa nările atârna un penny mare englezesc, oxidat și verde, dar inconfundabil.

— Stai o clipă, Grief, spuse Pankbum cu o neglijenţă studiată.

Spui că n-au habar decât de mărgele și tutun. Foarte frumos. Fii atent la mine. Au descoperit tezaurul, iar treaba noastră este să ne tocmim să ni-l dea nouă. Trage-i deoparte pe membrii echipajului și spune-le că nu trebuie să pară interesaţi decât de monedele de aramă, acelea de un penny. S-a făcut? Monedele de aur nu merită decât dispreţul nostru, iar pe cele de argint le tolerăm cu mare greutate. Trebuie să pară că singurele pe care ni le dorim sunt monedele de aramă.

Pankbum îşi asumă sarcina negocierilor. Pentru penny-ul din nasul lui Un-Ochi dădu zece batoane de tutun. De vreme ce fiecare baton l-a costat pe David Grief un cent, târgul era mai mult decât evident inechitabil. Pentru monedele de jumătate de coroană însă.

Pankbum dădea doar un baton. Nici nu se uită la colanul cu sovereigni. Cu cât refuza să-l cumpere, cu atât insista Un-Ochi mai abitir să-l vândă. În cele din urmă, prefăcându-se iritat și mânios și cu aerul că fade o mare concesie, Pankbum dădu două batoane de tutun pentru șiragul de monede compus din zece sovereigni.

— Îmi scot pălăria în faţa ta, îi spuse Grief lui Pankbum în acea seară la cină. Câtă ingeniozitate: ai răsturnat scara valorică. Ei îşi vor imagina că monedele de un penny sunt nepreţuite, iar sovereignii nu valorează mai nimic. Rezultatul: vor păstra monedele de un penny și ne vor forţa să cumpărăm sovereigni. Pankbum, beau în sănătatea ta! Băiete, mai adu-i domnului Pankbum o ceașcă de ceai.

VII

A urmat o săptămână de aur. Din zori până la apus un șir de canoe se aduna la câteva zeci de metri. Acolo era linia de demarcaţie. Marinarii polinezieni o menţineau cu puștile. Doar unei canoe odată i se permitea să treacă și doar un singur negru putea urca la bord.

Acolo, sub apărătoarea de pânză de pe punte, schimbându-se unul pe celălalt după ture de câte o oră, cei patru albi se tocmeau cu vizitatorii. Rata de schimb a fost stabilită de Pankbum cu Un-Ochi. Cinci sovereigni făceau un baton de tutun: o sută de sovereigni, douăzeci de batoane. Astfel, un canibal chibzuit putea pune pe masă o mie de dolari în aur pentru a părăsi vasul, extrem de satisfăcut, cu o legătură de tutun valorând patruzeci de centi.

— Sper să avem suficient tutun să facem faţă, murmură Carlsen cu îndoială, după ce ajunse la jumătatea unei alte cutii.

Albright izbucni în râs.

— Avem cincizeci de cutii sub punte, spuse el, și după câte îmi dau seama, cu trei cutii cumperi o sută de mii de dolari. Îngropat a fost doar un milion de dolari, așa că ne scoatem cu treizeci de cutii. Deși, desigur, trebuie să ne permitem o rezervă pentru argint și penny. Probabil că echipajul ecuadorian a pitit toate monedele pe *c*are le avea.

Nu au mai apărut decât puţini penny și șilingi, deși Pankbum le solicita încontinuu și nerăbdător. Singurul lucru pe care părea să-l dorească erau monedele de un penny şi-şi sclipea ochii pofticios când vedea una pe masă. După

cum ticluise lucrurile, sălbaticii ajunseră la concluzia că de aur trebuia să scape imediat pentru că era aproape fără valoare. Un penny, care valora de cincizeci de ori mai mult ca un sovereign, era ceva care trebuia pus deoparte și păstrat cu sfinţenie. Fără îndoială că, în vizuinele lor din junglă, bătrânii înţelepţi cu bărbile cărunte și-au pus minţile la contribuţie și au fost de acord să ridice preţul monedelor de un penny după ce vor scăpa de aurul acela netrebuincios. Cine poate ști? Poate-se că albii aceia ciudaţi pot fi făcuţi să dea încă douăzeci de batoane pentru arama aceea atât de valoroasă.

Către sfârșitul săptămânii negoţul îşi pierdu din vigoare. Nu mai curgea decât un firicel de aur. Ocazional, câte un penny era vândut fără nicio tragere de inimă pentru zece batoane, în vreme ce pe masa de schimb apărură monede de argint în valoare de câteva mii de dolari.

În a opta zi nu se făcu niciun schimb. Bărboșii tribului aplicau planul ticluit cu greu, ei cerând acum douăzeci de batoane de tutun pentru un penny. Cel care le spuse noua rată de schimb a fost Un-Ochi. Bărbaţii albi părură să ia oferta în serios, pentru că se adunară și dezbătură propunerea cu voci joase. Dacă Un-Ochi ar fi priceput engleza s-ar fi luminat pe dată.

— Am obţinut puţin mai mult de opt sute de mii, fără a lua în cal cul și argintul, spuse Grief. Și probabil că asta e tot ce putem scutura de la ei. Triburile din junglă au pus laba, cel mai probabil, pe restul de două sute de mii. Să ne reîntoarcem în trei luni, când oamenii apelor sărate vor fi obţinut și restul banilor. De asemenea, pe atunci vor fi isprăvit și tutunul.

— Ar fi un păcat să cumpărăm penny, râse mânzește și Albright. Este împotriva cumpătării naturale a sufletului meu de neguţător.

— Tocmai a început să adie vântul dinspre uscat, spuse Grief, uitându-se la Pankbum. Ce părere ai?

Pankbum dădu din cap.

— Foarte bine. Griei se lăsă bătut de briză pentru a măsura puterea și capriciile vântului.

— Domnule Carlsen, ridică lanţul ancorei și desfă baierele vele lor. Și fii pregătit cu balenierele să ne tracteze. Nu ne putem încrede în briza asta.

Ridică o ladă cu tutun conţinând vreo șase-șapte sute de batoane, i-o puse în braţe lui Un-Ochi și îl ajută pe sălbaticul înspăimântat să treacă peste balustradă. Când ridicară trinca pe catarg, se auzi un hohot de consternare de pe canoele care se aflau dincolo de linia de demarcaţie. Iar când scoaseră ancora din apă și prora lui *Kittiwake* îşi schimbă direcţia sub briza ușoară, bătrânul Un-Ochi, înfruntând puștile îndreptate către el, lopătă pe lângă corabie făcând frenetic semne că tribul său e de acord să schimbe monedele de un penny pentru zece batoane de tutun.

— Băiete, o nucă să beau o dușcă, ceru Pankbum.

— Mergem să te lăsăm la Sydney Heads, spuse Grief. Ce vei face după-aia?

— Mă întorc cu tine pentru restul de două sute de mii, răspunse Pankbum. Între timp, intenţionez să construiesc o goeletă. De asemenea, vreau să-i chem pe custozii mei la tribunal pentru a mi se prezenta motivul pentru care banii tatălui meu

nu-mi pot fi restituiţi. Un motiv? O să le prezint eu motivul pentru care trebuie să-mi fie restituiţi.

Îşi umflă mândru bicepșii, se întinse, îi apucă pe cei doi stewarzi negri și-i ridică deasupra capului ca pe niște gantere.

— Haide! Urcaţi și desfaceri greementul la proră! strigă Carlsen de la pupă, când începură să întindă vela mare.

Pankbum scăpă stewarzii din mâini și alergă să se supună ordinelor, depășind din două sărituri un marinar *rapa nu-i* și se prinse de parâme.

Capitolul trei
DIAVOLII DIN FUATINO

I

Dintre multele sale goelete, keci-uri și cutere care tăiau apele prin Mările Sudului, David Grief iubea cel mai mult nava *Rattler,* o goeletă-iaht cu o capacitate de nouăzeci de tone și o pereche de călcâie la pupă atât de rapide, că-i aduseseră faima odinioară, când făcea contrabandă cu opium din San Diego la Puget Sound, sau dădea iama în turmele de foci din Marea Bering, sau făcea trafic cu arme în Extremul Orient. O piază rea și o monstruozitate pentru oficialii guvernamentali, fusese bucuria tuturor marinarilor și mândria marangozilor care o construiseră. Chiar și acum, după patruzeci de ani de navigat, era încă aceeași bătrână *Rattler,* plutind maiestuoasă, care-i silea pe matrozi să vadă pentru a crede și a cărei siluetă întrerupsese multe controverse înveninate cu vorbe și pumni pe plajele tuturor porturilor de la Valparaiso până în golful Manila.

În această noapte cu vânt strâns, vela ei mare era întinsă inutil cu marginile pulsând fără efect la fiecare pală de vânt, iar nava aluneca pe apă fără griji, cu o viteză de patru noduri, dusă doar de șoapta brizei. De o oră David Grief stătea aplecat peste balustradă, la proră, la bordul de sub vânt, lângă arborele trinchet, contemplând urma fosforescentă pe care o lăsa în apă. Trinca îi mângâia obrazul cu o adiere slabă și-i umplea pieptul cu elixirul fericirii, iar el era încântat până la extaz de calităţile goeletei.

— Eh, e o frumuseţe, Taute, o frumuseţe! îi spunea ei marinarului kanaka[23] de cart, mângâind totodată plin de afecţiune balustrada de tec.

— Așa e, comandante, răspunse marinarul kanaka, cu bogăţia și gravitatea de intonaţie caracteristice polinezienilor. Am văzut în treizeci de ani multe corăbii, însă niciuna ca asta. Pe Raiatea[24] îi spunem *Fanauao.*

— *Născută ziua,* traduse Grief cuvintele de alint. Cine a botezat-o așa?

---

[23] Indigen melanezian originar din Noua Caledonie (din franceză, Canaque) (n. trad.).

[24] A doua insulă ca mărime, după Tahiti, din Insulele Societății, în Polinezia franceză (n. trad.).

Pe când se pregătea să răspundă, Taute privi deodată concentrat în faţă. Grief i se alătură, urmărindu-i privirea.

— Pământ, spuse Taute.

— Da, Fuatino, îl aprobă Grief, cu ochii fixaţi în continuare pe locul unde orizontul iluminat de stele era întunecat de o pată de întuneric. E în regulă, am să-i spun căpitanului.

Rattler alunecă pe valuri până când conturul insulei putu fi văzut și simţit, până când putură auzi mugetul adormit al brizanţilor și behăitui ţapilor, până când briza care bătea dinspre uscat se umplu de răcoarea parfumului de floare.

— Dacă n-ar fi fost atât de îngustă crevasa asta, *Rattler* ar fi putut intra prin pasaj într-o noapte ca asta, spuse plin de regret căpitanul Glass în vreme ce privea cum cârmaciul fixa timona.

Rattler, navigând la o milă distanţă de coastă, a trebuit încetinită pentru ca, la lumina dimineţii, să încerce periculoasa intrare în apele de la Fuatino. Era o noapte tropicală perfectă, fără vreun semn de ploaie sau furtună. La proră, acolo unde-și terminaseră ce treburi vor fi avut, marinarii din Raiatea îşi făcură culcuș de dormit chiar pe punte. La pupă, căpitanul, secundul și Grief îşi pregătiră paturile cu o nepăsare indiferentă. Se așezară pe pături, fumând și murmurând diverse bârfe adormitoare despre Mataara, regina din Fuatino și despre povestea de dragoste dintre fata ei, Naumoo, și Motauri.

— Sunt niște oameni romantici, spuse Brown, secundul. La fel de romantici ca noi, albii.

— La fel de romantici ca Pilsach, râse Grief, și asta nu e puţin. Câţi ani au trecut, căpitane, de când ţi-a făcut bucata?

— Unsprezece ani, mârâi căpitanul Glass plin de ranchiună.

— Povestește-mi despre el, se rugă Brown. Oamenii spun că nu a mai părăsit Fuatino de atunci. E adevărat?

— Așa să știi! bombăni căpitanul. E îndrăgostit de soţia lui — curviștina aia mică. Mi l-a furat și-ţi zic eu, un marinar mai bun n-am văzut în branșă, chiar dacă e olandez.

— German, îl corectă Grief.

— Totuna, sosi replica. Marea a fost văduvită de un om bun în noaptea aceea când s-a dus la ţărm și Notutu și-a îndreptat privirea către el. De fapt, cred că s-au uitat bine unul la celălalt. Înainte să spui „Popa-prostu", ea i-a pus o ghirlandă de floricele d-alea albe la gât și, în cinci minute, se tăvăleau pe plajă, ca niște copii, ţinându-se de mână și râzând. Sper să fi aruncat în aer reciful ăla de corali din cana lui de intrare. Pierd mereu o foaie două de aramă hârșindu-mă de el.

— Spune mai departe povestea, îi ceru Brown.

— Asta e tot. Viaţa lui s-a terminat atunci și acolo. S-a căsătorit în noaptea aia. Nu a mai călcat la bord. L-am căutat a doua zi. L-am găsit într-o casă de paie din junglă, desculţ, un sălbatic alb, într-o învălmășeală de flori și alte chestii și cântând la chitară. Arăta ca ultimul măgar. Mi-a zis să-i trimit lucrurile ia ţărm, i-am spus că nu înainte să-l văd arzând în flăcările iadului. Și asta e tot. O să-i vezi pe amândoi

mâine. Acum au trei plozi, niște strengari frumoși foc.

Am sub punte un fonograf pentru el și vreun milion de discuri.

— Atunci l-ai făcut agent comercial? îl întrebă secundul pe Grief.

— Ce altceva puteam face? Fuatino este o insulă a iubirii, iar Pilsach este un îndrăgostit. Îi cunoaşte pe localnici și este, de asemenea, unul dintre cei mai buni comercianţi pe care i-am avut. Este foarte capabil. Îl vei vedea mâine.

— Uite ce e, tinere, mormăi amenințător căpitanul Glass către secundul său. Ești o fire romantică? Pentru că dacă ești, rămâi la bord. Fuatino este o insulă de un romantism bolnăvicios. Fiecare e îndrăgostit de cineva. Trăiesc din dragoste. Este în laptele nucilor de cocos, sau în aer, sau în mare. Istoria insulei din ultimii zece mii de ani nu e făcută din altceva decât din povești de dragoste. Știu eu prea bine. Am vorbit cu bătrânii locului. Și dacă te prind că o iei spre plajă mână-n mână cu…

Se întrerupse brusc, făcându-i pe ceilalţi doi să se uite miraţi la el. Îi urmăriră privirea care trecea de greementul de la proră și vă zură ceea ce vedea și el: un braţ arămiu, ud și musculos, urmat de un al doilea braţ. Urmă capul personajului, împodobit cu cârlionţi lungi de elf și apoi chipul, cu ochi negri poznași, scoși în evidenţă de surâsul băștinașului.

— Dumnezeule! icni Brown. Este un faun, un faun de mare.

— Este Omul ţap, spuse Glass.

— Este Mauriri, afirmă Grief. Este fratele meu de sânge prin îitualul sacru al locului. Numele lui este al meu și al meu este al lui.

Peste copastie se iviră niște umeri largi și cafenii, apoi un piept măreţ și, aparent fără niciun efort, întregul lui corp superb trecu peste balustradă și fără zgomot pomi să meargă pe punte. Brown, care putea fi orice altceva decât secund pe o goeletă, era încântat.

Tot ceea ce buchisise el prin cărţi susţinea indubitabil asemănarea cu un faun a vizitatorului din adâncuri.

— Dar un faun trist, trase el concluzia, când zeul auriu al păduri lor se îndreptă cu mâna întinsă către locul unde stătea David Grief.

— David, spuse David Grief.

— Mauriri, Fratele meu mai mare, exclamă și Mauriri.

După obiceiul bărbaţilor care-și juraseră frăţie de sânge, se chemau unul pe celălalt însă nu cu numele celuilalt, ci cu propriul nume.

De asemenea, vorbeau în limba polineziană din Fuatino, iar Brown nu putu decât să tacă și să ghicească ce-și spun.

— Ai înotat mult să spui *talofa,* spuse Grief, în vreme ce de pe trupul lui Mauriri apa se scurgea șuvoaie pe punte.

— Multe zile și nopţi am vegheat să te văd venind, Frate mai mare, îi spuse Mauriri. Am stat pe Stânca cea mare, unde e ţinută dinamita, al cărei păzitor am fost ales. Te-am văzut ajungând ia în trarea pe canal și apoi întorcându-te în întuneric. Știam că vei aștepta până dimineaţă și v-am urmărit. Mare năpastă a căzut pe capul nostru. Mataara a plâns multe zile în așteptarea ta. Este o femeie

bătrână și Motauri este mort, iar ea este tristă.

— S-a însurat cu Naumoo? întrebă Grief după ce îşi scutură capul și oftă conform obiceiului.

— Da. În cele din urmă au plecat să trăiască în pustie, până când Mataara îi iertă, apoi se întoarseră să trăiască cu ea în Casa cea mare. Dar acum el a murit și Naumoo va muri în curând. Mari sunt necazurile noastre, Fratele meu cel mare. Tori este mort, și Tatitori, și Petoo, și Nari, și Pilsach, și alţii.

— Și Pilsach? exclamă Grief. A fost o boală?

— Au murit mulţi. Ascultă, Fratele meu cel mare. Acum trei săptămâni a venit o goeletă ciudată, l-am văzut de pe Stânca cea mare velele gabier departe, pe apă. A fost tractată prin canal cu bărcile ei, dar nu au reușit să ocolească reciful cel mare și s-a lovit iar și iar.

Este acum pe ţărm, unde îi repară scândurile desfundate. Sunt opt bărbaţi albi la bord. Au femei aduse de pe o insulă din răsărit, de departe. Femeile vorbesc o limbă mult asemănătoare cu a noastră, dar diferită. Dar noi le putem înţelege. Ele spun că au fost răpite de bărbaţii de pe goeletă. Nu știm dacă e adevărat, dar ele cântă și dansează și sunt fericite.

— Și bărbaţii? îl întrerupse Grief.

— Vorbesc franţuzește. Știu asta pentru că acum multă vreme era un secund care vorbea franţuzește pe goeletă ta. Sunt două căpetenii și nu seamănă cu ceilalţi. Au ochi albaștri ca tine și sunt niște diavoli. Unul e un diavol mai mare ca celălalt. Ceilalţi șase sunt și ei niște diavoli. Nu ne plătesc nimic pentru batate, nici pentru taro sau fructele de pâine. Ne iau totul și, dacă ne plângem, ne omoară. Așa i-au omorât pe Tori, și pe Tatitori, și pe Petoo și pe alţii. Nu putem lupta, pentru că nu avem arme, doar vreo două-trei arme învechite.

Îşi bat joc de femeile noastre. Așa i-au ucis pe Motauri, care o apăra pe Naumoo, pe care au luat-o la bordul goeletei lor. Din cauza asta a fost omorât Pilsach. Pe el, șeful cel mare, Diavolul cel mare, l-a împușcat o dată în balenieră și de două ori când se târa pe nisipul de pe plajă. Pilsach a fost un om curajos și Notutu stă acum în casă și plânge fără încetare. Mulţi dintre noi se tem și au fugit să trăiască în munţi, printre capre. Dar în creierul munţilor nu e mâncare pentru toţi. Și bărbaţii nu mai ies în larg să pescuiască și nu-și mai îngrijesc grădinile din cauza diavolilor care le iau tot ce au. Și suntem gata de luptă. Fratele meu cel mare, ne trebuie arme și multă muniţie.

Le-am trimis vorbă înainte să înot încoace și oamenii așteaptă. Albii ăia străini nu știu că vii. Dă-mi o barcă și arme și voi pleca îndărăt înainte să răsară soarele. Și când vei veni tu mâine îţi vom aștepta semnalul să-i omorâm pe albii ăia străini. Trebuie omorâţi. Fratele meu cel mare, ai fost mereu totuna cu noi, iar bărbaţii și femeile s-au rugat la mulţi zei pentru venirea ta. Și tu ai venit.

— Voi merge și eu cu tine în barcă, spuse Grief.

— Nu, Frate mai mare, replică Mauriri. Trebuie să stai pe goeletă. Străinii cei albi se vor speria de goeletă, nu de noi. Noi vom avea arme, iar ei nici nu vor ști. Doar când vor vedea că goeletă ta vine pe canal se vor alarma. Trimite-l pe tânărul

ăla cu barca.

Așa se făcu că Brown, fremătând de tot romantismul și spin tul aventurilor despre care citise și la care visase, dar pe care nu le trăise, se așeză la pupa balenierei încărcate cu arme și cartușe. La vâsle se aflau patru marinari din Raiatea, iar la cârmă stătea un faun auriu, abia ieșit din apele mării. Se îndreptau prin întunecimea caldă a nopţii tropicale către Fuatino, insula iubirii pe jumătate legendară, care fusese invadată de piraţii secolului XX.

II

Dacă ai trage o linie dreaptă între Jaluit, din grupul Marshall, și Bougainville, din Insulele Solomon, și dacă linia aceasta ar fi tăiată în două la două grade sud de ecuator de o linie trasată din Ukuor, din ţ Caroline, Fuatino, insula cea muntoasă, s-ar afla chiar în acea fâșie de pustietate marină. Locuită de o populaţie înrudită cu hawaiienii, samoanii, tahitienii și maorii, Fuatino a devenit vârful lăncii aruncate de Polinezia departe, în vest, între Melanezia și Micronezia. Și către Fuatino se îndreptă David Grief în dimineaţa următoare, două mile către răsărit, spre soarele care se ridica deasupra orizontului. Briza t abia simţită continua să bată, iar *Rattler* aluneca pe marea liniștită cu o viteză care ar fi fost foarte potrivită unei goelete insulare, dacă briza ar fi fost de două ori mai puternică.

Fuatino nu era altceva decât un crater vulcanic străvechi, împins la suprafaţa mării de cine știe ce cataclism primordial. Partea vestică, accidentată și fărâmiţată până la nivelul mării, era chiar intrarea în interiorul craterului, unde se afla portul. Astfel, Fuatino era ca o potcoavă colţuroasă cu partea din spate îndreptată către vest. Iar prin deschizătura potcoavei își făcu intrarea *Rattler.* Căpitanul Glass, cu binoclul în mână și urmărind harta făcută de el însuși și care era întinsă pe acoperișul cabinei, se îndreptă având pe chip o expresie pe jumătate de alarmă, pe jumătate de resemnare.

— Vine, spuse el. Febra. Nu mă așteptam să vină până mâine. În cinci minute nu voi mai ști pe ce lume sunt. Trebuie să strecori singur goeleta în port. Băiete! Pregătește-mi patul. Multe pături. Umple sticla aia cu apă fierbinte. E o apă atât de liniștită, domnule Grief, că sunt convins că poţi trece de reciful acela fără să lovești nava. Prinde briza potrivită și dă-i drumul. Este singura navă din Pacificul de Sud care poate face asta și știu că știi șmecheria. Poţi să te strecori pe lângă Stânca cea mare dacă ești atent la ghiul velei mari.

Vorbea repede, aproape ca un om beat, în vreme ce mintea sa lupta cu șocul tot mai puternic al atacului de malarie. Când plecă poticnit către scara de tambuchi, faţa i se împurpurase și se pătase, cuprinsă parcă de cine știe ce inflamaţie monstruoasă sau de des compunere. Ochii i se umflaseră și deveniră sticloși, mâinile îi tremurau și frisoanele de frig îl făceau să clănţăne din dinţi.

— Două ore până mă apucă transpiraţiile, murmură el cu un zâmbet stins. Și după alte câteva voi fi în regulă. Cunosc boala asta blestemată până în cel mai mic amănunt. Trebuie să… să iei…

Capetele de potcoavă ale insulei erau două imense piscuri înalte de peste trei sute de metri, ambele aproape izolate de uscat, care erau legate doar de o peninsulă joasă și îngustă.

Vocea lui se stinse într-o bâiguială vlăguită și se prăbuși în cabină, lăsând comanda în mâinile patronului său. *Rattler* tocmai intra în pasaj. Capetele de potcoavă ale insulei erau două imense piscuri înalte de peste trei sute de metri, ambele aproape izolate de uscat, care erau legate doar de o peninsulă joasă și îngustă. Între cele două stânci era un spaţiu de o jumătate de milă, culoar aproape blocat de un recif de corali care se extinde de-a latul dinspre capătul sudic al potcoavei. Pasajul, despre care căpitanul Glass spunea că e o crevasă, se răsucea prin acest recif, se curba de-a dreptul către capătul nordic al potcoavei și continua paralel cu stânca perpendiculară. În acest moment, cu ghiul velei mari aproape zgâriind piatra pe partea portului, Grief, privind cu atenţie apa la tribord, îi putea vedea fundul, la mai puţin de doi stânjeni, cum se ridică abrupt. Tractată de o balenieră care o ghida și ca precauţie împotriva curenţilor de vânt de pe culmi și profitând de adierea brizei, reuși să strecoare nava prin canal și să plutească pe lângă reciful de corali fără să o lovească. În fapt, zgârie puţin fundul, dar atât de ușor că nici nu juli arama de pe cocă.

Portul din Fuatino se deschise în faţa lui. Era o fâșie circulară de apă, cu un diametru de cinci mile, mărginită de plaje albe de co rali din care se ridicau, adumbrite de vegetaţie, povârnișuri abrupte până la zidurile amenințătoare ale

craterului. Creasta zidurilor era zimţată, piscuri vulcanice acoperite și aureolate de norii alizeului prinși în capcana muntoasă. Din fiecare văgăună și crăpătură a lavei fărâmiţate erupea efervescenţa verde a lianelor și copacilor. Pârâiașe firave de apă, care erau mai degrabă o ceaţă înrourată, zăboveau și se învârtejeau în jos sute de metri, pe pantele abrupte. Și pentru a completa magia locului, aerul cald și umed era greu de parfumul bobocilor galbeni de *cassi*[25]. Navigând împotriva curenţilor slabi și capricioși de aer, *Rattler* îşi croi drum înspre port. Ridicând balenierele la bord, Grief cercetă ţărmul cu binoclul. Nu văzu niciun semn de viaţă. În văpaia soarelui tropical, plaja era în adormire. Nu se vedea niciun semn de bun-venit. În susul plajei, pe ţărmul de nord, unde liziera de cocotieri acoperea satul, el putu zări prora întunecată a canoelor în adăposturile lor. Pe plajă, pusă direct pe chilă, se afla goeleta străină. Nimic nu mișca la bordul ei sau în jur. Doar când plaja fii la depărtare de vreo cincizeci de metri lăsă Grief ancora să coboare patruzeci de stânjeni. Cu ani înainte, măsurase în mijloc trei sute de stânjeni fără a atinge fundul, ceea ce era de așteptat pentru un crater așa de masiv ca Fuatino. Pe când Ianţul mugea desfășurându-se prin nara navei, observă mai multe femei băștinașe, voluptuos de masive, cum doar polinezienele sunt, cu fustele lor *ahu* graţioase, încununate cu flori, năvălind pe puntea goeletei de pe plajă. De asemenea, ceva ce ele nu observară, zări figura pitulată a unui bărbat ieșind din galera navei și furișându-se către proră, sărind în nisip și ascunzându-se în tufele verzi de pe margine.

Pe când erau strânse velele și prinse cu parâmele, apărătoarele de pânză întinse pe punte și greementul înfășurat și asigurat cum trebuie să fie în port, David Grief păși pe punte și se uită în zadar să vadă cea mai mică tresărire de viaţă. La un moment dat, auzi cu certitudine pocnetul îndepărtat al unei puști venind dinspre Stânca cea mare. Nu se mai auziră alte împușcături și se gândi că era un vânător care a împușcat o capră sălbatică.

După o altă oră, căpitanul Glass, acoperit de un munte de pături, încetă să tremure și trecea prin infernul unei transpiraţii abundente.

— Îmi voi reveni peste o jumătate de oră, spuse el slăbit.

— Foarte bine, îi răspunse Grief. Nu e niciun semn de viaţă și mă voi duce pe ţărm să o văd pe Mataara și să aflu ce se întâmplă.

— E o gașcă dură, fii cu ochii-n patru, îl avertiză căpitanul. Dacă nu te întorci într-o oră, trimite-mi vorbă.

Grief luă vâsla de direcţie și patru dintre oamenii săi din Raiatea începură să tragă la rame. Ajunși pe plajă, se uitară curioși la femeile care stăteau sub acoperitoarea de pânză de pe puntea goeletei. Le făcu într-o doară cu mâna și ele, după ce chicotiră, îi întoarseră salutul.

---

[25] *Acacia famesiana*, cunoscută și sub numele de acacia dulce, plantă originară din Mexic și America Centrală, a ajuns să aibă o distribuție pantropică, inclusiv în nordul Australiei și în Asia sudică (n. Trad.).

— *Talofa!* strigă el.

Ele îi înţeleseseră salutul, însă îi răspunseră *Iorana,* iar el îşi dădu seama că proveneau de pe Insulele Societăţii.

— Huahine, spuse fără ezitare unul dintre marinarii săi numele insulei de pe care veneau. Grief le întrebă dincotro vin, iar ele, printre chicoteli și râsete, îi răspunseră:

— Huahine.

— Arată ca goeleta bătrânului Dupuy, spuse Grief în tahitiană, vorbind cu glas scăzut. Nu vă holbaţi, ce credeţi, nu este *Valetta?*

Iar oamenii, când coborâră și traseră pe plajă baleniera, aruncară pieziș o privire la navă.

— Este *Valelta,* spuse Taute. A pierdut acum șapte ani arborele gabier și a fost echipat la Papeete cu unul nou, mai mic cu trei metri. Asta e nava.

— Băieţi, mergeţi și vorbiţi cu femeile. Aproape că puteţi zări Huahine de pe Raiatea și fiţi siguri că le și cunoaşteţi pe unele dintre ele. Aflaţi tot ce puteţi. Și dacă apare vreunul dintre albi, nu vă luaţi la harţă cu ei.

Pe măsură ce înainta pe plajă, în faţa lui alerga și se agita o armată de crabi eremiţi, dar sub palmieri nu mai râmau și grohăiau porcii. Nucile de cocos erau risipite acolo unde căzuseră, iar la depozitele de copra nu era niciun semn de viaţă. Duse erau semnele de hărnicie și curăţenie. Și toate bordeiele acoperite cu paie pe care le cercetă erau deșarte. La un moment dat găsi un bătrân orb, fără dinţi și extrem de ridat, care stătea în umbră și bolborosea de frică atunci când vorbi cu el. Era de parcă locul fusese lovit de ciumă, asta avea Grief în minte când se apropia de Casa cea mare. Totul era pustiu și neorânduit. Nu mai erau bărbaţi și femei cu coroane de flori, nici copilași cafenii rostogolindu-se în umbra pomilor de avocado. La ușă, ghemuită și legănându-se în faţă și-n spate, stătea Mataara, bătrâna regină, izbucni iar în lacrimi când îl zări, sfâșiată între povestea suferinţei sale și regretul că nu mai rămăsese niciun supus care să-i dea măsura ospitalităţii regale.

— Și au luat-o pe Naumoo, termină ea. Motauri este mort. Oamenii mei au plecat și flămânzesc printre capre. Și nu mai e nimeni, măcar să-ţi fi deschis o nucă de cocos să bei. O, Frate, fraţii tăi albi diavoli sunt!

— Nu sunt fraţii mei, Mataara, o consolă Grief. Sunt tâlhari și porci și am să curăţ insula de ei.

Se opri și apoi se răsuci pe jumătate, mâna cobori fulgerător la brâu și înapoi, de astă dată cu Colţul îndreptat către chipul unui om, îndoit de șale, care se grăbea către el venind dinspre liziera de copaci. Nu apăsă pe trăgaci, dar nici omul nu se opri până nu se aruncă cu capul înainte la picioarele lui Grief, începând să toarne un puhoi de zgomote stângace și îngrozitoare. Recunoscuse creatura ca fiind cel pe care-l văzuse furișându-se de pe *Valetta* și aruncându-se în tufe, dar nu înţelese ce bâiguia până nu-l ridică și se uită atent la strădaniile gurii sale cu buză de iepure.

— Salvează-mă, salvează-mă, stăpâne! scâncea bărbatul în engleză, deși era fără doar și poate nativ din Marea Sudului. Te cunosc, spunea el. Salvează-mă!

La care izbucni într-un torent incoerent de vorbe care nu încetă decât când Grief

îl apucă de umeri și-l scuturâ ca să-l facă să tacă.

— Te cunosc, spuse Grief. Erai bucătar la Hotelul Francez, în Papeete, acum doi ani. Toată lumea îţi spunea Buză de iepure.

Omul dădu violent din cap, aprobator.

— Acum sunt bucătar pe *Valetta,* scuipă și împroșcă el, în vreme ce gura i se crispa luptându-se teribil cu defectul său. Te cunosc. Te-am văzut la hotel. Te-am văzut la pensiunea *Lavina.* Te-am văzut pe *Kittiwake.* Te-am văzut pe chei la Mariposa. Tu ești căpitanul Grief și mă vei salva. Oameni ăștia sunt diavoli. L-au omorât pe căpitanul Dupuy. M-au făcut să omor jumătate din echipaj. Au ucis doi de pe crucetă. Pe ceilalţi i-au împușcat în apă. Îi știu pe toţi. Au furat fetele din Huahine. Și-au unit forţele cu pușcăriași din Noumea. Au tâlhărit neguţătorii din Noile Hebride. L-au omorât pe agentul de vânzări de la Vanikori și au furat de acolo două femei. Ei…

Dar Grief nu-l mai asculta. Printre copaci, dinspre port, se auzea un răpăit de puști și începu să alerge spre plajă. Piraţi din Tahiti și pușcăriași din Noua Caledonie. O gașcă de aventurieri care chiar în clipa aceea îi atacau goeleta. Buză de iepure îl urmă, încă scuipându-și fi bâiguindu-și povestea despre fărădelegile diavolilor albi.

— Răpăitul de pușcă încetă la fel de brusc pe cât începuse, dar Grief continuă să alerge, tulburat de suspiciuni de rău augur, până când, la o cotitură, se întâlni cu Mauriri care alerga spre el de pe plajă.

— Fratele meu mai mare, gâfâia Omul ţap. Am ajuns prea târziu. Au pus mâna pe goeleta ta. Haide! De acum te vor căuta pe tine.

O luă îndărăt pe potecă pentru a se îndepărta de plajă.

— Unde este Brown? întrebă Grief.

— Pe Stânca cea mare. Îţi voi spune după aceea. Haide acum.

— Dar oamenii mei de pe balenieră?

Mauriri era înnebunit de neliniște.

— Sunt cu femeile acelea pe goeleta străină. Nu vor fi uciși. Îţi spun adevărul. Diavolii ăia au nevoie de marinari. Dar tu vei fi omorât. Ascultă! De pe apă, cu o voce spartă de tenor, se auzea un cântec franţuzesc de vânătoare.

— Acum debarcă pe plajă. Ţi-au capturat goeleta, am văzut cu ochii mei. Haide!

III

Chiar dacă nepăsător cu viaţa și propria-i piele, David Grief nu se prefăcea că e cutezător. Știa când să lupte și când să fugă și nu se îndoia că acesta era momentul în care trebuia să fugă. O luă în sus pe cărare, pe lângă bătrânul care stătea în umbră, pe lângă Mataara ghemuită în pragul Marii Case, urmându-l îndeaproape pe Mauriri.

La călcâiul lui, greoi, tropăia ca un câine Buză de iepure. Din spate se auzeau urletele vânătorilor, însă ritmul cu care-i ducea Mauriri era de infarct. Larga potecă se îngustă, se răsuci la dreapta și începu să urce. Trecură de ultimul bordei de paie

și, printre tufe înalte de cassi și roiuri de viespi aurii, drumul urca abrupt până devenea o potecă de capre. Făcând un semn în sus, către un prag golaș de rocă vulcanică, Mauriri le arătă cărarea care-i tăia faţa.

— După ce trecem de ea suntem în siguranţă, Fratele meu mai mare, spuse el. Diavolii albi nu vor îndrăzni niciodată să meargă pe-acolo pentru că am pregătit pietre pe care le vom rostogoli în capul lor și altă potecă nu mai e. Ei se opresc mereu aici și trag când trecem pe poteca aia. Haide!

Un sfert de oră mai târziu făcură o pauză înainte de locul unde poteca devenea vizibilă pe suprafaţa versantului muntos.

— Așteaptă, iar când vii, vino repede, îl avertiză Mauriri.

Sări în strălucirea soarelui și de jos se auziră răpăind rapid câteva gloanţe care zburară pe lângă el și ridicară norișori de praf, dar el trecu de partea cealaltă nevătămat. Îl urmă Grief, iar un glonţ trecu atât de aproape de el încât cioburile ridicate din stâncă de mușcătura lui îi răniră obrazul. Nici Buză de iepure nu fu lovit, deși el străbătu trecerea mult mai încet.

În restul zilei, ajunși pe platourile de la înălţime, au stat într-o viroagă de lavă unde creșteau pe terase taro și papaia. Aici Grief îşi făcu planul de atac și analiză complexitatea situaţiei.

— Am avut ghinion, spuse Mauriri. Dintre toate nopţile, aceasta a fost noaptea în care diavolii albi au ales să meargă la pescuit. Era întuneric când am ieșit din pasaj. Erau în bărci și canoe. Ei cară mereu puștile cu ei. Au împușcat un om din Raiatea. Brown a fost foarte curajos. Am încercat să ajungem la celălalt capăt al golfului, însă ei ne-au luat-o înainte și am fost împinși între Stânca cea mare și sat. Am salvat armele și muniţia, însă au capturat barca. Așa au aflat de venirea voastră. Brown este acum pe partea asta a Stâncii celei mari, cu armele și muniţia.

— De ce nu a trecut pe partea cealaltă a Stâncii celei mari să mă

Avertizeze când veneam dinspre mare? întrebă pe un ton critic Grief.

— Nu știa drumul. Doar caprele și cu mine îl știm. Dar am uitat lata când m-am târât prin tufiș să ajung la apă și să înot la tine. Diavolii erau însă acolo, în tufe, trăgând către Brown și oamenii din Raiatea, iar pe mine m-au vânat toată ziua în zona plajei. Apoi ai venit tu cu goeleta, iar ei au vegheat până când ai ajuns la ţărm. Eu am ieșit din tufiș, dar tu erai deja pe plajă.

— Tu ai tras focul ăla?

— Da, voiam să te avertizez. Dar au avut suficientă minte și nu au răspuns la foc și aceia a fost ultimul meu cartuș.

— Și care e povestea ta, Buză de iepure? se întoarse Grief către bucătarul de pe *Valetta.*

Era o poveste lungă și obositor de detaliată. De un an naviga cu *Valetta* prin Tahiti și Paumotu. Bătrânul Dupuy era proprietarul și căpitanul ei. La ultima călătorie a angajat doi străini în Tahiti ca secund și supercargo. De asemenea, pe corabie se îmbarcase un alt străin să fie agentul lui pe Fanriki. Raoul Van Asveld și Carl Lepsius erau numele secundului și al supercargo-ului.

— Sunt fraţi, știu sigur, pentru că i-am auzit vorbind unul cu celălalt noaptea, pe

punte, când credeau că nu-i aude nimeni, explică Buză de iepure.

Valetta a navigat între Insulele de Jos, colectând midii și perle la punctele de lucru ale lui Dupuy. Frans Amundson, al treilea străin, îl înlocui pe Pierre Gollard la Fanriki. Pierre Gollard veni la bord pentru a se întoarce în Tahiti. Aborigenii din Fanriki spuneau că avea două pinte de perle să-i dea lui Dupuy. În prima noapte după plecarea din Fanriki s-au auzit împușcături în cabină. Apoi au fost aruncate peste bord cadavrele lui Dupuy și Pierre Gollard. Marinarii tahitieni s-au refugiat în teugă. Vreme de două zile, fără nimic de mâncare și cu *Valetta* în derivă, au stat sub punte. Apoi Raoul Van Asveld otrăvi mâncarea pe care-l pusese pe Buză de iepure s-o gătească și o duse la proră. Jumătate dintre marinari muriră.

— Mă amenințţa cu pușca, stăpâne, ce puteam face? bâigui Buză de iepure. Dintre ceilalţi, doi se căţărară pe greement și fură împușcaţi. Fanriki era la zece mile depărtare. Restul săriră în apă să înoate într-acolo. I-au împușcat pe când înotau. Eu, singur, am supravieţuit și cei doi diavoli. Voiau să fiu bucătarul lor. În acea zi, cu vânt în pânze, se întoarseră îndărăt pe Fanriki și îl luară la bord pe Frans Amundson, pentru că era de-al lor.

Urmară experienţele de coșmar prin care trecu Buză de iepure în timp ce goeleta hălăduia tot mai departe către vest A fost singurul martor în viaţă și știa că l-ar fi ucis dacă nu ar fi fost bucătar. La Noumea, li se alăturară cinci ocnași. Buză de iepure nu avea voie să coboare pe ţărmul niciunei insule și Grief era primul om din afară cu care vorbea.

— Iar acum mă vor ucide, bolborosea el, pentru că îşi vor da seama că ţi-am povestit tot. Cu toate astea nu sunt laș și voi rămâne cu tine, stăpâne, și voi muri cu tine.

Omul ţap îşi scutură capul și se ridică.

— Rămâi aici și odihnește-te, îi spuse lui Grief. Vom înota mult diseară. În ceea ce-l privește pe bucătar, îl voi duce acum către locurile mai înalte, unde fraţii mei trăiesc alături de capre.

IV

— E bine că înoţi cum ar trebui să înoate un bărbat, Frate mai mare, şopti Mauriri.

Ei coborâră din văioaga de lavă până în capătul golfului și intrară în apă. Înotau lin, fără zgomot, cu Mauriri înainte. Zidurile negre ale craterului se ridicară în jurul lor până ajunseră să li se pară că înoată pe fundul unui castron imens. Deasupra era cerul luminat diafan de praful stelelor. În faţă puteau vedea lumina de pe *Rattler* și, pe punte, estompat de distanţă, se auzea un imn gospel de la fonograful adus pentru Pilsach.

Cei doi înotători o luară către stânga, ocolind goeleta capturată.

După imn se auziră de pe punte râsete și cântece, apoi fonograful porni din nou. Pe Grief, potriveala melodiei *Condu-ne, lumină blândă,* care începu să plutească peste apele întunecoase și situaţia lor îl făcu să zâmbească.

— Trebuie să trecem prin pasaj și să ne oprim pe Stânca cea mare, murmură Mauriri.

— Diavolii controlează plaja de la bază.

Câteva împușcături răzleţe dovedeau că Brown încă mai ţinea Stânca sub control și că piraţii împresuraseră îngusta peninsulă.

La capătul altei ore ajunseseră la zidul amenințător al Marii Stânci. Mauriri, bâjbâind, ajunse la o crevasă pe unde urcară preţ de treizeci de metri până la un prag îngust unde se opriră.

— Stai aici, spuse Mauriri. Mă duc la Brown. Dimineaţă am să vin înapoi.

— Voi veni cu tine, Frate, spuse Grief.

Mauriri râse în întuneric.

— Nici chiar tu, Fratele meu mai mare, nu poţi face asta. Eu sunt Omul ţap și doar eu, din tot Fuatino, pot trece de partea cealaltă a Marii Stânci noaptea. Mai mult, va fi pentru prima dată când chiar și eu o voi face. Pune mâna aici. Simţi? Este locul unde ţinem dinamita lui Pilsach. Stai aproape de zid și poţi dormi fără să cazi. Acum am să plec.

Și în înalt, deasupra mugetului valurilor, pe un prag îngust de munte, alături de o tonă de dinamită, David Grief îşi făcu planul de luptă, apoi sprijinindu-și obrazul pe braţ adormi.

Dimineaţă, când Mauriri îl duse peste piscul Marii Stânci, David Grief înţelese de ce nu ar fi putut face asta noaptea. În ciuda curajului pe care-l au îndeobște marinarii când se confruntă cu înălţimi și *a* escaladări dificile, Griei se minună că a putut urca chiar și la lumina zilei. Erau locuri unde, mereu atent călăuzit de Mauriri, trebuia să sară și să plonjeze peste crevase adânci de zeci de metri adâncime, până când mâna sa găsea un punct de sprijin pe peretele opus și picioarele sale se puteau apoi trage de partea cealaltă. La un moment dat trebui să facă o săritură de vreo trei metri peste adâncimea flămândă de vreo trei sute de metri a unei crevase, către o platformă îngustă situată cam la un stânjen mai jos. Și cu toate că îşi păstrase calmul, pierdu ceva vreme pe o ieșitură puţin mai mare decât laba piciorului, unde se părea că nu găsește niciun capăt de stâncă de care i să se poată prinde. Iar Mauriri, văzându-l cum se clatină îndărăt, îşi balansă corpul mult în afară peste crevasă și, trecând pe lângă el, îl lovi în același timp cu putere pe spinare, să-i dea timp să-și revină din buimăceală. Atunci și pentru totdeauna, înţelese Grief pe deplin de ce i se spunea lui Mauriri, Omul ţap.

V

Apărarea Marii Stânci avea plusuri și minusuri. Era de necucerit, doi bărbaţi putând s-o apere de zece mii. De asemenea, proteja pasajul dinspre marea deschisă. Cele două goelete, Raoul Van Asveld și ticăloșii care-l însoţeau erau prinși în capcană. Grief, cu dinamita pe care o adusese din ascunzătoare, era stăpânul pasajului. A dovedit asta într-o dimineaţă când goeletele încercară să iasă la mare. *Valetta* era în frunte, iar baleniera care o tracta era manevrată de bărbaţi

din Fuatino. Grief și Omul ţap priveau în jos de pe un prag stâncos, situat la o sută de metri deasupra. Aveau armele lângă ei, de asemenea o torţă pregătită și o grămadă mare de batoane de dinamită cu fitil și capse. Când baleniera trecu pe sub ei, Mauriri îşi clătină capul.

— Ăsta e diavolul șef, şopti Mauriri, iar ochii lui sunt albaștri că ai tăi. Este un om îngrozitor. Vezi! O ţine pe Naumoo în așa fel încât să nu-l putem împușca.

— Sunt fraţii noștri. Nu putem trage.

La proră, pe *Valetta,* erau câţiva dintre marinarii aduși de Grief de pe insula Raiatea. La pupă se afla altul, la timonă altul. Piraţii erau sub punte sau pe cealaltă goeletă, cu excepţia unuia care stătea, cu pușca în mână, la mijlocul corăbiei. Ca să se apere, o ţinea pe Naumoo, fiica reginei, aproape de el.

Prin pasaj aerul bătea încet, iar valurile abia se făceau simţite, astfel că goeleta înainta lent.

— Vorbești englezește? strigă Grief în jos.

Omul tresări, ridică pe jumătate arma și privi în sus. Era ceva rapid și felin în mișcările sale, iar pe chipul lui blond și bronzat se citea că nu s-ar da nicicând în lături de la o luptă. Era chipul unui ucigaș.

— Da, răspunse el. Ce dorești?

— Întoarce-te sau voi arunca goeleta în aer, îl avertiză Grief. Aprinse torţa și şopti:

— Spune-i lui Naumoo să se îndepărteze de el și să fugă la pupă.

De pe *Rattler* răpăiră puștile și gloanţele mușcară din stâncă.

Van Asveld hohoti sfidător, iar Mauriri strigă ceva înspre femeie în limba lor maternă. Când goeleta ajunse chiar sub ei, Grief o văzu că se furișează de lângă bărbatul care o ţinea captivă. În acel moment, Grief atinse torţa de fitilul scurt, apăru la marginea stâncii și aruncă dinamita. Van Asveld reușise să prindă fata și se lupta cu ea. Omul ţap ţinea cătarea puștii pe el și aștepta momentul potrivit să tragă. Dinamita căzu pe punte întreagă, ricoșă, apoi se rostogoli în capătul găurii de scurgere. Van Asveld o văzu și ezită, apoi el și fata fugiră la pupă să se salveze. Omul ţap trase, dar nu reuși decât să facă ţăndări marginea cantinei. Roiul de gloanţe trase de pe *Rattler* se îndesi, iar cei doi cocoţaţi pe stâncă se ghemuiră la adăpostul pragului de piatră și așteptară. Mauriri încercă să vadă ce se întâmplă jos, însă Grief îl trase înapoi.

— Fitilul a fost prea lung, spuse el. Data viitoare mă voi descurca mai bine.

Trecu jumătate de minut până să se audă explozia. Ce s-a întâmplat după aceea nu putură ști o vreme, pentru că erau în bătaia puștilor trăgătorilor de pe *Rattler* care continuau să tragă susţinut.

La un moment dat, măturat de suflul câtorva gloanţe, Grief riscă să tragă o privire. *Valetta,* cu puntea și balustrada de la babord făcute praf, se înclinase pe-o parte și se scufunda, tractată înapoi în port.

Bărbaţii și femeile din Huahine, ascunse în cabina de pe *Valetta,* se salvaseră sub protecţia barajului de gloanţe și se căţărau la bordul goeletei *Rattler.* Bărbaţii din Fuatino care tractaseră goeleta cu baleniera fugiseră prin pasaj și vâsleau frenetic către ţărmul sudic.

De pe ţărmul peninsulei tirul a patru puști era semnul că Brown și oamenii săi îşi făcuseră drum prin junglă până pe plajă și dădeau o mână de ajutor. Gloanţele au încetat să se mai îndrepte către ei și Grief și Mauriri li s-au alăturat cu puștile lor. Însă nu puteau face nicio pagubă întrucât oamenii de pe *Rattler* trăgeau din adăpostul pe care li-l oferea ruful, iar vântul și curenţii duceau goeleta mai departe, în interior.

Nici urmă de *Valetta,* care se scufundase în apele adânci ale craterului.

Două lucruri dovediră forţa și calmul lui Raoul Van Asveld și-i câştigară admiraţia lui Grief. Susţinut de tirul puștilor de pe *Rattler.*

Raoul reușise să-i oblige pe bărbaţii din Fuatino să revină și să se predea. Și, în același timp, urcând jumătate dintre ticăloșii săi în barca goeletei *Rattler,* îi trimise pe ţărm și dincolo de peninsulă, să-l împiedice pe Brown să ajungă în partea centrală a insulei. Și în tot restul dimineţii, împușcăturile intermitente i-au spus lui Grief că Brown era alungat de partea cealaltă a Marii Stânci. Situaţia era neschimbată, cu excepţia scufundării goeletei *Valetta.*

VI

Deficienţele poziţiei pe Stânca cea mare erau vitale. Nu aveau mâncare și nici apă. Câteva nopţi, Mauriri însoţit de unul dintre marinarii de pe Raiatea înotă până la capătul golfului pentru provizii.

Apoi veni noaptea în care se aprinseră lumini peste apă și se traseră focuri. După aceea, malul de la baza Marii Stânci fu invadat și el.

— E o situaţie ciudată, remarcă Brown, trăind intens spiritul aventurii care, ajunsese el să creadă, era propriu Mărilor Sudului.

Raoul nu poate pleca, iar noi suntem pe punctul să murim de foame ţinându-l captiv.

— Dacă ar ploua bazinul s-ar umple, spuse Mauriri. Erau primele lor douăzeci și patru de ore fără apă.

— Frate mai mare, în noaptea asta noi doi vom aduce apă. Nu o pot face decât doi bărbaţi puternici.

În acea noapte, cu tigve de nuci de cocos, fiecare având o capacitate de un litru și bine astupate, el îl conduse pe Grief jos, să ia apă de pe partea dinspre Stânca cea mare a peninsulei. Au înotat nu mai mult de treizeci de metri. În depărtare, puteau auzi când și când o vâslă tăind apa sau pocnetul unei padele lovind canoea și uneori vedeau flacăra chibriturilor când bărbaţii care făceau de gardă îşi aprindeau ţigările sau pipele.

— Așteaptă aici, şopti Mauriri, și ţine tigvele.

Se întoarse și se scufundă. Grief, privind după el, urmări urma lui fosforescentă sclipind, apoi estompându-se și, în cele din urmă, dispărând. După un lung minut, Mauriri apăru fără zgomot la suprafaţa apei lângă Grief.

— Uite! Bea!

Tigva era plină și Grief bău apa dulce și proaspătă care se ridica din străfundurile apei sărate.

— Izvorăște din uscat, spuse Mauriri.

— De pe fundul apei?

— Nu, fundul este la fel de adânc pe cât sunt de înalţi munţii ăștia. Curge cam ia douăzeci de metri adâncime. Te scufunzi până îi simţi răcoarea.

După ce-și umplu şi-şi goli de aer plămânii de câteva ori, așa cum fac scufundătorii, Griei se întoarse și începu să înoate în adâncul apei. Simţea sarea pe buze și căldura în tot corpul, însă în cele din urmă, jos în adâncuri se răci perceptibil și apa căpătă un gust sălciu.

Apoi, deodată, trupului lui intră în plin în curentul rece, submarin.

Îndepărtă căpăcelul tigvei și, în vreme ce recipientul se umplea bolborosind cu apa dulce, văzu sclipirea fosforescentă a unui pește de mari dimensiuni, ca o stafie, trecând în derivă pe lângă el.

După aceea, rămase la suprafaţă încărcat cu greutatea tot mai mare a tigvelor, în vreme ce Mauriri le lua pe cele goale una după alta și le umplea.

— Sunt rechini, spuse Grief când înotară înapoi la mal.

— Mde! fu răspunsul. Sunt pești-rechin. Noi cei de pe Fuatino suntem fraţi cu peștii-rechin.

— Dar rechinii-tigru? I-am văzut în apă.

— Când vor veni, Fratele meu cel mare, nu vom mai avea deloc apă, decât dacă plouă.

VII

O săptămână mai târziu, Mauriri și un băștinaș de pe Raiatea înotară înapoi cu tigvele goale. În port apăruseră rechinii-tigru. A doua zi, cei de pe Stânca cea mare erau însetaţi.

— Trebuie să riscăm, spuse Grief. La noapte voi merge după apă cu Mautau. Mâine noapte, Frate, tu vei merge cu Tehaa.

Grief nu apucă să umple decât trei tigve când apărură rechinii-tigru și-i goniră la mal. Erau șase pe Stâncă, iar o pintă de apă pe zi de fiecare, în căldura înăbușitoare de la tropice, nu era suficientă pentru corpul unui om. În noaptea următoare Mauriri și Tehaa se întoarseră fără apă. Și în ziua următoare Brown învăţă întregul înţeles al setei, când îi crăpară buzele și începură să sângereze. Simţea în gură o mâzgă nisipoasă și gura îi deveni prea strâmtă pentru limba lui umflată.

Grief plecă iar noaptea cu Mautau. Rând pe rând, înotară în adâncuri prin apa sărată către curentul de apă rece și dulce, făcându-și plinul, în vreme ce tigvele se umpleau. Era rândul lui Mautau să se scufunde cu ultima tigvă și Grief, uitându-se în jos de la suprafaţă, văzu sclipirea fantomelor din adânc și formaţia lor fosforescentă de luptă. Se întoarse singur, fără să abandoneze însă preţioasa încărcătură din tigvele pline cu apă.

Nici de mâncare nu prea mai aveau. Pe Stâncă nu creștea nimic, iar pantele ei, acoperite cu scoici la nivelul mării, acolo unde se izbeau brizanţii, erau prea abrupte și inaccesibile. Ici și colo, unde le permiteau crevasele, strânseră ceva crustacee și niște arici de mare. Prinseră în capcane câteva fregate și alte păsări de mare. La un moment dat, cu o bucată dintr-o fregată, reușiră să prindă un rechin. După aceea, cu carnea aceea păstrată cu grijă, reușiră când și când să ademenească și să captureze alţi rechini.

Dar apa rămase cea mai disperată necesitate. Mauriri se rugă la Zeul ţap să aducă ploaia. Taaute se rugă la Zeul misionar, iar cei doi tovarăși ai lui, căzând în păcat, invocară zeităţi din vremuri vechi, păgâne. Grief zâmbi mânzește și le arătă toată consideraţia pentru efort. Dar Brown, cu limba lui înnegrită și umflată, blestema. Blestema în special fonograful de pe puntea goeletei *Rattler* din pâlnia căruia, în amurgul răcoros, curgeau fără șir imnuri gospel. Un imn în special, *Dincolo de zâmbet și plânset,* îl scotea din minţi. Părea melodia favorită a celor aflaţi la bordul goeletei, pentru că discul era pus mai mult ca oricare altul. Brown, înfometat și însetat, pe jumătate înnebunit de slăbiciune și suferinţă, putea sta pe stânci liniștit şi să asculte zăngănitul ukulelelor și al chitarelor și cântecele hula sau

himine ale femeilor de pe insula Huahine. Dar când vocile corului Trinity pluteau deasupra apei, îşi ieșea cu totul din sărite. Într-o noapte, vocea spartă de tenor se luă la întrecere cu mașinăria:

— Dincolo de zâmbet și plânset.
Voi ajunge curând.
Dincolo de mers și somn.
Dincolo de semănat și cules.
Voi ajunge curând.
Voi ajunge curând.

În acel moment Brown se ridică. Şi-şi goli, iar și iar, orbește, pușca către goeletă. Dinspre cârdul de bărbaţi și femei se ridică un cor de râsete și dinspre peninsulă i se răspunse cu o rafală de gloanţe; dar vocea de tenor cântă în continuare, iar Brown continuă să tragă până când imnul se termină.

În noaptea aceea Grief și Mauriri veniră doar cu o tigvă plină cu apă. De pe umărul lui Grief lipsea o fâșie de șase degete de piele, locul unde se zgâriase de platoșa zgrunţuroasă a unui rechin pe care-l evitase în ultima clipă.

VIII

Într-o altă dimineaţă devreme, înainte ca flacăra soarelui să ajungă la intensitatea maximă, Raoul Van Asveld le propuse să negocieze.

Brown veni cu propunerea, de la postul de observaţie aflat pe stânci la o sută de metri depărtare. Grief stătea ghemuit lângă un foc mic, frigând o bucată de carne de rechin. Ultimele douăzeci și patru de ore fuseseră norocoase. Adunaseră alge și arici de mare. Tehaa prinsese un rechin, iar Mauriri capturase o caracatiţă destul de mare la baza crevasei unde stocaseră dinamita. Noaptea, de asemenea, fă cuseră două scufundări în apă înainte ca rechinii-tigru să-i simtă.

— Zice că ar vrea să vină să vorbească cu tine, spuse Brown. Dar știu prea bine ce vrea bruta aia. Vrea să vadă cât de aproape suntem de moartea prin înfometare.

— Adu-l aici, spuse Grief.

— Și dup-aia îl ucidem, strigă Omul ţap fericit.

Grief dădu din cap, temperându-l.

— Dar e un asasin, Fratele meu mai mare, o fiară și un diavol, protestă Omul ţap.

— Nu trebuie omorât, Frate. În felul acesta nu ne călcăm în picioare cuvântul dat.

— E un fel prostesc de a acţiona.

— Este totuși felul nostru de a fi, răspunse grav Grief, întorcând bucata de carne pe cărbuni și observându-l pe Tehaa cum adulmeca flămând și se uita pofticios.

— Să nu faci asta, Tehaa, când vine Tartorul cel mare. Poartă-te de parcă nici nu ai ști ce e aia foame. Uite, gătește aricii ăștia, iar tu, Frate mai mare, gătește caracatiţa. Îl vom invita pe Diavolul cel mare să benchetuiască cu noi. Nu păstra nimic. Gătește tot.

Astfel că, încă prăjind carnea, Griei se ridică atunci când Raoul Van Asveld, urmat de un terier irlandez uriaș, intră în tabăra lor.

Raoul nu făcu greșeala să întindă mâna.

— Hello! spuse el. Am auzit de dumneata.

— Îmi doresc să nu fi auzit niciodată de dumneata, răspunse Grief.

— Valabil și în ceea ce mă privește, sosi răspunsul. La început, înainte să știu despre cine e vorba, m-am gândit că am de-a face cu un oarecare căpitan de pe o navă comercială. Ăsta e motivul pentru care m-ai prins în capcană.

— Și mie mi-e rușine să spun că te-am subestimat, surâse Grief.

Te-am considerat doar un tâlhar care prăduiește ţărmurile, nu un pirat și asasin cu adevărat inteligent De aceea am pierdut goeleta.

Respectele, îmi imaginez, sunt identice la acest capitol.

Raoul roși de supărare sub bronzul de pe chipul său, însă se controlă. Ochii săi rătăciră peste proviziile de mâncare și tigvele pline cu apă, ascunzându-și cu toate acestea uimirea neîncrezătoare căreia îi căzuse pradă. Ochii lui erau intenși și puternici, însă puţin cam apropiaţi — nu erau bulbucaţi, totuși, dar le lipsea ceva să echilibreze fruntea lată, bărbia și maxilarul puternic și pometii îndepărtaţi ai obrajilor. Putere! Chipul său era plin de ea și, cu toate acestea, Grief detectă în trăsăturile lui acel ceva impalpabil care-i lipsea bărbatului.

— Suntem amândoi bărbaţi puternici, spuse Raoul, făcând o reverenţă. Am fi putut lupta pentru imperii cu o sută de ani în urmă.

A fost rândul lui Grief să-i întoarcă reverenţa.

— În momentul ăsta, ne ciondănim nevolnic pe aplicarea legilor coloniale stabilite tocmai de acele imperii ale căror destine le-am fi putut determina cu un veac în urmă.

— Totul se preface în ţărână, observă Raoul sentenţios, așezându-se. Dă-i înainte cu masa. Nu vreau să te întrerup.

— Nu vrei să ni te alături? îl invită Grief.

Celălalt îl privi stăruitor, apoi acceptă.

— Sunt lipicios de transpiraţie, spuse el. Mă pot spăla?

Grief dădu din cap și-i spuse lui Mauriri să aducă o tigvă. Raoul se uită în ochii Omului ţap dar nu zări nimic, doar o profundă lipsă de interes pentru preţiosul litru de apă risipit pe pământ.

— Câinelui îi e sete, spuse Raoul.

Grief dădu din cap și în faţa animalului fii pusă o altă tigvă.

Raoul cercetă iar chipurile nativilor și nu putu descifra nimic.

— Iertare că nu avem cafea, îşi ceru Grief scuze. Trebuie să bei apă chioară. O tigvă, Tehaa. Încearcă rechinul ăsta. Poţi gusta dup-aia din caracatiţa asta, niște arici de mare și salată de alge. Îmi pare rău că nu avem nicio fregată. Băieţii au cam lenevit ieri și nu au încercat să prindă.

Cu un apetit care nu-l ducea până la ţepele de fier în care era înfiptă grăsimea, Grief mânca neglijent și arunca resturile la câine.

— Mi-e teamă că nu m-am adaptat dietei ăsteia primitive încă, oftă el relaxându-

se. Din conservele alea delicioase de la bordul lui *Rattler* aș putea face acum o masă copioasă, dar gunoiul ăsta… apucă o bucată de un sfert de kilogram de rechin prăjit și o aruncă la câine.

Presupun că voi ajunge și ia așa ceva, dacă nu te predai mai degrabă.

Raoul râse nepoliticos.

— Am venit să-ţi spun condiţiile, spuse el apăsat.

Grief scutură din cap.

— Nu există condiţii. Te-am prins de gâlci și nu intenţionez să-ţi dau drumul.

— Crezi că mă poţi ţine în gaura asta! exclamă Raoul.

— De aici nu vei pleca viu, poate doar cu cătușe la mâini și la picioare!

Grief îşi cerceta oaspetele cu un aer de consideraţie.

— M-am mai ocupat de inși ca tine. Aproape că am curăţat Mările Sudului de ei. Dar tu ești un — cum să spun? – un fel de anacronism. Tu ești un regres și va trebui să ne descotorosim de tine. În ceea ce mă privește, te sfătuiesc să te întorci la goeletă și să-ţi zbori creierii. Este singurul mod de a scăpa de ceea ce ţi se pregătește.

Negocierea, cel puţin din punctul de vedere al lui Raoul, se dovedi sterilă și se întoarse la ai lui convins că tipii de pe Stânca cea mare îşi pot menţine poziţia ani de zile, deși și-ar fi putut pierde rapid această convingere dacă i-ar fi putut observa pe Tehaa și pe marinarii de pe Raiatea care, după ce le întoarse spatele și ieși din câmpul lor vizual, începură să se târască pe stânci sugând și rozând resturile pe care câinele nu le mâncase.

IX

— Facem foamea acum, Frate, spuse Grief, dar este mai bine decât să facem foamea pe viitor. Diavolul cel mare, după ce a benchetuit și ne-a băut bunătate de apă până n-a mai putut, nu va mai sta mult în Fuatino. Chiar mâine ar putea încerca să plece. La noapte tu și cu mine vom dormi în vârful Stâncii și Tehaa, care este priceput la tras cu pușca, va dormi cu noi dacă îndrăznește să urce pe Stâncă.

Tehaa, singur printre marinarii din Raiatea, se pricepea suficient la cățărat pentru a se aventura pe acele cărări periculoase, iar zorii îl găsiră într-un ascunziș în spatele unor metereze de piatră, la o sută de metri în dreapta lui Grief și Mauriri.

Primul avertisment fu răpăitul puștilor din peninsulă, unde Brown și cei doi marinari de pe Raiatea au dat semnalul retragerii și i-au urmărit pe asediatori prin junglă până pe plajă. Din cuibul său de pe peretele stâncos, Grief nu putu zări nimic vreme de încă o oră, când *Rattler* apăru, încercând să treacă prin pasaj. Ca și înainte, marinarii prizonieri din Fuatino tractau goeleta cu o balenieră. Mauriri, la indicaţiile lui Grief, le transmise instrucţiuni când trecură încet pe dedesubt. Grief avea lângă el batoane de dinamită bine legate în mănunchiuri și cu fitile extrem de scurte.

Puntea goeletei *Rattler* era extrem de populată. La proră, cu o pușcă în mână, printre marinarii din Raiatea, se afla un *desperado,* care, după cum susţinea

Mauriri, era fratele lui Raoul. La pupă, lângă timonier, stătea un altul. Prinsă de el, legaţi de mijloc unul de celălalt, nu foarte strâns, era Mataara, bătrâna regină. De partea cealaltă a timonierului, cu mâna legată cu o sfoară, era căpitanul Glass.

La mijlocul navei, ca și înainte, era Raoul și alături de el, legaţi unul de mijlocul celuilalt, era Naumoo.

— Bună dimineaţa, domnule David Grief, strigă Raoul.

— Și te-am avertizat că doar în cătușe vei părăsi insula, murmură Grief cu o inflexiune tristă a vocii.

— Nu-ţi poţi omorî echipajul pe care-l am la bord, îi răspunse Raoul.

Goeleta, mișcându-se lent, în salturi, după cum dădeau oamenii din balenieră la rame, ajunsese aproape sub ei. Vâslașii, fără să înceteze, slăbiră ritmul, făcându-l pe bărbatul de la proră să-i amenințe cu pușca.

— Aruncă, Mare Frate! le strigă Naumoo în limba de pe Fuatino.

Sunt mâhnită peste poate și îmi doresc să mor. Cuţitul cu care vrea să taie funia e pregătit, dar îl voi strânge tare în braţe să nu mai poată face nimic. Nu-ţi fie teamă, Fratele meu cel mare. Aruncă și vezi să arunci la ţintă, și rămas bun.

Grief ezită, apoi coborî torţa care ardea strălucitoare.

— Aruncă! îl somă Omul ţap.

Grief ezita în continuare.

— Dacă ajung în mare, Fratele meu cel mare, Naumoo tot va muri.

Și mai sunt toţi ceilalţi. Ce înseamnă viaţa ei, faţă de a atâtor oameni?

— Dacă arunci dinamită sau tragi un singur foc, îţi voi omori toţi oamenii de la bord, strigă Raoul. Te-am avut, David Grief. Nu poţi omorî toţi acești oameni, însă eu pot. Mai taci din gură!

Ultimele vorbe i le adresase lui Naumoo, care striga spre Grief în limba neamului ei, iar Raoul o prinse de gât cu o mână s-o reducă la tăcere. În schimb, ea își înclește brațele în jurul lui și se uită în sus rugător la Grief.

— Aruncă dinamita, domnule Grief, și la dracu' cu toţi — se auzi bubuind vocea gravă a căpitanului Glass. Sunt niște asasini blestemaţi și cabina este plină de ei.

Desperadoul care era legat de bătrâna regină se răsuci pentru a-l amenința pe căpitanul Glass cu pușca, când Tehaa, din poziţia sa mai îndepărtată pe Stâncă, apăsă pe trăgaci. Omul scăpă pușca din mână și pe faţa sa se întipări o expresie de stupefacţie, în vreme ce picioarele lui se îndoiră și se prăbuși pe punte, trăgând-o pe regină după ei.

— Către port! Trage cârma la tribord! strigă Grief.

Căpitanul Glass și marinarul kanaka răsuciră timona, iar vârful navei se îndreptă către Stâncă. La mijlocul corabiei Raoul continua să se lupte cu Naumoo. Fratele său alerga de la proră în ajutorul său, ratat de tirurile rapide ale lui Tehaa și Omului ţap. Când fratele lui Raoul o împinse pe Naumoo cu ţeava puștii, Grief atinse cu facla capătul fitilului. Chiar când aruncă cu ambele mâini marea legătură de dinamită, pușca se descărcă, iar prăbușirea lui Naumoo pe punte a fost simultană cu căderea dinamitei. De astă dată, fitilul a fost suficient de scurt. Explozia avu loc chiar în clipa în care dinamita atinse puntea, iar acea porţiune din *Rattler,* laolaltă

cu Raoul, fratele său și Naumoo, dispăru pentru totdeauna.

Bordul goeletei fusese spulberat și ea începu de îndată să se lase pe-o parte. La proră, toţi marinarii de pe Raiatea plonjaseră în apă.

Căpitanul Glass întâmpină primul om care sări pe scara tambuchiului din cabină cu o lovitură în plină figură, însă în îmbulzeala care a urmat a fost dovedit și călcat în picioare. După turma de desperados veniră femeile din Huahine și, în timp ce ele săreau peste bord.

Rattler se scufundă cu chila dreaptă chiar la baza Stâncii. Crucetele încă se mai vedeau la suprafaţa apei când goeleta atinse fundul.

Privind în jos, Grief putea vedea tot ce se petrecea sub apă. El o văzu pe Mataara, la adâncime de un stânjen, dezlegându-se de piratul mort și înotând la suprafaţă. Când ajunse deasupra, îl zări pe căpitanul Glass care nu putea înota, înecându-se la câţiva metri distanţă. Regina, chiar dacă era bătrână, trăise pe insulă; se răsuci, înotă pe sub el și-l susţinu la suprafaţa apei până când ieși afară lângă crucetele catargelor neacoperite de apă.

Cinci capete, blonde și brune, erau amestecate printre cape tele negre ale polinezienilor care punctau suprafaţa apei. Grief, cu pușca în mână, aștepta momentul potrivit să tragă. După un minut, Omul ţap avu o ţintă bună în cătare și văzură trupul unui om scufundându-se încet. Pentru marinarii din Raiatea, masivi și musculoși, pe jumătate pești, venise momentul răzbunării. Înotând repede, în presurară capetele blonde și pe cele brune. Cei care priveau de sus văzură cum cei patru aventurieri supravieţuitori erau prinși, strânși în braţe, trași în abis și înecaţi ca niște potăi.

În zece minute totul se isprăvi. Femeile din Huahine, râzând și chicotind, se ţineau de bordul balenierei care tractase corabia. Marinarii din Raiatea, așteptând ordine, stăteau lângă cruceta de care se atârnaseră căpitanul Glass și Mataara.

— Bietul și bătrânul *Rattler,* jeli căpitanul Glass.

— Îl plângi degeaba, îi răspunse Grief. Într-o săptămână îl ridicăm la suprafaţă, punem scânduri noi la mijlocul navei și ne vedem de drum. Și apoi, către regină: „Care e starea ta, Sora mea?”

— Naumoo nu mai e, la fel și Motauri, Frate, dar Fuatino este al nostru din nou. Nu e timpul trecut. Voi trimite vorbă la toţi oamenii mei care-s în vârf de munte alături de capre. Și diseară din nou, și ca niciodată înainte, vom petrece și ne vom bucura în Casa cea mare.

— Avea oricum nevoie de scânduri noi înapoia traversului de ani buni, grăi căpitanul Glass. Însă cronometrele vor fi scoase din funcţiune tot restul călătoriei.

Capitolul patru
MUCALIŢII Din NEW GIBBON

I

— Aproape că mi-e frică să te duc în New Gibbon, spuse David Grief. Abia după ce tu și britanicii mi-aţi dat mână liberă și aţi părăsit locul ăla au început să apară rezultate.

Wallenstein, comisarul german rezident din Bougainville, îşi turnă un scotch lung cu sifon și zâmbi.

— Ne scoatem pălăria înaintea ta, domnule Grief, spuse el într-o engleză fără cusur. Ce ai reușit să faci pe Insula Diavolului este un miracol. Și vom continua să nu ne amestecăm. Chiar este o insulă a diavolului, iar bătrânul Koho este Tartorul șef peste toţi de-acolo. Nu am fi reușit să ne înţelegem cu el niciodată. Este un mincinos și nu e deloc nebun. Este un Napoleon negru, un Talleyrand vânător de capete și canibal. Îmi amintesc cum a fost acum șase ani, când am debarcat acolo cu un crucișător britanic. Negrii au șters-o în junglă, cum era de așteptat, însă am găsit câţiva care nu au putut fugi. Una era ultima lui soţie. Stătea atârnată de un braţ în soare de două zile. Am dat-o jos însă a murit de îndată. Și scufundate până la gât în apa rece curgătoare mai erau alte trei femei. Toate oasele lor erau rupte și încheieturile erau zdrobite. Procedura se presupune că le frăgezește și le face numai bune de mâncat. Încă erau în viaţă. Vitalitatea lor era remarcabilă. Una dintre ele, cea mai în vârstă, a mai dus-o aproape zece zile. Ei bine, asta e doar o mostră a dietei lui Koho. Nu e de mirare că este o bestie sălbatică. Cum ai reușit să-l domolești, ne-a lăsat perplecși pe viaţă.

— Nu aș spune că e cu totul liniștit, răspunse Grief. Deși vine când și când și-mi mănâncă din palmă.

— E mai mult decât am realizat noi cu crucișătoarele noastre. Nici germanii și nici englezii nu au reușit să dea ochii cu el. Tu ai fost primul.

— Nu, McTavish a fost primul, negă Grief.

— A, da, îmi amintesc de el, scoţianul ăla mic și uscăţiv. Wallenstein îşi sorbi whisky-ul. i se spune Reparatorul belelelor, nu-i așa?

Grief încuviinţă.

— Și se spune că onorariul pe care i-l plătești este mai mare decât al meu sau al rezidentului britanic…

— Mi-e teamă că da, admise Grief. Uite, nu mi-o lua în nume de rău, chiar și-l merită. Își pierde vremea la locul unde s-a petrecut problema. Este un vrăjitor. El este cel care mi-a obţinut locul unde stau pe New Gibbon. Acum este în Malaita, pune la punct o plantaţie pentru mine.

— Prima?

— Nici măcar nu există un punct comercial în toată Malaita. Recrutorii încă mai folosesc bărci acoperite şi-şi protejează balustradele cu sârmă ghimpată. Uite acolo plantaţia. Vom ajunge în jumătate de oră.

Îi dădu oaspetelui său binoclul.

Wonder, cu toate pânzele în vânt, se îndrepta către locul de ancoraj. Se ridică şi se lăsa leneşă peste hula netedă încreţită ici colo de briza uşoară de la pupă.

— Acelea de la dreapta bungalow-ului sunt adăposturile pentru bărci. În spate sunt barăcile. Iar la dreapta sunt depozitele pentru copra. Uscăm deja destul de multă copra. Bătrânul Koho s-a civilizat suficient pentru a-şi pune oamenii să aducă nuci. Acolo este gura pârâului unde ai găsit femeile acelea trei puse la frăgezit.

Era sfârşitul anotimpului musonic, iar aerul era greu şi lipicios din pricina umezelii tropicale şi cerul înflorat era un talmeş-balmeş plumburiu de nori fără formă. Uscatul accidentat era învăluit de cortina de nori şi de ghirlandele furtunii, prin care promontoriile şi piscurile din interior se ridicau întunecate. Pe un promontoriu un povârniş strălucea torid în bătaia soarelui, pe altul, la abia o milă depărtare, izbucnise furtuna şi versanţii erau bătuţi de o ploaie torenţială.

Era umeda, roditoarea, sălbatica insulă New Gibbon, aflată la cincizeci de mile sub vânt de Choiseul. Din punct de vedere geografic, aparţinea grupului de insule Solomon. Din punct de vedere politic, linia care diviza autoritatea germană de cea britanică o tăia pe la jumătate, de aici faptul că era controlată în comun de cei doi comisari rezidenţi. În cazul insulei New Gibbon, acest control exista doar pe hârtie, în birourile coloniale ale celor două ţări. Nu exista niciun fel de control şi nici nu fusese vreodată. Pescuitorii de arici de mare o evitau. La rândul lor, neguţătorii de

santal, după ce au trecut prin experienţe sumbre, au renunţat la insulă. Traficanţii de forţă de muncă nu au reușit niciodată că recruteze vreun locuitor al insulei și, după ce goeleta *Dorset* a fost scufundată, au abandonat cu totul acele ţărmuri.

Ulterior, o companie germană a încercat să pună pe picioare o plantaţie de cocotieri, dar aceasta a fost abandonată după ce câţiva administratori și mai mulţi muncitori și-au pierdut capetele.

Crucișătoarele germane și britanice nu au reușit să-i facă pe negri să asculte de vocea raţiunii. De patru ori societăţile misionare au încercat să cucerească pe cale pașnică insula și tot de patru ori, din pricini de boală și masacru, au fost alungate de pe insulă. Și mai multe crucișătoare, și mai mulţi pacificatori au urmat, dar zadar nic. Canibalii se retrăgeau mereu în junglă și râdeau în hohote de obuzele neputincioase. După ce navele de luptă plecau, era floare la ureche să-și ridice iarăși colibele incendiate și să sape cuptoarele lor primitive.

New Gibbon era o insulă mare, lungă de o sută cincizeci de mile și lată pe jumătate.

Coasta dinspre vânt era accidentată, fără ancoraje sau intrânduri și era locuită de mai multe triburi războinice — cel puţin era, până să ajungă Koho la putere, ca un Kamehameha[26], care, prin forţa armelor și prin abilităţile sale diplomatice ieșite din comun, a uni ficat cea mai mare parte dintre triburi într-o confederaţie. Politica sa de a nu permite relaţia cu albii a fost extrem de justă în ceea ce privește supravieţuirea propriului său neam, iar după vizita ultimului crucișător a fost de capul lui până când David Grief și McTavish.

Reparatorul belelelor, au debarcat pe plaja deșartă unde cândva se aflau bungalow-ul și barăcile germanilor și diferitele case ale misionarilor englezi.

Au urmat războaie, păci false și alte războaie. Micul și ridatul scoţian putea provoca belele la fel de bine pe cât le putea rezolva și, nefiind mulţumit doar cu controlul plajei, el aduse nativi din Malaita și invadă teritoriile porcilor sălbatici din junglă. Arse satele până când Koho obosi să le mai reconstruiască, iar când îl captură pe fiul cel mare al lui Koho îl forţă pe bătrânul șef să vină la negocieri.

Atunci a stabilit McTavish rata de schimb a capetelor. Pentru fiecare cap zburat de pe umerii oamenilor lui, a promis să doboare zece capete ale oamenilor lui Koho. După ce Koho a înţeles că scoţianul se ţine de cuvânt, se încheie prima pace adevărată. Între timp, McTavish a construit bungalow-ul și barăcile, a tăiat vegetaţia de-a lungul plajei și a înființat plantaţia. După aceea, a plecat mai departe să rezolve problemele din atolul lui Tasman, unde izbucnise o epidemie de vărsat negru pe care vracii locali o puneau pe seama plantaţiei lui Grief. Un an mai târziu fu chemat din nou să dea o mână de ajutor în New Gibbon, iar Koho, după ce a plătit de voie de nevoie o amendă de două sute de mii de nuci de cocos, a decis că era mai ieftin să păstreze pacea și să vândă nucile. De asemenea, focul tinereţii

---

[26] Zis și Kamehameha cel Mare (1758-1819), fondator și prim conducător al Regatului Hawaii (n. trad.).

începuse să se stingă. Îmbătrânea și şchiopăta de un picior, unde un glonţ pornit dintr-o pușcă Lee-Enfield îi perforase pulpa.

II

— Știu un tip în Hawaii, spuse Grief, supraveghetor pe o plantaţie de trestie de zahăr, care folosea un ciocan și un cui lung de trei degete.

Stăteau pe încăpătoarea verandă a bungalow-ului, privindu-l pe Worth, administratorul plantaţiei de pe New Gibbon, doftoricindu-i pe bolnavi. Erau niște băieţi de pe insula New Georgia, o duzină, iar cel pe care-l durea o măsea se chinuia de moarte. Worth ratase prima încercare. Își șterse sudoarea de pe frunte cu o mână și scutură cleștele cu cealaltă.

— Și a rupt probabil o groază de fălci, afirmă el fioros.

Grief negă, scuturând din cap. Walienstein zâmbi şi-şi ridică sprâncenele.

— Ei spunea că nu, oricum, preciză Grief. Mai mult, m-a asigurat că a reușit mereu din prima încercare.

— Am văzut asta când eram secund pe un hârb englezesc, îşi spuse părerea și căpitanul Ward. Bătrânul folosea un ciocan de ștemuit[27] și un piron de oţel. Scotea dintele la prima lovitură, cum spui, cu multă iscusinţă.

— Eu sunt adeptul cleștelui, mormăi Worth fioros, băgând forcepsul în gura negrului. Când trase, bărbatul mugi și se ridică de pe scaun.

— Haide, cineva să-mi dea o mână de ajutor să-l ţină, imploră administratorul.

Grief și Walienstein, fiecare dintr-o parte, îl prinseră pe negru și-l ţinură locului. Acesta, la rându-i, se lupta cu ei strângând din dinţi în jurul cleștelui. Grupul se clătină în spate și în faţă. Asemenea efort, în căldura stătută a zilei, îi umplu pe toţi de sudoare. Negrul era și el plin de sudoare, dar transpira din cauza durerii înfiorătoare.

Scaunul pe care stătea se răsturnase. Căpitanul Ward făcu o pauză să-și toarne o băutură și să-i încurajeze pe ceilalţi. Worth îi rugă pe asistenţii lui să se agaţe de pacient, ceea ce făcu el însuși, răsucind dintele până când acesta plesni, apoi încercă să-l tragă afară.

Nimeni nu-l băgă de seamă pe micul negru care urcă şchiopătând treptele și stătea acum uitându-se la ei. Koho era un conservator.

Predecesorii săi nu purtaseră haine și nici el nu purta, nici măcar o acoperitoare în jurul șalelor. Multele găuri goale din nas, buze și urechi erau mărturia unor pasiuni decorative moarte de multă vreme. Găurile din lobii urechilor se rupseseră, însă mărimea la care ajunse seră era atestată de fâșiile de piele veștejită care atârnau și-i atingeau umerii. Era preocupat acum doar de utilitate și într-una din cele șase găuri din urechea dreaptă căra o pipă scurtă de lut. Avea încopciat în

---

[27] Operațiune de netezire a unei bucăți de tablă și de presare a capetelor de nit pentru etanșeizarea îmbinării (n. Trad.).

jurul taliei un chimir ieftin și înfipsese între imitaţia de piele și corp lama lungă a unui cuţit. De centură atârna cutia de bambus în care căra nuci de betel și lime. Ţinea în mână o pușcă Snider cu ţeavă scurtă și calibru mare. Era de o mizerie de nedescris și brăzdat ici colo de cicatrice, cea mai urâtă fiind cea lăsată acolo unde-l lovise glonţul puștii Lee-Enfâeld, care-i redusese pulpa la jumătate din dimensiunea celeilalte. Gura lui strânsă pungă trăda faptul că nu-i mai rămăseseră prea mulţi dinţi de care să se slujească. Faţa și corpul se strânseseră și se veștejiseră, dar ochii lui negri, ca niște mărgele, mici și apropiaţi unul de celălalt erau extrem de strălucitori; în plus, erau neliniștiţi și cârtitori, semănând mai degrabă cu niște ochi de maimuţă decât de om.

Se uita la ei, rânjind ca un cimpanzeu răutăcios. Plăcerea pe care i-o produceau chinurile pacientului era naturală, pentru că lumea în care trăise era o lume a durerii. Îndurase porţia lui şi le produsese altora, de departe, mai multă decât suportase el însuși. Când dintele fii extras din maxilar, iar cleștele trecu peste ceilalţi dinţi răzuindu-i și apoi fii scos din gură cu un sunet chinuitor, ochii bătrânului Koho erau de-a dreptul sclipitori, iar el privea cu încântare la bietul negru care căzuse pe verandă și gemea teribil, ţinându-se cu mâinile de cap.

— Cred că e pe punctul să leșine, spuse Grief, aplecându-se deasupra victimei. Căpitane Ward, dă-i, rogu-te, ceva să bea. Ai face bine să bei și dumneata unul, Worth, tremuri ca o frunză.

— Cred că o să-mi tom și eu unul, spuse Walienstein ștergându-și transpiraţia de pe faţă. Prinse cu coada ochiului umbra lui Koho proiectată pe podea și, urmărind-o cu ochii, îl văzu pe șeful însuși.

— Hello, cine este personajul?

— Bună, Koho! spuse Grief cordial, deși avea destulă experienţă să nu dea mâna cu el.

Era unul dintre *tambo*-urile primite de Koho la naștere de la vracii tribului, carnea lui nu trebuia să intre în niciun caz în contact cu carnea unui om alb. Worth și căpitanul Ward de pe *Wonder* îl salutară pe Koho, dar Worth se încruntă văzând pușca Snider, pentru că era unul dintre *tambo*-urile lui ca niciun reprezentant tribal venit în vizită să nu poarte armă pe plantaţie. Puștile au prostul obicei să se descarce de la șold în asemenea situaţii. Administratorul bătu din palme și un servitor negru, recrutat de pe San Cristobal, veni în fugă.

La un semn al lui Worth, el luă pușca din mâna vizitatorului și o duse în interiorul bungalow-ului.

— Koho, spuse Grief prezentându-l pe rezidentul german, tipul cel mare e de la Bougainville… ai cuvântul meu, individul ăsta foarte mare.

Koho, amintindu-și de vizitele făcute de felurite crucișătoare ger mane, rânji cu o sclipire de neplăcută amintire în ochi.

— Nu da mâna cu el, Wallenstein, îl avertiză Grief. *Tambo,* știi doar. Apoi către Koho.

— Pe cuvântul meu, ai slăbit peste poate. În curând te însori cu fata nouă, Mary, nu?

— Prea bătrân eu, răspunse Koho, scuturând obosit capul. Nu-mi place Mary, nu-mi place *kai-kai* (mâncarea). Se apropie moartea.

Aruncă o privire plină de înţeles către Worth, care-și lăsase capul pe spate dând peste gât un pahar cu băutură.

— Eu place romul.

Grief dădu din cap.

— *Tambo* la băieţii negri.

— La băiatul negru nu *tambo,* replică Koho, dând din cap către muncitorul care se văicărea cu mâna la falcă.

— Băiatul este bolnav, îi explică Grief.

— Și eu sunt bolnav.

— Ești un mare mincinos, izbucni Grief în râs. Romul *tambo,* mereu e *tambo.* Acum, Koho vorbește cu tipul cel mare și cu stăpânul cel mare.

Astfel că el, Wallenstein și bătrânul șei se așezară pe verandă pentru a discuta afaceri de stat. Koho fu lăudat pentru pacea pe care o menţinea, iar el, cu emfaza dată de decrepitudinea vârstei, jură că va menţine pacea pentru totdeauna. Apoi discutară planul de a întemeia o plantaţie germană douăzeci de mile mai jos, pe coasta insulei. Pământul urma, desigur, să fie cumpărat de la Koho, iar preţul fii stabilit în tutun, cuţite, mărgele, pipe, toporiști, dinţi de marsuin și scoici — orice în afara romului. În timpul discuţiei, Koho, privind pe fereastră, îl putea vedea pe Worth amestecând medicamentele și punând sticlele înapoi în dulapul sanitar. De asemenea, mai văzu că administratorul îşi termină îndeletnicirea dând peste cap un pahar de scotch. Koho privi cu atenţie sticla. Și, cu toate că mai zăbovi vreo oră după ce se terminară discuţiile, nu a fost o clipă în care să nu fie unul sau altul în cameră. Când Grief și Worth se așezară să discute despre afaceri, Koho se lăsă păgubaș.

— Eu merg la goeletă, anunţă el, apoi se întoarse și plecă şchiopătând.

— Așa se prăbușesc cei puternici, râse Grief. Când te gândești că acesta a fost cândva Koho, cel mai sângeros criminal din Insulele Solomon, cel care a sfidat toată viaţa sa două dintre cele mai mari puteri mondiale. Iar acum se duce la bord ca să încerce să-l îmbrobodească pe Denby să-i dea de băut.

III

Pentru ultima dată în viaţa sa, supercargo-ul de pe *Wbnder* a făcut o glumă cu un nativ. Era în cabina principală, verificând lista de bunuri pe care o ducea laţ arm cu balenierele, când Koho coborî şchiopătând pe scara tambuchiului și se așeză de partea cealaltă a mesei.

— Mi se apropie moartea, era refrenul văicărelilor bătrânului șef de trib. Nu-mi place Mary. Nu-mi place *kai-kai.* Eu prea bolnav. Eu aproape de sfârșit.

O pauză lungă, tristă, în care chipul său exprima o preocupare greu de descris pentru propriul stomac, pe care-l mângâia cu gingășie și cu o durere simulată.

— Burta la mine prea multă boală. Făcu o altă pauză, invitându-l în fapt pe

Denby să facă sugestii. Apoi continuă cu un oftat lung, epuizat, final:

— Eu place romul.

Denby râse cu cruzime. Bătrânul canibal îi mai cerșise băutură și înainte, și cel mai teribil *tambo* pe care-l stabiliseră Grief și Mc Tavish a fost cel care interzicea alcoolul pentru nativii de pe New Gibbon. Problema era că Koho deprinsese gustul. Pe când era mai tânăr, aflase de plăcerile beţiei când scufundase goeleta *Dorset,* însă, din nefericire, se învăţase cu băutura alături de ceilalţi membri ai tribului și rezervele nu ţinură prea mult Mai târziu, când îşi conduse războinicii să distrugă plantaţia germană, a fost mai înţelept și și-a însușit toată băutura exclusiv pentru consum propriu. Rezultatul a fost un luxuriant amestec de băuturi dintr-o duzină de sortimente de alcool, de la berea amestecată cu chinină, la absint și brandy-ul de piersici. Băutura dură luni în șir și-l lăsă cu o sete care-l va însoţi până la moarte. Predispusă către alcool, ca la toţi sălbaticii, întreaga chimie a cărnii sale tânjea după băutură. Resimţea această trebuinţă sub forma agitaţiei și senzaţiilor, a viermilor care se târau afectuos și delicios în creierul său, a stării de plăcere, de bine, a veseliei excesive. Și, în bătrâneţea sa searbădă, când femeile și petrecerile de veniseră obositoare, iar vechile dușmănii se stinseseră, îşi dorea tot mai mult flacăra înviorătoare care se scurgea din sticle — din tot soiul de sticle — pentru a-și stimula amintirile. Stătea ore în soare, adesea salivând, rememorând cu tristeţe orgia dezlănţuită după devastarea plantaţiei germanilor.

Denby era plin de înţelegere. Investigă simptomele bătrânului șef și îi oferi tablete pentru dispepsie din trusa medicală, pilule și un spectru variat de pastile și capsule inofensive. Dar Koho refuza cu încăpăţânare. Cândva, după ce scufundase nava *Dor set,* mușcase dintr-o pastilă de chinină; în plus, doi dintre luptătorii săi au înghiţit un praf alb, s-au prăbușit și, puţin după aceea, au murit în chinuri.

Nu, el nu credea în medicamente. Doar în lichidele din sticle, flăcări îngheţate dătătoare de tinereţe și pojar strălucitor, care-l făceau să viseze. Nu e de mirare că albii le preţuiau atât de mult și refuzau să le împartă.

— Romul prieten bun, repeta el iar și iar, tânguitor și cu răbdarea secătuită a vârstei.

Acela a fost momentul în care Denby avu proasta inspiraţie să facă o farsă. Ducându-se în spatele lui Koho, descuie dulapul cu medica mente și scoase o sticlă de patru uncii etichetată „esenţă de mușt ar".

Când se prefăcu că îi scoate dopul de plută și îi bea conţinutul, observă în oglinda prinsă pe peretele de la proră cum Koho, pe jumătate întors, se uita cu atenţie la el. Denby plescăi din buze, îşi hârâi gâtul de plăcere și puse sticluţa la loc. Uitând să închidă cu cheia dulapul cu medicamente, ei se întoarse pe scaunul lui și, după un interval potrivit, plecă pe punte. Rămase însă lângă scara de tambuchi și ascultă. După câteva momente, liniștea de sub punte fu spartă de o tuse terifiantă, astmatică, explozivă, sufocantă. Râse în barbă și coborî tacticos pe scară. Sticla era la loc pe raftul ei, iar bătrânul nu părea să-și fi schimbat poziţia. Pe Denby îi minună puterea lui de control.

Gura, buzele, limba și toate membranele sensibile erau în flăcări. Gî faia și abia-și ţinea tușea, în vreme ce din ochi i se revărsau lacrimi involuntare curgând șiroaie pe obraji. Dar chipul lui Koho era cuprins de o liniște sumbră. Își dăduse seama că fusese victima unei farse și în ochii săi apărură o ură și o răutate atât de primitive, atât de abisale, că Denby simţi fiori pe șira spinării. Koho se ridică trufaș.

— Eu plec, spuse el. Tu cheamă barcă la mine.

IV

Pentru că Grief și Worth au luat caii și au plecat să inspecteze plantaţia, Wallenstein se așeză în imensul living, demontă pistolul său automat și, cu ulei și niște bucăţi de cârpă, începu să-l cureţe. Pe masă lângă el se aflau nelipsita sticlă de scotch și numeroase sticle cu apă minerală. O altă sticlă, parţial plină, se întâmpla să fie acolo.

Și aceasta avea etichetă de scotch, conţinea însă o soluţie pregătită de Worth pentru cai, pe care acesta uitase s-o ia de acolo.

În timp ce se îndeletnicea cu toate acestea, aruncă o privire pe fereastră și-l zări pe Koho venind pe aleea de la intrare. Şchiopăta rapid, dar când urcă pe verandă și intră în cameră umbletul lui de veni lent și demn. Se așeză și se uită la Wallenstein cum curăţa arma.

Deși îl ardeau gura și buzele, nu lăsa să se vadă nimic. După ce trecură cinci minute vorbi.

— Rom, prietene. Rom place la mine.

Wallenstein zâmbi și-și scutură capul. Acela a fost momentul în care l-a pus Aghiuţă să facă ultima lui glumă cu un nativ. L-a inspirat asemănarea celor două sticle. A lăsat piesele pistolului pe masă și și-a preparat o băutură. Cum stătea între Koho și masă, schimbă sticlele între ele, își sorbi paharul și părăsi camera prefăcându-se că are nevoie de ceva. De afară îl auzi scuipând amarnic și tușind, însă când se întoarse în cameră bătrânul șef stătea ca mai înainte. Cu toate acestea, în sticlă era mai puţină mixtură care încă se clătina.

Koho se ridică, bătu din palme și, când servitorul apăru, îi făcu semn că-și vrea pușca înapoi. Băiatul aduse arma și, conform obiceiului, o luă înaintea vizitatorului pe alee. Abia după ce trecură de poartă băiatul îi dădu arma proprietarului. Wallenstein, râzând în barbă, îl privi pe bătrânul șef cum şchiopăta pe plajă mergând spre râu.

Câteva minute mai târziu, pe când își asambla pistolul, Wallenstein auzi un zgomot de armă în depărtare. În acea clipă se gândi la Koho, apoi alungă această posibilitate. Worth și Grief luaseră cu ei arme și probabil că unul dintre ei trăsese după un porumbel. Wallenstein se întinse la loc în fotoliu, chicoti, își răsuci mustaţa blondă și aţipi. Fu deșteptat de vocea înnebunită a lui Worth care urla:

— Bate clopotul mare! Bate-l cât poţi! Bate-l să-l ia toţi dracii!

Wallenstein ieși pe verandă, la timp pentru a-l vedea pe administrator sărind cu calul gărduleţul casei și luând-o pe plajă după Grief, care călărea nebunește în faţă.

Pârâitul asurzitor și fumul ridicându-se deasupra cocotierilor nu mai avură nevoie de nicio explicaţie. Magaziile pentru bărci și barăcile erau în flăcări. Clopotul mare al plantaţiei bătea nebunește, iar rezidentul german care alerga pe plajă văzu că marinarii de pe goeletă lăsau grăbiţi balenierele la apă.

De afară îl auzi scuipând amarnic și tușind, însă când se întoarse în cameră bătrânul șef stătea ca mai înainte. Cu toate acestea, în sticlă era mai puțină mixtură care încă se clătina.

Barăcile și debarcaderele, acoperite cu paie și găteje uscate, erau pradă flăcărilor. Grief ieși din bucătărie, ţinând de picior un copil negru dezbrăcat. Copilul nu mai avea cap.

— Bucătăreasa este acolo, îi spuse lui Worth. Și ea este decapi tată. Era prea grea, a trebuit să o abandonez.

— A fost greșeala mea, spuse Wallenstein. Asta e mâna bătrânului

Koho. Dar eu l-am lăsat să bea din amestecul lui Worth pentru cai.

— Bănuiesc că se duce în junglă, spuse Worth, sărind pe cal și plecând. Oliver este acolo, pe râu. Sper că nu a dat de el.

Administratorul se îndepărtă în galop printre copaci. Câteva mi nu te mai târziu, după ce barăcile arse se prăbușiră, îl auziră strigând și se îndreptară într-acolo. Pe malul râul dădură de el. Stătea pe cal, extrem de alb la faţă și se holba în jos la ceva. Era trupul lui Oliver, tânărul ajutor al administratorului, deși era greu să-ţi dai

seama de identitate întrucât corpul era decapitat Muncitorii negri, care fu giseră de pe plantaţie și abia mai respirau, se îngrămădeau în jur, îngroziţi de mugetul trâmbiţelor din cochilii și duruitul rău prevesti tor al tobelor de război, și spuneau: „Acum se va dezlănţui iadul. Nu vor năvăli peste noi, dar să ţineţi, domn' Worth, toţi băieţii lângă casă. Haideţi!"

Revenind pe potecă spre casă, dădură de un negru care scâncea și plângea zgomotos.

— Ia mai taci din gură! se răsti Worth. De ce dracului faci zgomotul ăsta?

— Koho ăla a hăcuit doi băieţi ca pe porci, spuse negrul, trecându-și cu înţeles arătătorul peste gât.

— A înjunghiat vacile, spuse Grief. Asta înseamnă că o vreme nu vei mai avea lapte, Worth. Voi trimite alte vaci de la Ugi.

Wallenstein părea de neconsolat, până când Denby, venind la mal, spuse povestea sticluţei cu esenţă de mușt ar. Rezidentul german deveni mai vesel, deși îşi răsucea mustaţa sa blondă în sus și mai fioros și înjura în continuare Insulele Solomon cu sudălmi din patru limbi.

Dimineaţa următoare, de pe catargul central al lui *Wonder,* jungla se vedea animată de fumuri de semnalizare. De la un promontoriu la altul și prin desișul junglei, coloanele de fum se încolăceau și pufăiau și vorbeau una cu cealaltă. Cătune izolate pe piscurile mai înalte, dincolo de cele mai îndepărtate locuri pe care le călcase McTavish, se alăturară neliniștitorului dialog. De peste râu încă se auzeau infernal trâmbiţele din cochilii, în vreme ce de pretutindeni, de la kilometri distanţă, se auzeau vibraţiile profunde, bubuitoare ale marilor tobe de război — uriașe trunchiuri de copaci, scobite cu ajutorul focului și cioplite cu scoici și unelte de piatră.

— Nu vei avea probleme dacă te ţii aproape, îi spuse Grief administratorului său. Trebuie să merg până la Guvutu. Nu vor veni să te atace la vedere. Ţine echipele de muncitori în apropiere. Oprește defrișarea până vor trece toate astea. Vor prinde toate echipele pe care le trimiţi pe plantaţie. Și indiferent ce faci, nu te lăsa păcălit să te duci în junglă după Koho. Dacă te duci, te va prinde. Tot ce trebuie să faci este să stai și să-l aștepţi pe McTavish. Îl trimit cu câţiva dintre băieţii lui de pe Malaita. Este singurul care poate să intre în junglă. De asemenea, până vine, îl las pe Denby cu tine. Nu te superi, domnule Denby? îl voi trimite aici pe McTavish cu *Wanda* și tu poţi să te întorci cu ea și să revii pe *Wonder.* Căpitanul Ward se poate descurca fără tine în călătoria asta.

— Este chiar ce voiam să propun, răspunse Denby. Nu mi-am imaginat nicio clipă că toată mizeria asta poate fi dezlănţuită de o farsă. Vezi, cumva mă consider răspunzător pentru toate astea.

— Și eu sunt la fel de vinovat, izbucni Wallenstein.

— Ba eu sunt cel care a declanșat-o, insistă supercargo-ul.

— Poate că tu ai declanșat-o, dar eu am dus-o mai departe.

— Iar Koho a desăvârșit-o, spuse Grief.

— Oricum, și eu ar trebui să rămân, spuse germanul.

— Credeam că vii la Guvutu cu mine, protestă Grief.

— Așa intenţionam. Însă asta e jurisdicţia mea, parţial, și m-am făcut complet de râs. Rămân și mă voi strădui să îndrept lucrurile.

La Guvutu, Grief îi transmise instrucţiuni detaliate lui McTavish printr-un keci care părăsea chiar atunci portul cu destinaţia Malaita.

Căpitanul Ward navigă pe *Wonder* mai departe, către insulele Santa Cruz, iar Grief, împrumutând o balenieră și un echipaj de prizonieri negri de la rezidentul britanic, traversă canalul la Guadalcanal, pentru a inspecta pășunile de pe Penduffryn.

Trei săptămâni mai târziu, cu o canoe și bătut de o briză puternică, se strecura pe lângă recifele de corali și se avânta în apa domoală a ancorajului de pe Guvutu. Portul era pustiu, mai puţin un mic keci care ancorase în apropierea ţărmului. Grief îşi dădu seama că este *Wanda.* În mod evident, abia intrase în port prin culoarul Tulagi, pentru că echipajul ei încă mai forfotea strângând pânzele. Pe când îi dădu ocol, McTavish în persoană îi întinse mâna să-l ajute să treacă de balustradă.

— Ce se întâmplă? întrebă Grief. Încă nu te-ai dus?

McTavish dădu din cap.

— M-am și întors. Totul e în regulă la bord.

— Cum stau lucrurile pe New Gibbon?

— Și acolo la fel, cei puţin așa le-am lăsat, mai puţin câteva în conveniente neimportante pe care le-ar putea descoperi un ochi vigilent lipsind din peisaj.

Era un bărbat care emana o energie rece, scund ca Koho și la fel de uscat, cu un chip cioplit parcă în lemn de mahon și cu ochi albaștri, mici și lipsiţi de expresie, care semănau mai degrabă cu niște sfredele decât cu ochii unui scoţian. Fără teamă, fără entuziasm, imun la boli, climă și sentimente, era sfrijit și amar, și mortal ca un șarpe.

Grief îşi dădu seama că privirea lui sumbră era rău-prevestitoare.

— Dă-i drumul! spuse el. Ce s-a întâmplat?

— E o ispravă care trebuie condamnată cu tărie, o glumă nenorocită, să faci glume cu negrii păgâni, primi răspunsul. De asemenea, e costisitoare. Vino sub punte, domnul Grief. Vei fi mai pregătit de vești dacă ai un pahar strașnic în mână. Te rog, după dumneata!

— Cum ai rezolvat treaba? îl întrebă Grief de îndată ce ajunseră în cabină.

Micul scoţian scutură din cap.

— Nu a fost nimic de rezolvat. Totul depinde de modul în care privești situaţia. S-ar putea spune, cu alte cuvinte, că situaţia a fost rezolvată înainte să ajung eu acolo.

— Dar plantaţia, omule? Ce e cu plantaţia?

— Nu mai e nicio plantaţie. Toată strădania noastră din ultimii ani s-a dus pe copcă. Ne-am întors de unde am pornit, de unde au pornit misionarii, de unde au pornit germanii, și unde au sfârșit cu toţii. Nu a mai rămas piatră pe piatră din debarcader. Casele sunt cenușă. Fiecare copac a fost culcat la pământ, iar porcii sălbatici scurmă în pământ după cartofi. Băieţii ăia din New Georgia, o ceată de

ispravă, cinci la număr, care te-au costat niște bani frumoși, nu a mai rămas unul să istorisească ce s-a petrecut.

Făcu o pauză și începu să cotrobăie într-un cufăr mare de sub scara tambuchiului.

— Dar Worth? Și Denby? Și Wallenstein?

— Este exact ceea ce-ţi tot spun. Uită-te aici.

McTavish trase afară un sac făcut din fire de orez și-i goli conţinutul pe podea. David Grief făcu un salt înapoi, privind fascinat la capetele celor trei bărbaţi pe care-i lăsase pe New Gibbon. Mustaţa blondă a lui Wallenstein nu mai era răsucită fioros în sus și atârna bleagă și ciufulită pe buza superioară.

— Nu știu ce s-a întâmplat, se auzi din nou vocea mohorâtă a Scoţianului. Dar presupun că s-au dus în junglă după diavolul ăla bătrân.

— Și unde e Koho? întrebă Grief.

— E înapoi în junglă și beat ca un lord. În felul ăsta am putut cârcă din sat când i-am atacat. Iar dacă mă scapi de capetele astea.

— Bănuiesc că se vor face slujbele de rigoare și vor fi îngropate.

Orice muzeu respectabil ar plăti o sută de lire pe fiecare în parte. Mai bine să ne turnăm un pahar. Pari un pic cam palid… Uite, stai aici, și dacă-mi accepţi sfatul, domnule Grief, aș vrea să spun: „Pune-te de-a curmezișul oricărei farse împotriva negrilor. Aduce mereu ne cazuri și este o distracţie foarte costisitoare.”

Capitolul cinci
MICĂ RĂFUIALĂ LA SWITHIN HALL

I

După ce scrută îndelung, pentru ultima dată, întinderea pustie a mării, David Griei se desprinse cu un balans de cruceta catargului, coborând încet și deprimat până pe punte.

— Atolul Leu-Leu este scufundat, domnule Snow, spuse el tânărului secund care-l privea neliniștit. Dacă am făcut cum trebuie cal culele, atunci atolul se află mai mult ca sigur sub apă și am navigat peste el de două ori sau, mai precis, peste locui unde ar trebui să fie.

Fie așa, fie cronometrul a înnebunit, fie am uitat să navighez.

— Trebuie să fie cronometrul, domnule, îl asigură secundul. Știi că am făcut observaţii separate și le-am analizat, și toate au coincis cu ale dumneavoastră.

— Da, mormăi Grief, iar acolo unde se intersectau liniile Summer, la dumneata ca și la mine, era chiar centrul atolului Leu-Leu. Trebuie că e cronometrul — s-o fi desfăcut o rotiţă sau ceva de genul ăsta.

Făcu doi pași până la copastie, se întoarse și privi îngrijorat către siajul corăbiei *Unchiul Toby.* Goeleta, împinsă de o briză puternică în catargul de la pupă, înregistra cu lochul o viteză de nouă sau zece noduri.

— Mai bine ai aduce-o cu spatele la vânt, domnule Snow. Ridică pânzele pentru

navigaţie și las-o să meargă în vânt în etape de două ore. Se înnorează și nu cred că vom putea observa cerul diseară, așa că mai bine să ne păstrăm pe poziţie, aflăm latitudinea mâine și plasăm Leu-Leu pe propria latitudine. Așa făceau toţi vechii navigatori.

Cu corp masiv, echipată din greu cu catarge și vele, cu bord liber înalt și abrupt, cu proră olandeză, *Unchiul Toby* era cea mai înceată, dolofană, sigură și eficientă goeletă pe care o avusese David Grief vreodată. Circula pe traseul dintre Banks și grupul de insule Santa Cruz, către nord-vest, printre câteva atoluri izolate unde agenţii săi comerciali, recrutaţi dintre localnici, colectau copra, caret și ocazional câte o tonă de scoici. Comandantul navei fusese pus la pământ de o febră puternică, iar Grief l-a lăsat acasă și i-a preluat atribuţiile în cursa semianuală a *Unchiului Toby* printre atoluri. A decis să se îndrepte pentru început către Leu-Leu, care se afla la cea mai mare depărtare, iar acum era pierdut pe mare cu un cronometru care-i făcea figuri.

II

Nicio stea nu se văzu pe cer în acea noapte și nici soarele nu fu de zărit în ziua următoare. Era o acalmie înăbușitoare și umedă, destrămată de vijelii puternice și averse torenţiale. De teamă ca *Unchiul Toby* să nu plutească prea mult în vânt, strânseră pânzele. Urmară patru zile și patru nopţi de cer noros. Nu văzură nicio rază de soare, iar în cele câteva momente când reușiră să vadă stelele, acestea erau atât de neclare și dispărură atât de repede că nu le putură identifica.

Devenise clar pe-atunci și pentru cel mai mare ageamiu că stihiile erau pe punctul să se dezlănţuie. Grief, venind pe punte pentru a consulta barometrul, care înţepenise la 29.90, îl văzu pe Jackie-Jackie, a cărui faţă era la fel de întunecată și neliniștită ca și cerul și aerul. Jackie-Jackie, un marinar experimentat din Tonga, era angajat ca boţman[28] și adjunct de secund peste pestriţul echipaj kanaka.

— Se pregătește furtună mare, cred, spuse el. Am mai văzut până acum așa mare doar de vreo cinci-șase ori.

Grief dădu din cap.

— Vreme de uragan, așa e, Jackie-Jackie. În scurtă vreme barometrul va coborî la minim.

— Așa e, fu de acord marinarul tongan. Va fi iadul pe pământ.

Zece minute mai târziu, Snow veni pe punte.

— A început, spuse el. 29,85, coboară și urcă în același timp. Este un zăduf îngrozitor, ai observat? îşi frecă fruntea cu mâinile. Îmi face rău. Aș putea evacua micul dejun fără niciun efort.

Jackie-Jackie zâmbi mânzește.

— La fel și cu mine. Mi se plimbă totul în burtă. Mereu e așa înainte de furtună.

---

[28] Șef de echipaj pe navă, nostrum (n. Trad.).

Dar *Unchiul Toby* e în regulă. El trece mereu de orice.

— Mai bine ridicaţi vela de furtună pe catargul mare și focul de furtună, îi spuse Grief secundului. Și adunaţi terţarolele în vele înainte să le înfășuraţi. Asiguraţi-le bine, că nu se știe ce va mai fi.

După o altă oră zăpușeala deveni și mai sufocantă, iar deplina acalmie continuă să se facă simţită. Barometrul coborî la 29.70. Din pricina tinereţii secundul nu mai avea răbdare să aștepte apocalipsa.

Își încetă plimbarea neliniștită și flutură braţele.

— Dacă e să vină, atunci să vină! strigă el. Nu are niciun sens să ne învârtim în jurul cozii. Indiferent cât de rău va fi, trebuie să știm și noi și să-l înfruntăm! Chiar că suntem de belea — pierduţi cu un cronometru care și-a pierdut minţile și un uragan care nu vrea să înceapă!

Cerul răvășit de nori căpătase o tentă vag arămie și părea în fierbântat ca interiorul unui cazan uriaș încins pe foc. Toată lumea era pe punte. Marinarii insulari se adunaseră în grupuri neliniștite la mijlocul vasului și la proră, șopocăind între ei și privind temători la cerul ameninţător și către la fel de amenințătoarea mare care respira greu, cu valuri prelungi, joase, uleioase.

— Seamănă cu ţiţeiul amestecat cu uleiul de castor, bodogăni secundul, scuipându-și dezgustul peste bord. Mama mea obișnuia să mă doftoricească cu mizerie d-asta când eram copil. Doamne, începe să se înnegrească!

Bolnăvicioasa strălucire arămie dispăruse, iar cerul se îngreu nase și coborâse până când se întunecă de parcă era târziu la asfinţit.

David Grief, chiar dacă știa prea bine care era orânduiala uraganelor, reciti Legile Furtunilor, îngustându-și ochii să vadă mai bine tiparul în semiîntunericul zilei. Nu era nimic de făcut decât să aștepte vântul pentru a ști unde se află în raport cu zona cea mai rapidă și mortală a furtunii care se apropia, nu știa de unde, prin bezna de-afară.

Era trei după-amiază și sticla barometrului scăzuse la 29,45 când începu să bată vântul. Îl puteau vedea în apă, întunecând suprafaţa mării, încreţind-o, în graba sa, în mici scufe albe. Era doar o briză aspră, iar *Unchiul Toby,* căpătând viteză pe noua bordee, sub pânzele de furtună, până când vântul ajunse travers, se frământa în ape cu o viteză de patru noduri.

— Cam fără vlagă, spuse zeflemitor Snow. Și cât ne-am mai pregătit!

— Un pui de vânt, fii de acord și Jackie-Jackie. Se va face dita mai găliganul destul de repede, ai să vezi.

Grief ordonă să fie ridicată vela de trinchet, să se strângă terţarolele, iar *Unchiul Toby* își iuţi viteza în briza tot mai puternică. Vântul ajunse repede la dimensiunile unui găligan, dar nu se opri acolo. Bătea pur și simplu puternic, tot mai puternic, și continuă să crească, anunţându-și fiecare intensificare cu perioade de acalmie urmate de rafale fioroase, reînnoite. Crescu într-atât că *Unchiul Toby* stătea cu copastia mai mult sub apă decât deasupra, în vreme ce la mijloc era plină de apă spumegândă pe care găurile de drenaj nu reușeau s-o evacueze. Grief se uită la barometrul care cobora continuu, fără ezitare.

— Centrul este spre sud, îi spuse el lui Snow, trecem prin calea ei și intrăm în ea, așa că vom întoarce și vom pleca în direcţia cealaltă. Ar trebui ca nivelul în barometru să crească în felul ăsta. Coboară vela de la trinchet, că deja nu mai face faţă și așteaptă să o ridicăm la loc.

Făcură manevra și, prin bezna care semăna unui început de înserare, *Unchiul Toby* se întoarse și începu să gonească nebunește către nord, prin faţa furtunii.

— Suntem umăr la umăr, îi mărturisi Grief secundului câteva ore mai târziu. Furtuna face o curbă mare — nu pot calcula arcul ei — și am putea să trecem de ea sau să ne prindă în centrul ei. Mulţumesc lui Dumnezeu, barometrul nu minte. Totul depinde de cât de mare este arcul ăsta. Oceanul e suficient de mare să continuăm. Pune-o pe poziţie. Oricum va continua să lupte.

— Credeam că știu ce înseamnă să bată vântul, strigă Snow în urechea patronului său în dimineaţa următoare. Ăsta nu e vânt E ceva de neimaginat. Este imposibil. Rafalele trebuie că ating nouă zeci, chiar o sută de mile pe oră. Este fără sens. Cum aș putea spune asta cuiva? Nu pot. Și uite-te la mare! Am tot mers pe ruta asta, dar nu am văzut niciodată așa ceva.

Se făcu de ziuă, iar soarele ar fi trebuit să fie pe cer de o oră, cu toate acestea singurul efect era un sumbru semiîntuneric crepuscular. Oceanul era o grandioasă procesiune de munţi mișcători. Jumătate de kilometru mai apoi se căscau văi adânci între aceste valuri imense. Pantele lor prelungi, apărate în parte de furia vântului, erau sparte de formaţiuni de valuri înspumate mai mici, dar vântul smulgea de pe crestele valurilor mari spuma în formare. Aceasta ajungea până în vârful catargului și chiar mai sus, iar pe orizontală acoperea suprafaţa mării.

— Acum trecem prin ce e mai rău, era Grief de părere. Barometrul îşi revine. Marea va crește mai mare pe măsură ce vântul se domolește. Mă duc să mă culc. Fii atent la schimbările de vânt Sigur vor fi. Trezește-mă la amiază.

La amiază, în marea agitată cu vântul devenit, după o ultimă rafală, doar o briză puternică, botmanul tongan zări o goeletă răsturnată. *Unchiul Toby* pluti peste proră și nu putură distinge numele, dar înainte să cadă noaptea ajunseră la o bărcuţă cu fund rotund, scufundată, dar pe prora căreia puteau fi văzute litere albe. Cu ajutorul binoclului, Gray descifra: *Emily L No.3.*

— O goeletă a vânătorilor de foci, spuse Grief. Dar ce caută vânătorii de foci în apele astea, mă depășește.

— Vânători de comori, poate? speculă Snow. *Sophie Sutherland* și *Herman* erau corăbii pentru vânat foci, după cum știi, navlosite la San Francisco de tipi d-ăia cu fumuri care nimeresc fix la ţintă, doar că nu ajung niciodată la ţinta care trebuie.

III

După o noapte de zvârcoleli prelungi și ameţitoare, în care, pe valuri înalte și o mare muribundă, fără cea mai mică suflare de vânt ca să o stabilizeze, *Unchiul Toby* reușise să producă o depresie generală printre cei aflaţi ia bord, se porni o

briză ușoară, iar terţarolele se întinseră din nou. La miezul zilei oceanul se îmblânzi, cortina de nori se subţie, apoi se risipi și începură să zărească soarele. Două grade și cincisprezece minute sud, făcură ei calculul. Cu cronometrul stricat, nici nu se punea problema să afle longitudinea.

— Ne aflăm oriunde între cinci sute și o mie de mile de-a lungul liniei de latitudine, remarcă Grief stând aplecat, alături de secund, peste hartă.

— Leu-Leu este undeva spre sud, iar partea asta de ocean este pustie în întregime. Nu există nicio insulă și niciun recif după care să reglăm cronometru! Singurul lucru pe care-l putem face…

— Căpitane, pământ! strigă de pe punte tonganul pe scara tambuchiului.

Grief aruncă o privire scurtă către albul hărţii, fluieră de surpriză și se lăsă lipsit de vlagă pe un scaun.

— Asta mă depășește, spuse el. Nu poate fi uscat pe aici. Nu am mai deviat niciodată atât. Întreaga călătorie a fost o nebunie. Ești amabil să mergi sus, domnule Snow, să vezi ce-l doare pe Jackie?

— Este pământ într-adevăr, îl informă secundul un minut după aceea. Se poate vedea de pe punte coroana cocotierilor, un atol ceva. Poate e Leu-Leu, în cele din urmă.

Grief scutură din cap categoric privind liziera de palmieri din care nu se zăreau decât coroanele, ridicându-se parcă din apele mării.

— Menţine-o în Vânt, domnule Snow, să ne apropiem să vedem despre ce e vorba. Putem ajunge luând-o către sud, iar dacă se în tinde în direcţia aia, o vom lua spre sud-vest.

Trebuie să te apropii mult ca să vezi palmierii de pe puntea joasă a unei goelete și, cu toate că *Unchiul Toby* se mișca tare încet, pământul se ridică rapid deasupra mării, astfel că se zăreau și mai mulţi palmieri pe baza cărora putură să-și facă o impresie asupra circumferinţei atolului.

— E o frumuseţe, observă secundul. Un cerc perfect… Pare să aibă cam opt sau nouă mile dintr-o parte într-alta… Mă întreb dacă există vreo intrare în lagună… Cine știe? Poate că suntem primii care o descoperă.

Navigară de-a lungul coastei de vest a atolului, făcând mici schimbări de curs înspre malul de coral bătut de valuri și iar în larg.

Cercetând atolul de pe catarg, un kanaka anunţă că a văzut peste liziera de cocotieri laguna și o mică insulă în mijloc.

— Știu la ce te gândești, îi spuse Grief secundului său.

Snow care mormăia şi-şi clătina capul, ridică privirea neîncrează tor și întrebător.

— Te gândești că intrarea va fi către nord-vest, continuă Grief de parcă-i citea gândurile. Largă de două cabluri[29], marcată spre nord de trei cocotieri separaţi unul de celălalt și spre sud de un pâlc de pomi pandanus. Opt mile în diametru, un cerc

---

[29] Ancablură, unitate de măsură de 185 m (Anglia) și 219 m (Statele Unite) (n. trad.).

perfect, cu o insulă chiar în centru.

— Hm, mă cam gândeam la așa ceva, recunoscu Snow.

— Și iată că intrarea se deschide chiar unde ar trebui…

— Și cei trei palmieri, spuse Snow aproape şoptind, și uite și pomii pandanus. Iar dacă este o moară de vânt pe insulă, asta e în sula Swithin Hall. Dar nu poate fi. Toată lumea a căutat-o în ultimii zece ani.

— Hali ţi-a făcut bucata acum câtva timp, nu-i așa? îl întrebă Grief.

Snow aprobă:

— De asta lucrez acum pentru dumneavoastră. M-a lăsat cu buza umflată. A fost hoţie în toată regula. Am cumpărat epava navei *Cas cade* în Sydney, din prima tranșă a unei moșteniri de-acasă.

— Corabia asta a mers în Insula Crăciunului, nu-i așa?

— Da, cu pânzele întinse a mers și a eșuat pe coastă, în plină noapte. Au salvat pasagerii și corespondenţa. Apoi am cumpărat o goeletă micuţă, pe care am dat și banii pe care-i mai aveam, și a trebuit să aștept ultima tranșă de bani de la executorii testamentari ca s-o repar. Și ce-mi făcu Swithin Hall — era la Honolulu pe vremea aceea, dar a făcut un drum fără escală până în Insula Crăciunului.

Nu avea nici dreptul și nici acte. Când am ajuns acolo, doar scheletul și motoarele le-am mai găsit din *Cascade.* Avea și o încărcătură serioasă de mătase la bord. Nici măcar nu era stricată. Am aflat mai târziu de la supercargo-ul lui. M-a curăţat atunci de vreo șaizeci de mii de dolari.

Snow scutură din umeri și privi în gol la suprafaţa calmă a lagunei, unde încreţituri mici dansau în soarele după-amiezii.

— Epava era a mea. Am cumpărat-o la o licitaţie publică. Am riscat mult și am pierdut. Când m-am întors la Sydney, echipajul și unii dintre comercianţii care-mi acordaseră creditul mi-au discreţii tat goeleta. Mi-am amanetat ceasul și sextantul și am dat cu lopata la cărbuni, și am obţinut în cele din urmă un angajament în Noile Hebride pe un fleac de opt lire pe lună. Apoi mi-am încercat norocul ca neguţător independent, am dat faliment, m-am angajat ca secund pe un vas de recrutare de muncitori care făcea curse la Tanna și de partea cealaltă la Fiji, m-am întors la Apia și m-am angajat ca supraveghetor pe o plantaţie germană și, în cele din urmă, am ajuns pe *Unchiul Toby…*

— Te-ai mai întâlnit de-atunci cu Swithin Hall?

Snow negă dând din cap.

— Ei bine, ai norocul să-l întâlneşti acum. Uite acolo moara de vânt.

În centrul lagunei, după ce ieșiră din pasaj, ajunseră la o insulă mică, acoperită de o pădure deasă printre copacii căreia se distingea fără doar și poate o mare moară de vânt olandeză.

— După cum se pare, nu e nimeni acasă, spuse Grief, sau ai putea avea o șansă să-ţi recuperezi banii.

Faţa secundului se strâmbă vindicativ și pumnii i se încleștară.

— Nu mă pot atinge de el din punct de vedere legal. Are prea mulţi bani acum. Dar pot lua din ascunzătoare ceva care să facă șaizeci de mii de dolari. Sper să fie

acasă.

— Atunci sper și eu să fie, spuse Grief, cu un zâmbet înţelegător. Ai harta insulei de la Bau-Oti, bănuiesc.

— Da, cum o are mai toată lumea. Problema e că Bau-Oti nu știe să-ţi spună latitudinea sau longitudinea. Spune doar că au navigat mult de pe Insulele Gilbert, asta e tot ce mai știe. Mă întreb ce s-o fi ales de el.

— L-am văzut acum un an pe plajă în Tahiti. Spunea că se gândește să se îmbarce pe o cursă prin Insulele Paumotu. Ei bine, am ajuns, ne apropiem. Măsoară adâncimea apei, Jackie-Jackie. Fii pregătit să lăsăm ancora, domnule Snow. După cum spunea Bau-Oti, ancorajul este la trei sute de metri de malul de vest, la nouă stânjeni, la sud-est sunt bancuri de corali. Uite bancurile. Cât ai, Jackie?

— Nouă stânjeni.

Ajunseră la o insulă mică, acoperită de o pădure deasă printre copacii căreia se distingea fără doar și poate o mare moară de vânt olandeză.

— Lasă ancora, domnule Snow.

Unchiul Toby rămase prinsă în lanţul ancorei, cu pânzele superioare lăsate, iar echipajul de marinari kanaka se căţăra să dezlege saulele de pe trinchet și arborele mare și să asigure velele.

IV

Baleniera oprise paralel cu mica faleză de piatră de coral, iar David Grief și secundul său coborâră pe mal.

— Ai zice că e pustiu, spuse Grief cum o luară pe o cărare nisi poasă care ducea la bungalow. Dar îmi miroase a ceva ce am mirosit prea adesea. E ceva, sau mă păcălește nasul. Laguna este plină de midii. E clar, le lasă la putrezit aici, nu la o mie de mile depărtare. Simţi duhoarea?

Bungalow-ul lui Swithin Hall era fără egal la tropice. Casa avea arhitectura misionarilor coloniali, iar după ce deschiseră ușa-paravan a casei, găsiră înăuntru decoraţiuni și piese de mobilier specifice aceluiași stil. Podeaua imensului living-room era acoperită cu cele mai fine împletituri samoane. Erau acolo canapele, ban chete la fereastră, unghere confortabile și o masă de biliard. O masă de brodat și un coș pentru cusătorie, peste care era întinsă o pânză diafană, o broderie franţuzească cu un ac înfipt în ea, erau dovada prezenţei unei femei. Paravanul protector și veranda îmblânzeau razele orbitoare ale soarelui, transformându-le într-o iradiere răco roasă și umbroasă. Luciul perlat al întrerupătoarelor îi atrase atenţia lui Grief.

— Măi să fie, acumulatori electrici alimentaţi de moara de vânt! exclamă ei apăsând butoanele. Și surse disimulate de lumină.

Globuri ascunse începură să lumineze și camera se umplu cu o lumină aurie difuză. Pereţii camerei erau acoperiţi cu rafturi pline cu cărţi. Griei se aplecă să le citească titlurile. Destul de citit el însuși pentru un aventurier pe mare, avu în faţă o ofertă vastă și bogată care-l depășea. Văzu vechi prieteni și alţii de care auzise însă nu-i citise. Erau operele complete ale lui Tolstoi, Turgheniev și Gorki, ale lui Cooper și Mark Twain, ale lui Hugo, și Zola, și Sue, dar și ale lui Flaubert, de Maupassant și Paul de Koch. Se uită curios la paginile scrise de Metchnikoff, Weininger și Schopenhauer și se minună la cele scrise de Ellis, Lydston, Krafft-Ebbind și Forel. Răsfoia *Expansiunea raselor* a lui Woodruff, când Snow se reîntoarse după un tur mai extins de explorare a casei.

— Căzi emailate, o cabină separată pentru duș și o baie specială de șezut! exclamă el. Numai bune pentru un rege! Și presupun că o parte din banii mei au plătit toate astea. Trebuie că e cineva pe aici.

Am găsit un pachet de unt, niște cutii de lapte deschise de curând și carne proaspătă de ţestoasă. Mă duc să văd ce mai găsesc.

Grief deschise și el o ușă care ducea către capătul opus al livingului. Se afla fără îndoială în dormitorul unei femei. De partea cealaltă cercetă din ochi printr-o ușă din plasă o marchiză umbroasă și protejată cu parasolare. Pe o canapea se afla o femeie dormind. În semiîntuneric părea remarcabil de frumoasă, în sensul hispanic al frumuseţii. Lângă ea, deschis și pus cu faţa în jos pe un scaun, se afla un roman. Din culorile pe care le avea în obraji, Grief deduse că nu se afla de multă vreme la tropice. După ce mai aruncă o privire, se retrase încet, la timp să-l vadă pe Snow intrând în living pe cealaltă ușă. Trăgea de braţ un negru cu faţa brăzdată

de vârstă, care rânjea înspăimântat și dădea semne de idioţenie.

— L-am găsit moţăind într-o cocioabă din spatele casei, spuse secundul. Este bucătarul, presupun. Nu am putut scoate o vorbă de la el. Ce ai găsit?

— O prinţesă adormită. Șșșt! Vine cineva.

— De-ar fi Hall, mormăi Snow încleștându-și pumnii.

Grief dădu din cap.

— Să nu vă luaţi la harţă. E o femeie aici. Și dacă e Hall, înainte de a pleca voi aduce lucrurile în situaţia în care să poţi face tot ce ţi-ai pus în cap.

Ușa se deschise și intră un bărbat mare și robust la centură avea un revolver Colţ masiv, cu ţeavă lungă.

— Bine aţi venit, străinilor. Dar nu vă supăraţi că vă întreb, cum aţi reușit, pe toţi sfinţii! să-mi găsiţi insula?

— Pentru că am rătăcit cursul, răspunse Grief dând mâna cu el.

— Numele meu e Hall, Swithin Hall, spuse celălalt, întorcându-se să strângă și mâna lui Snow. Și nu ascund că sunteţi primii vizitatori pe care i-am avut vreodată.

— Și asta este insula dumitale secretă despre care vorbesc toţi de ani? îi replică Grief. Ei bine, știu acum formula după care s-o găsesc.

— Și care ar fi aceea? întrebă de îndată Hall.

— Dă cu cronometru! de pământ, du-te în calea unui uragan și ţine ochii căscaţi să vezi cocotierii ridicându-se din mare.

— Și care e numele tău? întrebă Hall, după ce râse neatent.

— Anstey, Phil Anstey, răspunse Grief prompt. Căpitan pe *Un chiul Toby* pe ruta Insulele Gilberts către Noua Guinee, încerc să-mi găsesc longitudinea. Acesta este secundul meu, domnul Gray, un mai bun navigator ca mine, dar care și-a pierdut cumpătul ca și cro nometrul nostru.

Grief nu-și dădea seama care era motivul pentru care minţea, dar simţise imboldul de a o face și nu rezistă ispitei. Bănuia el vag că ceva nu era în regulă, dar nu știa cu certitudine ce anume. Swithin

Hali era un bărbat gras, cu faţa rotundă, cu gură zâmbăreaţă și riduri de veselie la colţul ochilor. Dar Grief învăţase, încă din fragedă tinereţe, cât de înșelători pot fi oamenii de acest fel, la fel ca și nesinceritatea ochilor albaștri care ecranau suprafaţa cu veselie, ascunzând ceea ce se petrecea în interior.

— Ce faceţi cu bucătarul meu? L-aţi pierdut pe-al vostru și-l luaţi pe-al meu pe sus? se miră Hall. Mai bine l-aţi lăsa să plece, dacă vreţi să mai mâncaţi supeul. Soţia mea e aici și ar fi fericită să vă cunoască

dineu, așa îi spune ea și mă ia peste picior că-i spun greșit, dar eu

Sunt de modă veche. Ai mei au mâncat mereu dineul în mijlocul zilei.

Nu pot trece peste năravurile tinereţii. Nu vreţi să vă spălaţi? Eu aș cam vrea. Uitaţi-vă la mine. Muncesc ca un câine, ies cu echipele de scufundători, după midii, știţi. Dar desigur vă miroase.

V

Snow pretinse că are treabă pe goeletă și plecă la bord. Pe lângă faptul că îi repugna să împartă masa cu omul care-l tâlhărise, trebuia să le bage în cap marinarilor kanaka minciunile spuse de Grief. La ora 11 Grief veni la bord şi-şi găsi secundul aşteptându-l.

— Swithin Hall face ceva dubios pe insulă, spuse Grief, dând din cap nedumerit. Nu-mi pot da seama ce anume, dar am o bănuială. Ce părere ţi-ai făcut despre el?

Snow scutură din cap.

— În ruptul capului nu cred că individul de pe insulă a cumpărat cărţile de pe rafturi, afirmă Grief cu convingere. Și nici nu ar fi putut vreodată să realizeze sistemul ăla disimulat de iluminat. Are o brumă de suavitate la suprafaţă, însă în adânc este tăios ca raşpelul.

Este un bădăran alunecos. Iar gașca aia care-l urmează — Watson și Gorman, așa îi cheamă, au venit după ce ai plecat, sunt adevăraţi lupi de mare, trecuţi de prima tinereţe, desfiguraţi și bătuciţi de viaţă, tari ca niște piroane de fier ruginit și de două ori mai periculoși, nişte tipi cu adevărat neplăcuţi, cu pistoalele la centură, care nu mi-au părut chiar potriviţi să aibă relaţii așa prietenoase cu Swithin Hall. Iar femeia! Este o doamnă. Sunt serios. Știe o groază despre America de Sud, dar și despre China. Sunt sigur că e spanioloaică, deși vorbește engleza fără cusur. E umblată. Am vorbit despre luptele cu tauri.

A văzut așa ceva în Guayaquil, în Mexic, în Sevilla. Știe o groază despre pieile de focă. Acum uite ce mă deranjează. Doamna știe muzică. Am întrebat-o dacă a cântat ea însăși. Domnul a mobilat locul ca pe un palat. Dacă e pe-așa, de ce nu i-a luat un pian? Altceva: e ageră și plină de viaţă, iar când vorbește el n-o slăbește din ochi.

Stă ca pe ace și se bagă mereu în discuţie încercând să o controleze.

— Spune, ţi-a ajuns vreodată pe la urechi că Swithin Hall ar fi însurat?

— Dumnezeule, habar n-am, îi răspunse secundul. Nu mi-a dat niciodată prin cap să mă gândesc la asta.

— El mi-a prezentat-o ca doamna Hall. Iar Watson și Gorman îi spun Hall. Sunt niște podoabe, tipii ăștia. Să mor dacă pricep ce se întâmplă.

— Și ce ai de gând să faci? întrebă Snow.

— O să dau târcoale o vreme. Sunt în bungalow câteva cărţi pe care vreau să le citesc. Să spunem că dai jos arboretul dimineaţă și facem reparaţii generale. Doar am trecut printr-un uragan, nu?

Aranjează și greementul, dacă tot suntem la capitolul ăsta. Dezmem brează ce se poate pe aici și nu te grăbi.

VI

În ziua următoare, Grief găsi noi motive de neîncredere. Ajuns la mal devreme, străbătu mica insulă până la barăcile unde stăteau scufundătorii.

Tocmai urcau în bărci când sosi el, și-l izbi faptul că se purtau cu vâslașii kanaka de parcă ar fi fost niște prizonieri pe galeră. Cei trei bărbaţi albi erau acolo și Grief observă că aveau toţi puști. Hali îl să lută destul de bine dispus, însă Gorman și Watson îl priviră încruntaţi și mârâiră un bună dimineaţa tăios.

O clipă după aceea unul dintre vâslașii kanaka se aplecă să-și potrivească padela și-i făcu un semn deliberat din ochi lui Grief.

Faţa bărbatului îi era cunoscută, unul dintre miile de marinari și scu fundători nativi pe care-i întâlnise cum îl purtase negoţul pe insule.

— Nu le spune cine sunt, spuse Grief în tahitiană. Ai navigat vreodată pentru mine?

Omul încuviinţă și deschise gura să vorbească, însă înainte de a rosti vreo vorbă fu redus la tăcere de un sălbatic „Tacă-ţi fleanca!”

din partea lui Watson, care se instalase deja pe locul de comandă de la pupă.

— Îmi cer iertare, spuse Grief. Este vina mea.

— E în regulă, interveni Hall. Problema e că sunt prea vorbăreţi și nu prea muncesc. Trebuie să fim aspri cu ei sau nu vor scoate suficiente scoici să-și plătească haleala.

Grief aprobă cu înţelegere.

— Îi știu prea bine. Am avut eu însumi un echipaj d ăștia — niște porci leneși. Trebuie să-i strunești ca pe negri ca să-i faci să muncească juma de zi.

— Ce i-ai zis? îi scăpă lui Gorman nepoliticos.

— L-am întrebat cum sunt scoicile și cât de adânc se scufundă.

— Adânc, se băgă Hall, dându-i răspunsul. Lucrăm acum la zece stânjeni. Este chiar acolo, la mai puţin de o sută de metri în larg. Vrei să vii cu noi?

Grief petrecu jumătate de zi pe barcă și luă masa în bungalow.

După amiază trase mâţa de coadă, își făcu siesta în uriașul living al casei, citind ceva și vorbind jumătate de oră cu doamna Hall. După masa de seară, jucă biliard cu soţul ei. Se întâmpla ca Grief să nu-l mai fi întâlnit pe Hall, dar faima acestuia ca expert în biliard era binecunoscută peste tot din Levuka până în Honolulu. Însă bărbatul cu care juca Grief în acea noapte fii în mare măsură indiferent la joc.

Soţia lui se dovedi cu mult mai pricepută să folosească tacul.

Când se duse la bordul *Unchiului Toby,* Grief îl sculă pe Jackie-Jackie din pat. Îi descrise locul unde se aflau barăcile și-i spuse tonganului să înoate până acolo fără să fie observat și se vorbească cu scufundătorii kanaka. Două ore mai târziu, Jackie-Jackie fu înapoi. Dădu din cap stând în faţa lui Grief cu apa curgând șiroaie.

— Lucru foarte amuzant, spuse el. Bărbat alb stă și păzește tot timpul. Are armă mare. Stă în apă și păzește. Poate ora 12 celălalt bărbat alb vine și ia pușca. Primul bărbat alb merge la culcare. Celălalt stă acum cu pușca. Nu e bine. Eu nu vorbit cu kanaka. Eu venit înapoi.

— Sfinte Sisoe! îi spuse Grief lui Snow, după ce tonganul se întoarse în așternut. Îmi miroase ceva mai mult decât a scoici. Oamenii ăștia trei îi supraveghează cu schimbul pe oamenii de pe Kanaka.

Bărbatul ăla e Swithin Hall la fel de mult ca mine.

Snow fluieră la auzul acestei idei.

— M-am prins! strigă el.

— Știu la ce te gândești, continuă Grief. Te gândești că acea *Emily L*. era goeleta lor?

— Chiar așa. Fac scufundări și descărnează scoicile, în vreme ce goeleta e plecată după mai mulţi scufundători, sau provizii, sau ambele.

— Sunt de acord cu tine. Grief privi ceasul din cabină, pregătindu-se de culcare.

— E marinar. Toţi trei sunt însă nu sunt oameni ai insulelor. Sunt de curând în apele astea.

Din nou Snow fluieră.

— Iar *Emily L*. este pierdută cu tot cu echipajul ei, spuse el. Știm asta. Sunt izolaţi aici până când va veni Swithin Hall. Și-i va prinde cu toate scoicile.

— Sau îi vor lua goeleta.

— Sper s-o facă! mormăi Snow ranchiunos. Cineva ar trebui să-l prindă și pe el la înghesuială. Aș vrea să fiu în cizmele lor. Aș.com pensa de îndată cei șaizeci de mii de dolari.

VII

Trecu o săptămână, iar *Unchiul Toby* era pregătită de mare, în vreme ce Grief reuși să înlăture orice suspiciune a celor de pe ţărm faţă de el.

Chiar și Gorman și Watson acceptară că era cine pretindea că e.

De-a lungul săptămânii, Griei se milogi și-i plictisi cerându-le longitudinea insulei.

— Nu pot pleca de aici să mă rătăcesc din nou, le spuse el în cele din urmă. Nu pot folosi cronometrul fără longitudinea voastră.

Hali îl refuză râzând.

— Ești un navigator prea bun, domnule Anstey, ca să nu nimerești Noua Guinee sau altă insulă mai mare.

— Iar dumneata ești de asemenea prea bun navigator, domnule

Hali, să nu știi că-ţi pot găsi oricând insula navigând de-a lungul meridianului.

În ultima seară pe mal, ca de obicei pentru a cina, Grief văzu pentru prima dată perlele pe care le strânseseră. Doamna Hall, entuziastă, îi ceru soţului ei să le arate „frumuseţile" și vreme de jumătate de oră i le arătă lui Grief. Plăcerea lui era sinceră, cât și surpriza lui că avuseseră o pradă atât de bogată.

— Laguna e virgină, explică Hall. Ai văzut cu ochii tăi că mare parte din scoici sunt mari și bătrâne. Dar ce este caraghios este că am obţinut cea mai mare parte a perlelor valoroase dintr-un banc mic, în cursul unei săptămâni. A fost un adevărat tezaur. Fiecare stridie părea să aibă o perlă — perle mici de un sfert de gran[30], desigur, dar perfecte; multe din grămada asta provin din bancul ăla mic.

---

[30] Unitate de măsură de 0,065 gr. Quarterul este un sfert din această cantitate.

Grief se uită la ele știind că valoarea lor se ridica de la o sută la o mie de dolari fiecare, ba chiar, în cazul celor mai mari, la mult mai mult.

— O, frumuseţilor, frumuseţilor! exclamă doamna Hall, aplecându-se brusc și sărutându-le.

Câteva minute mai târziu se ridică și le spuse noapte bună.

— Îmi iau rămas-bun, spuse Grief, luându-i mâna. Ridicăm ancora când se va lumina de ziuă.

— Așa, din senin! se plânse ea, în vreme ce Grief nu putu să nu remarce satisfacţia de o clipă care fulgeră în ochii soţului ei.

— Da, continuă Grief. Am terminat toate reparaţiile. Nu pot obţine longitudinea insulei de la soţul tău, deși încă sper că se va răzgândi.

Hali râse și scutură din cap și, după ce soţia sa părăsi camera, propuse un ultim pahar de rămas bun. Ieșiră pe verandă, fumând și sporovăind.

— Cât crezi că valorează? întrebă Grief, arătând spre grămada de perle de pe masă. Vreau să spun, cât ţi-ar da cumpărătorii de perle pe piaţa liberă?

— O, între șaptezeci și cinci și optzeci de mii, spuse Hall neglijent.

— Mi-e teamă că-ţi subestimezi perlele. Mă pricep ceva la perle.

Uită-te la cea mai mare. Este perfectă. Niciun cent mai puţin de cinci mii de dolari. Unii multimilionari vor plăti dublu, când dealerii le vor pune în vânzare. Și fără a lua în calcul perlele mici; ai acolo sferturi de baroce, iar barocele sunt la modă. Preţul lor se dublează de la an la an.

Hali scrută comoara de perle mai îndeaproape și mai îndelung, estimând diferite părţi și făcând contabilitatea cu voce tare.

— Ai dreptate, admise el. Face o sută de mii ca popa.

— Și la cât estimezi cheltuielile de muncă? continuă Grief. Timpul tău și al celor doi și al scufundătorilor?

— Cinci mii va acoperi cheltuielile.

— Deci profitul net va fi de nouăzeci și cinci de mii.

— Ceva de genul ăsta. Dar de ce ești așa curios?

— De ce, încercam doar… Grief făcu o pauză şi-şi goli paharul.

Încercam să ajung la un soi de aranjament echitabil. Să presupunem că îţi ofer ţie și oamenilor tăi o călătorie la Sydney și cei cinci mii, sau mai bine, șapte mii cinci sute. Aţi muncit din greu.

Fără să se agite sau să-i tresară vreun mușchi, celălalt deveni alert și tensionat. Blândeţea lui rotofeie dispăru ca flacăra unei lumânări stinse. Niciun hohot de râs nu-i mai acoperi ochii, iar în adâncul I acestora se zărea sufletul dur și periculos al acelui bărbat. Vorbi cu o voce joasă și precaută.

— Ce dracului vrei să spui cu asta?

Grief îşi reaprinse nonșalant trabucul.

— Nu știu cum să încep, spuse el. Situaţia este, hm, este stânjenitoare pentru tine. Vezi, încerc să fiu echitabil. După cum am spus, ai muncit din greu. Nu vreau să confisc perlele. Vreau să te plătesc pentru timp, efort și cheltuieli.

Pe chipul celuilalt se instaură instantaneu și absolut siguranţa.

— Și credeam că ești în Europa, mormăi el. Pentru un moment pe chipul său licări speranţa. Ia ascultă, tu-ţi baţi joc de mine. De unde știu că ești Swithin Hall?

Grief ridică din umeri.

— O asemenea glumă ar fi de prost gust, după ospitalitatea ta. Și ar fi la fel de prost gust să fie doi Swithin Hall pe insulă.

— De vreme ce tu ești Swithin Hall, atunci cine dracului sunt eu? Știi asta, nu?

— Nu, răspunse Grief vesel. Dar mi-ar plăcea să aflu.

— Ei bine, nu e treaba ta.

— Pun pariu. Identitatea ta este irelevantă. De fapt, știu numele goeletei tale și pot afla cine ești.

— Cum se numește?

– *Emily L.*

— Corect. Eu sunt căpitanul Rafly, proprietar și comandant.

— Braconierul de foci? Am auzit de tine. Ce Doamne iartă-mă te-a putut aduce aici pe pământul meu?

— Aveam nevoie de bani. Turmele de foci aproape că au dispărut.

— Iar pe lumea asta locurile izolate sunt mai ușor de controlat, nu?

— Cam așa ceva. Și acum, despre beleaua de acum, domnule Hali. Pot să declanșez un război sângeros. Ce faci în situaţia asta?

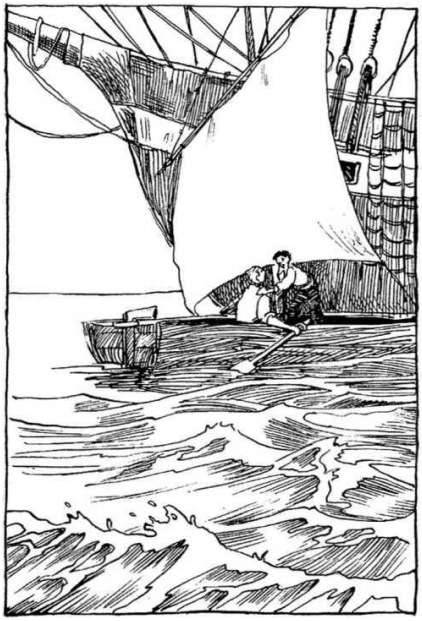

— Ești generos, domnule Hall, trebuie să recunosc, spuse căpitanul Raffy, atunci când baleniera ajunse lângă Unchiul Toby.

— Ce am spus. Chiar mai bine. Cât valora *Emily L?*

— Nu mai era demult ce-a fost. Nu mai mult de zece mii, ceea ce ar fi jaf la drumul mare. De fiecare dată când marea era agitată mi-era teamă că din săriturile pe valuri balastul îi va rupe bordajul.

— L-a rupt, căpitane Raffy. Am văzut-o cu fundul în sus după furtună. Să spunem că valorează șapte mii cinci sute. Îţi voi plăti cincisprezece mii și un loc pe navă. Nu-ţi mișca mâinile din poală.

Griei se ridică, se aplecă către el și-i luă revolverul.

— Doar o precauţie necesară, căpitane. Acum vei merge la bord cu mine. Îi voi spune știrile doamnei Raffy după aceea, și o voi aduce să ţi se alăture.

— Ești generos, domnule Hall, trebuie să recunosc, spuse căpitanul Raffy, atunci când baleniera ajunse lângă *Unchiul Toby.* Însă păzește-te de Gorman și Watson. Sunt niște clienţi antipatici. Și, apropo, nu-mi place să vorbesc despre asta, dar ai văzut-o pe soţia mea. I-am dat patru sau cinci perle. Watson și Gorman tânjeau după ele.

— Nu spune mai mult, căpitane. Nu spune mai mult Pot rămâne ale ei. Ești dumneata, domnule Snow? Uite un prieten de care vreau să te ocupi, căpitanul Raffy. Eu mă duc pe ţărm să-i recuperez soţia.

VIII

David Grief stătea la masa de lângă biblioteca din livingul bungalow-ului. Afară începuseră să se vadă primele raze de soare. Avusese o noapte plină. Doamnei Raffy i-au trebuit două ore isterice să-și împacheteze lucrurile și pe cele ale căpitanului Raffy. Gorman a fost capturat ușor, dar Watson, care îi păzea pe scufundători, a încercat să opună rezistenţă. Situaţia nu a ajuns la împușcături, dar doar după ce i s-a dovedit că jocul s-a sfârșit a consimţit să li se alăture tovarășilor săi la bord. Ca măsură de prevedere temporară, el și Gorman au fost încătușaţi în camera secundului, doamna Raffy a fost închisă în cabina lui Grief, iar căpitanul Raffy fu legat de masa din cabina comandantului.

Grief termină documentul și-l reciti:

Pentru Swithin Hall, pentru perlele luate din laguna lui (estimativ) — $100.000

Pentru Herbert Snow, plata integrală pentru vaporul Cascade în perle (estimativ) — $60.000

Pentru căpitanul Raffy, salariu și cheltuieli pentru colectarea perlelor — $7.500

Căpitanului Raffy, pentru goeleta Emily L. pierdută în furtună — $7.500

Doamnei Raffy, pentru bunăvoinţă, cinci perle (estimativ) — $1 100

Pentru transportul la Sydney, patru persoane la $120 biletul — $480

Pentru Swithin Hall, restul în perle (estimativ) rămas în sertarul mesei din bibliotecă — $23 420

$100.000 — $100.000

Grief semnă, puse data, făcu o pauză și adăugă în josul foii:

> P.S. Datorez lui Swithin Hall trei cărţi, împrumutate din bibliotecă: *Legile fenomenelor psihice* de Hudson, *Parisul* lui Zola și *Problemele Asiei* de Mahan. Aceste cărţi sau întreaga lor valoare va fi obţinută de la biroul numitului David Grief din Sydney.

Stinse lumina, luă legătura de cărţi, închise cu atenţie ușa de la intrare și coborî pe ţărm la baleniera care-l aștepta.

Capitolul șase
O NOAPTE LA GOBOTO

I

La Goboto neguţătorii se dau jos de pe goeletele lor, iar proprie ţării de plantaţii vin de pe coaste îndepărtate și sălbatice și toţi până la unul îşi trag pe ei pantofi, pantaloni de canafas și diferite alte elemente ale civilizaţiei. La Goboto este primită poșta, sunt plătite facturile și pot fi citite ziare, rareori mai vechi de cinci săptămâni; pentru că mica insulă, cu centura ei de recife de corali, permite un ancoraj sigur, este portul preferat al navelor cu aburi și servește ca punct de distribuţie pentru întregul grup de insule foarte împrăștiate.

Viaţa la Goboto este înfierbântată, nesănătoasă și ţipătoare și, raportat la mărimea ei, îşi revendică premiul pentru cele mai multe cazuri de alcoolism acut faţă de oricare alt loc din lume. La Guvutu, în insulele Solomon, se spune că în Goboto se bea și între beţii. Goboto nu neagă asta. Mai degrabă afirmă, în trecere, că în cronologia gobotană nu se înregistrează asemenea intervale de timp. De asemenea, atrage atenţia asupra statisticii referitoare la importuri, care arată un consum mult mai mare *per capita* de băuturi spirtoase. Guvutu pune aceasta pe seama faptului că Goboto are activităţi comerciale mai în semnate și mai mulţi vizitatori. Goboto replică, afirmând că populaţia rezidentă este mai mică și că vizitatorii insulei sunt mai însetaţi. Iar ciondăneala asta continuă la nesfârșit, în principal pentru că cei care participă la controversă nu trăiesc suficient pentru a-i pune capăt.

Goboto nu este o insulă mare. Are doar un sfert de milă în diametru și pe ea se află un depozit de cărbune ai amiralităţii (în care cele câteva tone de cărbune au stat neatinse vreme de douăzeci de ani), niște barăci pentru o mână de muncitori negri, un magazin mare, un depozit cu acoperiș de tablă și un bungalow locuit de administrator și de cei doi funcţionari ai săi. Ei erau populaţia albă a insulei. În medie, unul din trei oameni stă la pat bolnav de febră. Munca pe Goboto este dură. Politica companiei este să-și trateze clienţii bine, după cum au aflat companiile invadatoare, și era sarcina administratorului și a funcţionarilor săi să se ocupe de

acest tratament Tot timpul anului negustorii și recrutorii veneau însetați din croaziere îndepărtate, după cum și proprietarii de plantații veneau de pe țărmuri la fel de îndepărtate și uscate, aducând cu ei magnifica lor sete. Goboto era Meca paranghelilor și, după ce chefuiau, se întorceau cu toții la goeletele lor și la plantații să recupereze.

Unii dintre cei mai puțin rezistenți aveau nevoie de nu mai puțin de șase luni între vizitele pe insulă. Însă, pentru administrator și asistenții săi, nu existau asemenea intervale. Ei stăteau la fața locului și, săptămână de săptămână, aduse de muson sau de alizeul de sud-est, goeletele ancorau, încărcate cu copra, nuci tagua, stridii de perlă, țestoase caret și sete.

Se muncește din greu la Goboto. De aceea plata e de două ori mai mare decât în alte puncte de lucru, iar compania selectează doar bărbați curajoși și întreprinzători pentru acest port anume. Nu rezistau mai mult de un an sau cam așa, iar epavele lor erau transportate înapoi în Australia sau rămășițele lor erau îngropate în nisip pe coasta bătută de vânt a insulei.

Johnny Bassett, eroul aproape legendar din Goboto, a bătut toate recordurile. Era un pierde-vară cu o constituție remarcabilă și a rezistat șapte ani. Ultima lui dorință a fost întru totul respectată de asistenții lui, care l-au murat într-un butoi de rom (plătit din propriile salarii) și l-au transportat înapoi la ai lui, în Anglia.

Oricum, la Goboto încercau toți să se poarte ca niște gentlemani.

Din acest punct de vedere, deși aveau ceva stricat, erau niște gentlemeni și fuseseră gentlemani. Este motivul pentru care regula de aur nescrisă aplicată în Goboto era ca vizitatorii să poarte pantaloni și pantofi. Pantalonașii, fustițele *lavedava* și picioarele goale nu erau tolerate.

Când căpitanul Jensen, cel mai sălbatic negustor de sclavi, deși provenea din stirpea vechiului New York Knickerbocker, se năpusti în port purtând o pânză în jurul șalelor, maiou și un cuțit în teacă, a fost oprit înainte de a coborî pe plajă. Asta se petrecea în zilele lui Johnny Bassett, mereu un maniac în privința etichetei. Căpitanul Jensen stă tea în picioare la pupa balenierei lui și nega că pe goeleta lui ar exista vreo pereche de pantaloni. De asemenea, își afirmă din nou intenția de a veni la țărm. Cei din Goboto îl îngrijiră până-și vindecă rana de glonț de ia umăr, apoi îşi cerură frumos scuze pentru că nu găsiseră, cu adevărat, nicio pereche de pantaloni pe goeleta lui. În fine, în prima zi când se ridică din pat, Johnny Bassett îşi îmbrăcă amabil, dar ferm, oaspetele cu o pereche de pantaloni de-ai lui. A fost un precedent important în toți anii care urmară, această regulă nu a mai fost încălcată niciodată. Bărbații albi și pantalonii erau de nedespărțit. Doar negrii puteau merge dezbrăcați. Pantalonii erau o barieră de castă.

II

În noaptea aceea, cu o singură excepție, lucrurile nu au stat cu nimic diferit de oricare altă noapte. Cei șapte, cu ochii aprinși și călcătură sigură, puneau capăt unei zile de scotch sorbind cocktailuri cu paiul și așezându-se la masă pentru cină.

Cu haină, pantaloni și pantofi în picioare, cei șapte erau: Jerry McMurtrey, administratorul, Eddy Little și Jack Andrews, asistenţii lui, căpitanul Stapler, de pe keci-ul de recrutare *Merry,* Darby Shryleton, proprietar de plantaţie pe Tito-Ito, Peter Gee, un chinez corcit, neguţător de perle, care străbătea oceanul de la Ceylon la Insulele Paumotu și Alfred Deacon, vizitator care coborâse de pe ultimul vapor. La început servitorii negri aduseră vin la masă pentru amatori, dar reveniră cu toţii de îndată la scotch cu sifon, cherchelindu-și astfel mâncarea pe măsură ce o băgau în gură pentru ca ea să ajungă mai apoi cu bine în stomacurile lor arse, afumate.

Pe când îşi beau cafeaua, auziră zuruitul unui lanţ de ancoră prin nara navei, vestind sosirea unui vas în port.

— Este David Grief, spuse Peter Gee.

— De unde știi? întrebă ostil Deacon și continuă, pentru a dis credita cunoștinţele metisului. Voi, băieţi, mușcaţi fără să mestecaţi din momeli d-astea. Am navigat și eu un pic, dar a recunoaşte o navă atunci când pânzele ei abia se disting sau a recunoaşte un om după sunetul făcut de ancora sa este… este o prostie, pur și simplu.

Peter Gee îşi aprindea ţigara și nu răspunse.

— Unii negri fac minunăţii d-astea, interveni McMurtrey cu diplomaţie.

Ca și în cazul celorlalţi, comportamentul vizitatorului lor îl șoca pe administrator. S-a vădit încă de la sosirea lui Peter Gee, în acea după-amiază, că Deacon era predispus să-l hărţuiască. Îi critica afirmaţiile și, în general, se purta ca un bădăran.

— Poate pentru că Peter are ceva sânge de chinezoi în el, presupuse Andrews. Deacon este australian, știi, iar acolo tipii ăia o iau razna când e vorba despre culoarea pielii.

— Bănuiesc că asta e, admise McMurtrey. Dar nu putem permite asemenea hărţuială, mai ales cu un om ca Peter Gee, care este mai alb decât cei mai mulţi albi.

Spusele administratorului erau întru totul adevărate. Peter Gee era o creatură greu de găsit, un bun și înţelept eurasiatic. De fapt, integritatea flegmatică a sângelui chinezesc a estompat nesocotinţa și obscenitatea sângelui englezesc care curgea în vinele tatălui său.

De asemenea, era mai bine educat decât toţi ceilalţi, vorbea engleza mai bine și alte câteva limbi, știa și trăise mai mult în lumina idealului lor de onorabilitate decât trăiseră ei înșiși. În fine, avea un suflet prietenos. Dispreţuia violenţa, deși, la vremea lui, omorâse ceva oameni. Detesta dezordinea. S-a ferit mereu de ea ca de ciumă.

Căpitanul sări în ajutorul lui McMurtrey:

— Îmi amintesc când am schimbat goeletele și am venit cu *Altman,* negrii mă cunoșteau după bocănitul bastonului că sunt eu. Nu mă așteptam, mai ales că ajunsesem cu o altă navă. I-au spus agentului comercial că sunt eu. El, care avea ochelari, nu i-a crezut. Dar ei știau. Mi-au spus după aceea că pentru ei era mai presus de orice îndoială că eu eram la bord.

Deacon îl ignoră şi-şi reluă atacul împotriva comerciantului de perle.

— Cum poţi şti după zgomotul ancorei că este individul ăla, cum l-o fi chemând? îl provocă el.

— Sunt atât de multe amănuntele care contribuie la o asemenea afirmaţie, răspunse Peter Gee. E greu de explicat. Aproape că ar fi nevoie de un manual.

— Mă gândeam eu, râse zeflemitor Deacon. E simplu să dai o explicaţie care nu explică nimic.

— Cine se bagă la un bridge? Eddy Little, al doilea asistent, în trecupse discuţia, privindu-i cu nerăbdare şi începând să amestece cărţile de joc.

— Dacă ar juca, ar trișa, i-o reteză Deacon. M-am săturat de toate vorbele astea de clacă. Domnule Gee, mi-ai face o favoare și te-ai pune într-o lumină mai bună dacă ai spune cum știi care e omul care tocmai a lăsat ancora. Dup-aia joc cu dumneata piquet

— Prefer bridge-ul, răspunse Peter. În ceea ce privește chestiu nea cealaltă, lucrurile stau cam așa: după sunet, era o navă mică, nu una cu velatură complexă. Nu s-a auzit niciun şuet, nicio sirenă — din nou, o navă mică. A ancorat în apropiere, din nou, o navă mică, pentru că navele cu aburi și corăbiile mari trebuie să arunce cârligul dincolo de apele mici de la mijloc. Pe de altă parte, trecerea este în tortocheată. Nu e niciun căpitan pe navele de recrutare sau comerciale din insule care să îndrăznească să străbată pasajul după ce se lasă întunericul. Un străin cu siguranţă nu. Au fost două excepţii. Primul a fost Margonville. Dar el a fost executat de înalta Curte din Fiji. Rămâne cealaltă excepţie, David Grief. Noapte sau zi, pe orice vreme, el străbate pasajul. Este un lucru bine știut de toată lumea. Desigur, ar fi putut fi cine știe ce tânăr căpitan temerar, în cazul în care Grief ar fi altundeva. În această privinţă, în primul rând nu știu pe nimeni și nici ceilalţi nu știu. În al doilea rând, David Grief este în apele astea, navigând cu *Gunga,* care, conform programului, urmează să plece în scurtă vreme de aici către Karo-Karo. Am vorbit cu Grief, care era pe *Gunga,* în pasajul Sandfly, alaltăieri. Urma să ducă un negustor pe ţărm la o nouă bază. Spunea că urma să mai facă o scurtă vizită pe Babo și că va veni după aceea la Goboto. A avut suficient timp să ajungă aici. Am auzit că e lăsată o ancoră. Cine altul decât David Grief ar putea fi? Căpitanul Donovan este comandant pe *Gunga* și-l cunosc prea bine pentru a crede că ar veni la Goboto după lăsarea întunericului dacă nu ar fi la comandă proprietarul lui. În câteva minute David Grief va intra pe ușa aceea și va spune „în Guvutu se bea doar între beţii". Pariez cincizeci de lire că el va fi cel care va intra și că vorbele sale vor fi în Guvutu se bea doar între beţii".

Deacon era pentru moment la pământ. Se înroși ia faţă posac.

— Ei bine, ţi-a răspuns, râse cordial McMurtrey. Și-i sprijin pa râul pentru câţiva sovereigni.

— Bridge! Cine se încumetă să joace o mână? Eddy Little striga nerăbdător. Hai, Peter!

— Jucaţi voi ceilalţi, spuse Deacon. El și cu mine vom juca piquet.

— Prefer să joc bridge, spuse blând Peter Gee.

— Știi să joci piquet?

Comerciantul de perle încuviinţă.

— Atunci hai. Poate că-ţi arăt că știu mai multe despre asta decât despre ancore.

— O, aș spune… începu McMurtrey.

— Voi puteţi juca bridge, îi închise Deacon gura. Noi preferăm piquet.

Peter Gee era reticent pentru că era forţat să joace un joc despre care știa că nu se va termina cu bine.

— Numai un rober[31], spuse el, după ce tăie cărţile.

— Pe cât? întrebă Deacon.

Peter Gee dădu din umeri.

— Cât vrei dumneata.

— Pentru peste 100 de puncte, cinci lire o mână.

Peter Gee acceptă.

— Iar pentru lurch, adică dacă pierzi cu mai puţin de 30 de puncte, dai dublu, adică zece?

— În regulă, spuse Peter Gee.

La o altă masă, alţi patru se așezară să joace bridge. Căpitanul Stapler, care nu juca, chibiţa și umplea paharele înalte de scotch aflate la îndemână, în dreapta fiecărui jucător. McMurtrey, cu o neliniște prost disimulată, urmărea pe cât putea ce se petrecea la masa de piquet. Tovarășii săi englezi fuseseră la rându-le șocaţi de comportamentul australianului și erau cu toţii îngrijoraţi că ar putea face cine știe ce faptă dezagreabilă. Era evident pentru toţi că animozitatea lui faţă de metis creștea și că explozia se putea petrece în orice moment.

— Sper că Peter pierde, spuse McMurtrey cu glas scăzut.

— Numai dacă are ceva noroc, răspunse Andrews. Este doctor în piquet. Știu asta din propria experienţă.

Că Peter Gee avea noroc era evident din iritarea continuă a lui Deacon, care-și umplea frecvent paharul. Pierduse prima partidă și, din bodogănelile lui, o pierdea și pe a doua, când se deschise ușa și intră David Grief.

— În Guvutu se bea doar între beţii, le spuse el nonșalant celor de faţă, după care dădu mâna cu administratorul.

— Salutare, Mac! Ia fii atent, comandantul meu e în balenieră.

Are o cămașă de mătase, o cravată și teniși, tot ce trebuie, dar vrea să-i trimiţi o pereche de pantaloni. Ai mei sunt prea mici, dar ai tăi i-ar veni. Salut, Eddy! Cum e cu epidemia de ngari-ngari? Te-ai pus pe picioare, Jack? S-a petrecut un miracol. Nimeni nu e la pat cu febră și nimeni nu e foarte beat.

Oftă:

— Presupun că noaptea e abia la început. Salut, Peter! Ai prins furtuna aia

---

[31] O partidă (*partie*, în fr.) de cărți de joc la bridge, whist și piquet, formată din două runde (n. Trad.).

teribilă la o oră după ce ne-am despărţit? A trebuit să renunţăm la a doua ancoră.

Pe când îi era prezentat lui Deacon, McMurtrey trimise un băiat cu pantalonii la balenieră, iar când căpitanul Donovan intră, arăta exact cum trebuia să arate un bărbat alb, cel puţin în Goboto.

Deacon pierdu și al doilea joc și momentul fii marcat de o explozie nervoasă. Peter Gee era calm şi-şi făcea de lucru aprinzând o ţigară.

— Ce, ai câştigat și acum nu mai vrei să joci? insistă Deacon.

Grief ridică sprâncenele întrebător către McMurtrey, care se încruntă și el dezgustat.

— Am spus că jucăm un rober, răspunse Peter Gee.

— Roberul are trei mâini. E rândul meu să împart cărţile. Haide!

Peter Gee acceptă și începu o a treia rundă.

— Un puradel prost crescut, are nevoie de o tăvăleală — murmură McMurtrey către Grief. Haide, să ne oprim, băieţi. Vreau să-l supraveghez. Dacă merge prea departe am să-l arunc pe plajă, indiferent ce ar spune compania.

— Cine e tipul? îl chestionă Grief.

— O scursură de pe ultimul steamer. Compania mi-a transmis să-l tratez bine. Vrea să investească într-o plantaţie. Are o scrisoare de credit de zece mii de lire de la companie. Are în creier doar “Australia albilor”. Crede că, dacă pielea lui e albă iar tatăl lui a fost cândva procuror general al Commonwealth-ului, se poate purta ca un bădăran.

D-aia se ia de Peter, și știi că Peter este ultimul om de pe lume care să aducă sau să creeze necazuri. La dracu’ cu compania. Nu m-am angajat ca să schimb scutecele ţâncilor cu conturi în bancă. Haide, umple-ţi paharul, Grief. Omul e o pacoste, un flăcău fără minte.

— Poate e doar prea necopt, sugeră Grief.

— Nu ţine la băutură, asta e clar.

Pe chipul administratorului se citiră dezgustul și furia.

— Dacă ridică o mână la Peter, să mă ierte Dumnezeu, o să-i dau eu însumi o bătută, bădăran prost-crescut ce e!

Neguţătorul de perle puse pe masă placa de cribbage pe care ţinea scorul și se lăsă pe spate. Câştigase și a treia mână. Privi spre Eddy Little spunând:

— Sunt gata pentru bridge acum.

— Eu nu aș abandona acum, se răsti Deacon.

— Ei, hai acum, m-a obosit jocul, îl asigură Peter Gee cu calmul său obișnuit.

— Haide, pregătește-te, îl provocă Deacon. Încă una. Nu poţi să-mi iei banii chiar așa. Am pierdut cincisprezece lire. Dublu sau nimic.

McMurtrey era pe punctul de a interveni, însă Grief îl opri din ochi.

— Dacă e într-adevăr ultima mână, e în regulă, spuse Peter Gee, adunând cărţile de pe masă. E rândul meu, cred. După câte înţeleg, jucăm pentru cincisprezece lire. Fie trebuie să-mi dai treizeci, fie nu ne mai datorăm nimic, da?

— Așa e, băiete. Fie suntem chit, fie am să-ţi dau treizeci.

— Te cam usucă, nu? remarcă Grief, trăgându-și un scaun.

Ceilalţi bărbaţi stăteau acum fie în picioare, fie aşezaţi în jurul mesei, iar Deacon avea în continuare ghinion. Că era un bun jucător, era evident Cărţile, în schimb, îi erau mereu potrivnice. Că nu-și suporta nesansa cu sânge rece, era la fel de clar. Îi scăpau înjurături crâncene și porcoase și mormăia și se răstea la imperturbabilul metis. La final, Peter Gee puse jos cărţile în vreme ce Deacon nu făcuse nici măcar 50 de puncte. Se holba amuţit la adversarul său.

— Pare să fie lurch, spuse Grief.

— Care se plătește dublu, spuse Peter Gee.

— Nu e nevoie să-mi spui, mârâi Deacon. Am făcut matematică.

Îţi datorez patruzeci și cinci de lire. Uite, ia-le.

Felul în care aruncă cele nouă bancnote de cinci lire pe masă era în sine o insultă. Peter Gee era și mai calm, și nu păru că-i poartă pică.

— Ai avut noroc porcesc, dar nu știi să joci cărţi, asta pot să spun, continuă Deacon. Te pot învăţa!

Metisul zâmbi și, luând banii de pe masă, dădu din cap amabil.

— E un joculeţ care se numește *casino,* mă întreb dacă ai auzit vreodată de el? Este un joc pentru copii.

— Am văzut cum se joacă — murmură metisul delicat.

— Adică? se burzului Deacon. Îţi imaginezi, poate, că știi să-l joci?

— O, nu, nicidecum. Mă tem că nu mă duce mintea.

— E un joc haios casino, intră în discuţie Grief pe un ton vesel. Îmi place foarte mult.

Deacon nu-i dădu atenţie.

— Să jucăm la zece lire până la 31 de puncte, îl provocă el pe Peter Gee. Și am să-ţi arăt cât de puţine știi despre cărţi. Haide! Vreau un pachet întreg de cărţi.

— Nu, mulţumesc, răspunse metisul. Mă așteaptă să facem echipele la bridge.

— Da, haide, îl rugă Eddy Little nerăbdător. Haide, Peter, vino să începem.

— Speriat de un joculeţ cum e casino, spuse Deacon batjocoritor.

Poate că e miza prea mare. Joc cu tine pe mărunţiș, dacă asta vrei.

Modul în care se purta bărbatul era jenant și un afront pentru toţi de acolo. McMurtrey nu mai putea suporta.

— Acum haide, Deacon. Omul spune că nu vrea să joace. Lasă-l în pace.

Deacon se întoarse spumegând către gazda sa, însă înainte să poată să-și verse năduful, Grief se băgă în vorbă.

Deacon fii luat prin surprindere. Nu se aștepta ca un comerciant gobotan să fie altfel decât copleșit de o asemenea miză.

— Mi-ar plăcea să joc casino cu tine, spuse el.

— Ce știi despre casino?

— Nu prea multe, dar sunt dornic să învăţ.

— Ei bine, nu dau lecţii pe mărunţiș în seara asta.

— O, e în regulă, răspunse Grief. Pot plăti orice miză, doar să fie rezonabilă, desigur.

— Bine, să facem un joc de o sută de lire, dacă ești de acord.

Grief radia de plăcere.

— Este bine, foarte bine. Hai să începem. Numărăm și ce luăm direct de pe masă?

— Punem la socoteală și cărţile care se iau direct de pe masă? repetă Grief.

Andrews aduse un nou pachet de cărţi din care scoase jokerul.

— Bineînţeles că nu, răspunse Deacon. Ăla e joc pentru pisicuţe.

— Ce bine, Grief era și el de aceeași părere. Ar fi un joc pentru băieţandri.

— Nu-ţi place, nu? Bine atunci, îţi spun eu cum facem. Jucăm pentru cinci sute de lire partida.

Deacon fu din nou uluit de răspuns.

— Sunt complet de acord, spuse Grief începând să amestece cărţile. Cărţile cu număr și cele de pică ies primele, desigur, apoi marele și micul cazino și apoi așii

în ordinea valorii de la bridge.

— Sunteţi o grămadă de mucaliţi aici, râse Deacon, dar râsul lui suna nefiresc. De unde știu că ai banii?

— Așa cum știu că-i ai tu. Mac, care este creditul meu la companie?

— Cât de mult poftești, îi răspunse administratorul.

— Garantezi dumneata personal asta? întrebă Deacon.

— Cu certitudine, spuse McMurtrey. În funcţie de sumă, companiă îi va onora împrumutul și-ţi va da o scrisoare de credit.

— Ăla cu cartea cea mai mică dă cărţile, spuse Grief, punând pachetul în faţa lui Deacon, pe masă.

Acesta ezită pe când le tăia și se uită cu o îndoială plângăcioasă la feţele celorlalţi. Asistenţii și căpitanii dădură din cap aprobator.

— Nu vă cunosc pe niciunul, se plânse Deacon. Cum aș putea fi sigur? Banii pe hârtie nu sunt totuna cu banii adevăraţi.

Atunci Peter Gee, scoţând un portofel din buzunar și împrumutând un stilou de la McMurtrey, intră în acţiune.

— Nu am fost încă să fac achiziţii, explică metisul, astfel că am contul intact. Pun eu garanţia pentru tine, Grief. E pentru cincisprezece mii de dolari. Aici, uite-o.

Deacon luă scrisoarea de credit care fusese întinsă peste masă. O citi încet, apoi ridică privirea către McMurtrey.

— Este în regulă chestia asta?

— Da. Este fix ca a dumitale și la fel de valabilă. Documentele companiei sunt mereu bune.

Deacon tăie, luă cartea mai mică și amestecă îndelung cărţile. Însă norocul încă era împotriva lui și pierdu partida.

— Alt joc, spuse el. Nu am spus câte jucăm și nu poţi să renunţi acum, că am pierdut. Vreau acţiune.

Grief făcu cărţile și i le dădu să le taie.

— Hai să jucăm pentru o mie, spuse Deacon, când pierdu a doua rundă. Apoi, după ce pierdu mia, așa cum pierduse și celelalte două partide de cinci sute, propuse să joace pentru două mii.

— Ăsta e joc progresiv, avertiză McMurtrey și fii răsplătit de Deacon cu o căutătură criminală. Dar administratorul insistă.

— Nu trebuie să joci progresiv, Grief, decât dacă ești nebun.

— Cine joacă aici? se burzului Deacon la gazda lui. Apoi îi spuse lui Grief:

— Am pierdut două mii la tine. Joci pentru două mii?

Grief acceptă și începu al patrulea joc, pe care Deacon îl câștigă.

Lipsa de sportivitate evidentă a unui asemenea tip de pariu era cunoscută tuturor. Deși pierduse trei jocuri din patru, Deacon nu a pierdut niciun ban. Prin tertipul copilăresc de a mări pariul la fiecare joc pierdut, urma ca la primul joc câștigat, indiferent cât de târziu se întâmpla asta, să-și recupereze paguba.

Era evidentă acum dorinţa nemărturisită de a întrerupe jocul, însă Grief îi dădu

pachetul de cărţi să le taie.

Cum? strigă Deacon. Mai vrei?

— Nu am ajuns nicăieri deocamdată, murmură misterios Grief, începând să împartă cărţile.

— Pentru obișnuitele cinci sutare, bănuiesc?

Probabil că rușinea a ceea ce făcuse îl ajunse pe Deacon, pentru că răspunse:

— Nu, vom juca pentru o mie. Și, uite, durează cam mult până facem 31 de puncte. De ce nu 21, este prea rapid pentru tine?

— Va fi un joc drăguţ și rapid, fu și Grief de acord.

Metoda anterioară de joc se repetă. Deacon pierdu două jocuri, dublă miza și ajunseră iar la egalitate. Însă Grief era răbdător, deși scenariul se repetă de mai multe ori în următoarea oră de joc. Atunci se întâmplă ceea ce aștepta — o serie prelungită de jocuri pierdute de Deacon. Acesta dublă la patru mii și pierdu, apoi dublă la opt mii și pierdu și apoi propuse să dubleze miza la șaisprezece mii.

Grief scutură din cap:

— Nu poţi face asta, știi bine. Ai numai zece mii credit de la companie.

— Vrei să spui că nu mai joci cu mine? întrebă Deacon cu voce spartă. Vrei să spui că acum, că te-ai văzut cu opt mii de la mine, intenţionezi să închei jocul?

Grief zâmbi și încuviinţă.

— Asta e tâlhărie, tâlhărie curată, continuă Deacon. Îmi iei banii și nu-mi acorzi șansa revanșei.

— Nu, greșești. Îmi doresc din plin să-ţi ofer acţiunea pe care ţi-o dorești, indiferent care o fi. Ţi-a mai rămas acţiune de încă două mii de lire.

— Bine, jucăm pentru ele, acceptă Deacon oferta. Taie cărţile.

Jocul se scurse în tăcere, mai puţin observaţiile iritate și înjurăturile lui Deacon. Tăcuţi, spectatorii îşi umplură și sorbiră paharele de scotch. Grief nu băgă în seamă izbucnirile de furie ale adversarului său, ci se concentră la joc. Juca cu adevărat, și erau cincizeci și două de cărţi în pachet de urmărit, iar el le urmări pe toate. Ajunseseră în a doua jumătate a ultimei mâini, când el îşi aruncă pe masă cărţile.

— Am terminat, spuse el. Am 27.

— Dacă ai făcut o greșeală… îl ameninţă Deacon, cu faţa albă și încordată.

— Atunci am pierdut Numără cărţile.

Grief îi dădu pachetul de cărţi pe care le luase de jos și Deacon, cu degete tremurânde, verifică totalul. Se împinse cu scaunul de la masă și îşi goli paharul. Se uită în jur la chipurile nepăsătoare.

— Bănuiesc că voi lua următorul vas cu aburi către Sydney, spuse el, și pentru prima dată vocea lui era calmă și împăciuitoare.

După cum le spuse Grief celorlalţi mai târziu, „Dacă ar fi scâncit sau ar fi scos un răcnet, nu i-aș fi dat acea ultimă șansă. Dar el și-a luat medicamentul ca un bărbat, iar eu a trebuit să-i ofer acea șansă”.

Deacon se uită la ceas, căscă prefăcându-se obosit și dădu să se ridice.

— Așteaptă, spuse Grief. Nu mai ai chef de acţiune?

Celălalt căzu înapoi pe scaun, se căzni să vorbească dar nu putu, îşi șterse

buzele uscate și încuviinţă dând din cap.

— Căpitanul Donovan va naviga când o da soarele cu *Gunga* către Karo-Karo, începu Grief pe un ton de taifas. Karo-Karo este un cerc de nisip în mare, cu câteva mii de cocotieri. Acolo crește pandanus, dar cartofii dulci sau taro nu pot crește. Sunt vreo opt sute de insulari, un rege și doi prim-miniștri, iar cei trei abia pomeniţi sunt singurii care poartă ceva ţoale pe ei. Este cumva o văgăună uitată de Dumnezeu și o dată pe an trimit acolo o goeletă din Goboto. Apa este sălcie, dar bătrânul Tom Butler a supravieţuit acolo vreo doisprezece ani. Este singurul alb de acolo și are un echipaj de cinci oameni din Santa Cruz care ar fugi sau l-ar ucide dacă ar putea. De aceea au fost trimiși acolo. Nu pot fugi. Se confruntă mereu cu situaţii dificile pe plantaţie. Nu sunt misionari. Doi educatori din Samo au fost omorâţi cu bâtele pe plajă când au debarcat acum câţiva ani. Te întrebi, desigur, ce e cu toate astea. Ai răbdare. După cum spuneam, căpitanul Donovan face călătoria anuală la Karo-Karo mâine, la lumina zilei. Tom Butler e bătrân și a început să fie cam neajutorat. Am încercat să-l fac să se retragă în Australia, însă spunea că vrea să rămână să moară în Karo-Karo și asta se va și întâmpla, anul viitor sau cam așa. A venit timpul să trimit ceva albi să-i preia atribuţiile. Mă întreb dacă nu ţi-ar plăcea munca asta. Ar trebui să stai doi ani acolo. Stai puţin! Nu am terminat. Ai vorbit frecvent despre acţiune în seara asta. Să pariezi pe banii pe care nu i-ai câștigat transpirând nu e cine știe ce acţiune. Dar doi ani ca agent comercial pe Karo-Karo ar putea însemna ceva. Pariez cei zece mii pe care i-am câştigat de la tine pe doi ani din viaţa ta. Câştigi, banii sunt ai tăi. Dacă pierzi, preiei slujba pe Karo-Karo și pleci mâine într-acolo. Acum asta este ceea ce s-ar putea numi cu adevărat acţiune. Te prinzi în joc?

Deacon nu putea vorbi. Avea un nod în gât și încuviinţă dând din cap atunci când se întinse să ia cărţile.

— Încă un lucru, spuse Grief. Pot îmbunătăţi oferta. Dacă pierzi, doi ani din viaţa ta să fie ai mei, evident fără salariu. Dar, oricum, îţi voi plăti salariul. Dacă munca ta e satisfăcătoare, dacă vei respecta instrucţiunile și regulile, îţi voi plăti cinci mii de lire pe an vreme de doi ani. Banii vor fi depozitaţi la companie, să fii plătit cu dobândă atunci când expiră timpul. Este în regulă?

— Chiar prea mult, sări Deacon. Îţi furi singur căciula. Un agent comercial nucâştig a decât zece – cincisprezece lire pe lună.

— Să trecem la acţiune atunci, spuse Grief, cu aerul că pune punct discuţiei. Și înainte să începem, voi trece pe hârtie câteva reguli. Pe acestea le vei repeta cu voce tare în fiecare dimineaţă, în timpul celor doi ani, dacă pierzi. Ele îţi vor face bine sufletește.

După ce le vei fi repetat cu voce tare vreme de șapte sute treizeci de dimineţi pe Karo-Karo, sunt convins că ţi se vor întipări bine în minte. Acum, stai să vedem…

Scrise energic și rapid vreme de câteva minute, apoi începu să citească cu voce tare:

Îmi voi aminti mereu că un om este la fel de bun ca altul, mai puţin și cu excepţia celui care crede că el este mai bun.

Nu contează cât de beat sunt, nu trebuie să uit să mă port ca un gentleman. Un gentleman este un om gentil.

Notă: Ar fi mai bine să nu mă îmbăt.

Când joc un joc bărbătesc cu bărbaţii, trebuie să joc ca un bărbat.

O înjurătură bună, folosită când trebuie și rar, este eficientă. Prea multe înjurături diluează efectul înjuratului.

Notă: O înjurătură nu poate schimba formaţiunile la jocul de cărţi și nici nu poate face vântul să-și schimbe direcţia.

Nu există licenţă pentru ca un bărbat să fie mai puţin bărbat. Zece mii de lire nu pot cumpăra o asemenea licenţă.

Când începu să citească, faţa lui Deacon deveni albă de furie.

Apoi i se ridică de la gât până pe frunte un val încet și teribil de roșeaţă, care se întunecă către sfârșitul lecturii.

— Uite, asta e tot, spuse Grief, împăturind hârtia și împingând-o către mijlocul mesei. Încă mai vrei să jucăm jocul ăla?

— Așa merit, murmură distrus Deacon. Am fost un prost. Domnule Gee, înainte să știu dacă voi câştiga sau voi pierde, vreau să-mi cer iertare. Probabil că whisky-ul a fost de vină, nu știu, dar sunt un neghiob, un bădăran, un mojic — tot ce e stricat.

Îi întinse mâna, iar metisul o luă radios.

— Ce să zic, Grief, spuse el, băiatul e ca lumea. Lasă focului toată afacerea și hai să o uităm cu un pahar final.

Grief dădu semne că se gândește la propunere, dar Deacon strigă:

— Nu, nu voi permite asta. Nu sunt fricos. Dacă e să fie Karo-Karo, atunci Karo-Karo să fie. Nu e nimic de adăugat.

— Așa e, spuse Grief și începu să amestece cărţile. Dacă e potrivit să meargă în Karo-Karo, Karo-Karo nu-i va face rău.

Jocul a fost strâns și dur. De trei ori împărţiră cărţile și nu reușiră să marcheze defel. La începutul celei de-a cincea mâini, ultima, De acon avea nevoie de 3 puncte pentru a termina, iar Grief de 4. Lui Deacon îi trebuiau cărţi cu valoare și jucă pentru ele. Nu mai bodogănea, nici nu mai înjura și jucă cea mai bună mână din acea seară.

Din întâmplare adună cei doi ași negri și asul de cupă.

— Presupun că poţi să spui cele patru cărţi pe care le am în mână, îl provocă el după ce se dădură pentru ultima dată cărţile și el le examină.

Grief încuviinţă dând din cap.

— Atunci spune care sunt

— Valetul de pică, micul casino, adică doiarul de pică, treiarul de cupă, asul de caro.

Cei care stăteau în spatele lui Deacon și se uitau la cărţile lui nu face cură niciun

semn. Cu toate acestea, ceea ce spusese Grief era corect.

— Îmi imaginez că joci casino mai bine ca mine, recunoscu Deacon. Eu pot numi doar trei dintre cărţile tale, un juvete, un as și un zece de care.

— Greșit. Nu sunt cinci ași în pachet. Ai luat trei și îl ţii pe al patrulea în mână chiar acum.

— Sfinte Sisoe, ai dreptate, recunoscu Deacon. Am înhăţat trei. Voi face numărul de cărţi. Asta e tot ce-mi trebuie.

— Te voi lăsa să salvezi doiarul de pică. Da, și asul la fel, dar chiar și-așa îmi voi face cărţile și voi ieși din joc cu marele casino, adică zecele de care. Joacă.

— Nu voi culege cărţile rămase pe masă, dar voi câștiga! Deacon exulta începând să joace ultima mână a partidei.

— Reușesc doar cu micul casino și cu patru ași. Marele casino și cărţile de pică nu te saltă peste 20 de puncte.

Grief scutură din cap.

— Mi-e teamă că greșești.

— Nu, spuse Deacon hotărât. Am numărat fiecare carte pe care am luat-o de jos. Este singurul lucru asupra căruia nu mă înșel. Am 26 de puncte, iar tu ai 26.

— Numără din nou, spuse Grief.

Atent și încet, cu degete tremurânde, Deacon numără cărţile pe care le luase. Erau douăzeci și cinci. Se întinse către colţul mesei, luă regulile scrise de Grief, le împături și le puse în buzunar. Goli apoi paharul și se ridică. Căpitanul Donovan se uită la ceas, căscă și se ridică și el.

— Mergi la bord, căpitane? întrebă Deacon.

— Da, îi răspunse acesta. La ce oră să trimit barca după tine?

— Vin cu tine acum. Luăm bagajele mele de pe goeleta Billy când trecem pe-acolo, dimineață am venit cu ea de pe insula Babo.

Deacon strânse mâinile tuturor, după ce se ciocniră paharele pentru a-i ura noroc pe Karo-Karo.

— Tom Butler joacă și el cărți? îl întrebă pe Grief.

— Solitaire, îi răspunse acesta.

— Atunci îl voi învăța solitaire în doi.

Deacon se întoarse către ușă, unde căpitanul Donovan îl aștepta, și adăugă cu un oftat:

— Și bănuiesc că mă va lăsa și el la pielea goală dacă joacă așa cum jucați voi, insularii.

Capitolul șapte
PENELE SOARELUI

I

Insula Fitu-Iva era ultima redută polineziană independentă în Mările Sudului. Trei factori au concurat la independenţa insulei Fitu-Iva. Primul și al doilea erau izolarea ei și spiritul războinic al populaţiei. Dar acestea nu ar fi salvat-o până la urmă dacă Japonia.

Franţa, Marea Britanie, Germania și Statele Unite nu ar fi descoperit simultan cât e de ispititoare. A fost de parcă niște puștani s-ar fi bătut pe un penny. Și-au pus piedici unul altuia. Vasele de război ale celor cinci puteri s-au îngrămădit în micul port al insulei. Circulau zvonuri despre război, dar și ameninţări pe faţă. Toată lumea citea despre Fitu-Iva mușcând din felia de pâine prăjită la micul dejun.

După cum rezuma un marinar yankeu, și-au băgat cu toţii în același timp picioarele în aceeași copaie.

Astfel se făcu că Fitu-Iva nu cunoscu nici măcar protectoratul reunit, iar regele Tulifau, cunoscut și ca Tui Tulifau, continuă să dispună de justiţia supremă și de cea comună în casa de lemn care-i servea de palat și care fusese construită pentru el din sequoia californian de un neguţător din Sydney. Nu doar că Tui Tulifau era rege din cap până-n picioare, dar a fost astfel în fiecare clipă a vieţii, ba mai mult decât atât. Când a împlinit cincizeci și opt de ani și cinci luni de domnie, el avea doar cincizeci și opt de ani și trei luni. Ceea ce înseamnă că a domnit cu peste cinci milioane de secunde mai mult decât a respirat, fiind încoronat cu două luni înainte de a se naște.

Era un rege regesc, un chip regal de șase picioare și jumătate înălţime și, fără a fi excesiv de gras, cântărea trei sute douăzeci de livre. Dar asta nu era cu totul neobișnuit pentru „neamul șefilor" polinezieni. Sepeli, regina lui, avea șase picioare și trei degete înălţime și cântărea două sute șaizeci de livre, în vreme ce fratele ei, Uiliami, care comanda armata în perioadele când îşi dădea demisia din funcţia de prim-ministru, era mai înalt cu un deget ca ea și o depășea în greutate cu cincizeci de livre. Tui Tulifau era un suflet vesel, un mare petrecăreţ și beţiv. Așa erau toţi supușii săi, suflete vesele, mai puţin dacă se înfuriau și, uneori, se făceau vinovaţi de aruncarea cu porci morţi în cei care-i călcaseră pe nervi. Oricum, uneori luptau la fel de dârz ca maorii, după cum au învăţat, în vremuri de demult, pe pielea lor, piraţii, comercianţii de lemn de santal și vânătorii de sclavi.

II

Goeleta lui Grief, *Catani,* depășise coloanele stâncoase de la intrare cu două ore mai înainte, și ajunse în port dusă de fâlfâitul șoptit al unei brize care nu se putea hotărî să bată. Era o seară răcoroasă, înstelată, și ei trândăveau la pupă, așteptând ca înaintarea lor de melc să-i ducă la locul de ancoraj. Willie Smee,

supercargo-ul, ieși din cabină purtând hainele ţipătoare cu care cobora pe uscat.

Secundul se zgâi la cămașa lui, din cea mai fină și albă mătase, și chicoti cu înţeles.

— Dans diseară, bănuiesc? remarcă Grief.

— Nu, spuse secundul. Este Taitua. Willie nu se mai poate dezlipi de ea.

— Ea se ţine de mine, se apără supercargo-ul.

— Atunci ea nu se mai poate dezlipi de tine, ceea ce e totuna, continuă secundul. Nu va trece mai mult de o jumătate de oră după ce ajungi pe mal până să ai o floare după ureche, o cunună pe cap și pe Taitua în braţe.

— Pură gelozie, pufni Willie Smee. Ţi-ar plăcea s-o ai tu însuţi, numai că nu poţi.

— Nu pot găsi cămașă ca aia, ăsta-i motivul. Pariez cu tine jumătate de coroană că nu vei mai avea cămașa aia după ce plecăm din Fitu-Iva.

— Și dacă Taitua nu i-o confiscă, atunci mai mult ca sigur că o va face Tui Tulifau, îl avertiză Grief. Mai bine nu-l lăsa să vadă cămașa aia, sau a lui va fi.

— Așa e, fu de acord și căpitanul Boig, întorcând privirea de la luminile caselor de pe ţărm. Ultima dată când am venit aici mi-a amendat unul dintre kanaka confiscând o centură mai dichisită și un cuţit cu tot cu teacă.

Se întoarse către secund.

— Poţi lăsa ancora când dorești, domnule Marsh. Nu-i lăsa lanţul prea slab. Nu e niciun semn de vânt, iar dimineaţă ne putem deplasa de partea cealaltă a barăcilor de copra.

Un minut mai târziu ancora zuruia coborând în apă. Baleniera, deja coborâtă, era paralelă cu nava, iar cei care urmau să meargă pe ţărm urcau în ea. În afară de marinarii din insula Kanaka, care mergeau cu toţii la mal, în barcă mai erau doar Grief și supercargo-ul său. Pe micul chei de piatră coralieră, Willie Smee, bolborosind o scuză, se despărţi de patronul său și dispăru pe o stradă mărginită de palmieri. Grief porni în direcţia opusă, prin faţa vechii biserici a misiunii. Aici, printre mormintele de pe plajă, tineri și tinere îmbrăcate vaporos cu *ahu* și *lavalava,* cu cununi și ghirlande îmbobocite și flori fosforescente de hibiscus în păr, dansau. Înaintând, Grief trecu de Marea Casă *lumine* construită din paie, unde câţiva bătrâni stăteau pe băncuţele lungi și cântau vechile imnuri pe care le învăţaseră de la misionari uitaţi. Trecu, de asemenea, și de palatul lui Tui Tulifau, unde, după lumini și sunete, îşi dădu seama că avea loc obișnuitul zaiafet. Pentru că, dintre toate veselele insule din Marea Sudului.

Fitu-Iva era cea mai fericită. Petreceau și se veseleau la nașteri și morţi, și erau serbaţi deopotrivă atât morţii cât și nenăscuţii.

Grief mergea hotărât pe Broom Road, care se încolăcea și se răsu cea ocolind hăţișul luxuriant de flori și algaroba, o plantă asemănătoare ferigii. Aerul cald era puternic parfumat și deasupra, proiectate pe cerul înșelat, erau siluetele arborilor de mango încărcaţi de fructe, ale falnicilor avocado și cele suple și moţate ale palmierilor. Peste tot erau colibe acoperite cu iarbă. Prin întuneric fremătau voci și râsete. Pe apă se vedeau clipind lumini, iar pescarii se întorceau în recif cântând cu voci catifelate.

În fine, Grief păși în afara drumului, sărind peste un porc care grohăi indignat. Privind printr-o ușă deschisă, văzu un localnic voinic și vârstnic stând pe o grămadă groasă de rogojini. Când și când, automat, îşi lovea picioarele goale, alungând muștele cu o măturică din fibre de cocos. Purta ochelari și citea cu metodă din ceea ce Grief era sigur că e o Biblie englezească. Pentru că acesta era Ieremia, agentul lui comercial, numit astfel după profetul Ieremia.

Pielea lui Ieremia era ceva mai deschisă la culoare decât cea a locuitorilor din Fitu-Iva, lucru normal pentru un samoan pur-sânge.

Educat de misionari ca învăţător laic, le-a sprijinit cauza departe, în atolii canibalilor dinspre vest. Ca răsplată, a fost trimis în paradisul din Fitu-Iva, unde toţi erau sau fuseseră buni convertiţi, să-i aducă pe rătăciţi înapoi la Domnul. Din nefericire, Ieremia devenise prea instruit. Un volum răzleţ al lui Darwin, o soţie cicălitoare și o drăguţă văduvă din Fitu-Iva l-au făcut să alunece și el printre rătăciţi. Nu ajunsese încă la apostazie. Efectul lui Darwin fusese unul de obo seală intelectuală. La ce folosea să încerci să înţelegi această extrem de complicată și enigmatică lume, în special pentru cineva căsătorit cu o nevastă sâcâitoare? Pentru că Ieremia începuse să se cam lase pe tânjală în atribuţiunile sale, conducerea misiunii îl ameninţa tot mai mult că va fi trimis înapoi în atoli, în vreme ce limba soţiei de veni deopotrivă de ascuţită. Tui Tulifau era un monarh înţelegător, a cărui regină se știa că-l chelfănește când era excesiv de beat. Din motive politice — regina făcând și ea parte din neamul regesc, iar fratele ei fiind șeful armatei — Tui Tulifau nu putea divorţa de ea, dar putea să-l divorţeze pe Ieremia, ceea ce și făcu.

Acesta a intrat de îndată în viaţa de neguţător, alături de doamna visurilor sale. Ca neguţător independent a eșuat, în principal din cauza protecţiei dezastruoase a lui Tui Tulifau. Să-i refuzi creditul acelui monarh vesel era ca și cum l-ai fi invitat să-ţi confiște banii, iar pe de altă parte, a-i garanta creditul ducea cu siguranţă la faliment. După un an de leneveală pe plajă, Ieremia deveni agentul comercial al lui David Grief și doisprezece ani serviciul său a fost onorabil și eficient pentru că

Grief a fost primul om care a refuzat cu succes să dea credit regelui și tot primul care să-l recupereze dacă i l-a acordat.

Ieremia se uită solemn peste ramele ochelarilor când patronul său intră, La fel de solemn puse semnul de carte în Biblie și o așeză lângă el, și tot solemn îi strânse mâna.

— Sunt fericit că ai venit dumneata în persoană, spuse el.

— Cum altfel aș fi putut veni? râse Grief.

Dar Ieremia nu avea simţul umorului, astfel că ignoră remarca.

— Situaţia economică a insulei este al dracului de proastă, spuse el cu mare solemnitate, molfăind mieros cuvintele cu multe silabe.

Registrul meu contabil este înspăimântător.

— Ai făcut afaceri proaste?

— Dimpotrivă. Au fost excelente. Rafturile sunt goale, extrem de goale. Dar… – ochii lui sclipiră cu mândrie. Dar mai sunt multe bunuri la păstrare în depozit. Îl ţin închis cu lacătul, din prudenţă.

Grief mergea hotărât pe Broom Road, care se încolăcea și se răsucea ocolind hățișul luxuriant de flori și algaroba, o plantă asemănătoare ferigii. [...] Peste tot erau colibe acoperite cu iarbă.

— I-ai dat prea mult pe credit lui Tui Tulifau?

— Dimpotrivă. Nu i-am dat nimic pe credit iar vechea datorie a fost plătită.

— Nu te înţeleg, Ieremia, mărturisi Grief. Care-i schema? Rafturi goale, niciun credit, vechile datorii plătite, depozitul închis — ce vrei să spui?

Ieremia nu-i răspunse de îndată. Întinzându-se către marginea îndepărtată a păturilor pe care stătea, scoase o cutie mare de bani.

Grief observă că nu avea lacătul pus și se miră. Samoanul era mereu excesiv de prudent când venea vorba despre bani lichizi. Cutia părea plină cu bancnote. Scoase prima bancnotă și i-o înmână.

— Iată răspunsul.

Griei se uită la o bancnotă relativ bine executată.

— First Royal Bank din Fitu-Iva îi va plăti posesorului la cerere o liră sterlină, citi el. În centru era o mâzgălitură asemănătoare pasă mite chipului unui localnic. În josul bancnotei era semnătura lui Tui Tulifau și cea a lui Fulualea, cu explicaţia tipărită: *Ministru de finanţe.*

— Cine dracului e Fulualea? întrebă Grief. Este din Fiji, nu-i așa? înseamnă

„Penele soarelui”?

— Chiar așa. Înseamnă „Penele soarelui”. Așa se consideră inter locul ăsta nenorocit. A venit din Fiji să distrugă Fitu-Iva din punct de vedere comercial.

— Unul dintre șmecherii ăia Levuka, presupun?

Ieremia dădu din cap trist.

— Nu, netrebnicul ăsta este un bărbat alb și ticălos. Și-a luat un nume nobil și impresionant și l-a târât în noroi pentru a-și materializa obiectivele sale abjecte. L-a îmbătat pe Tui Tulifau. L-a îmbătat foarte tare și l-a ţinut așa tot timpul. În schimb, a fost numit ministru al finanţelor și alte asemenea. A emis hârtii d-astea fără acoperire și i-a convins pe oameni să le primească. A impus o taxă de magazie, o taxă pe copra și o taxă pe tutun. De asemenea, plăţi și reglementări pentru port și alte taxe. Dar nu oamenii sunt taxaţi, numai agenţii comerciali. Când a fost pusă taxă pe copra, am coborât preţul la cumpărare în consecinţă. Atunci oamenii au început să cârcotească, iar Penele soarelui a dat o nouă lege, ridicând la loc preţul și interzicând oricui să-l coboare. Pe mine m-a amendat cu două lire și cinci porci, fiind bine știut că am cinci porci. Vei găsi consemnat în registru. Hawkins, care este agentul Companiei Fulerum, a fost mai întâi amendat cu porci, apoi cu gin și, pentru că a continuat să comenteze, armata a venit și i-a incendiat depozitul. Când am refuzat să vând, acest individ m-a amendat din nou și a amenințat că dă foc depozitului dacă mă opun din nou. Așa că am vândut tot ce era la raft și aceasta este cutia plină cu hârtii fără valoare. Aș fi supărat dacă mi-ai plăti salariul cu hârtii, dar așa ar fi drept, nici mai mult nici mai puţin. Acum, ce se poate face?

Grief scutură din umeri.

— Trebuie mai întâi să-l văd pe acest Penele soarelui ca să evaluez situaţia.

— Atunci vezi-l degrabă, îl avertiză Ieremia. Altminteri va strânge o grămadă de amenzi împotriva ta. Astfel absoarbe toţi banii din regat. Are acum totul, mai puţin ce s-a îngropat în pământ.

III

Mergând înapoi pe Broom Road, sub lămpile aprinse care încadrau intrarea în palat, Grief întâlni un gentleman scund și rumen, în pantaloni de doc, proaspăt bărbierit și cu o înfăţișare înfloritoare, care tocmai ieșea. Ceva din mersul lui nesigur, șleampăt îi era cunoscut. Grief îşi dădu seama de îndată. Mai văzuse acest mers pe plajele din o duzină de porturi din Mările Sudului.

— Ce întâmplare, Cornelius Deasy! strigă el.

— Chiar diavolul ăla de Grief în persoană, îi întoarse celălalt salutul, în timp ce dădeau mâna.

— Dacă vii la bord, am ceva whisky irlandez, îl invită Grief.

Cornelius îşi aruncă umerii și se crispă:

— Nu mai merge așa, domnule Grief. Acum sunt Fulualea. Nu mai sunt cel de odinioară. De asemenea, prin autorizaţia maiestăţii sale regele Tulifau, sunt și

ministru al finanţelor și șeful justiţiei, mai puţin în momentele de distracţie regală când regele însuși preferă să se joace cu roţile justiţiei.

Grief fluieră de uimire:

— Deci tu ești Penele soarelui.

— Prefer limba oamenilor de aici, îl corectă celălalt. Fulualea, spre bunăvoinţa dumitale. Fără a uita vremurile de demult, domnule Grief, mi se întristează sufletul să-ţi spun noutăţile. Va trebui să-ţi plătești datoriile legale pentru import, așa cum face orice comerciant care intenţionează să fure din avuţia bunilor sălbatici polinezieni de pe insulele de corali… Hm, ce voiam să spun? Aha! Mi-am amintit.

Ai violat reglementările. Ai intrat în portul Fitu-Iva cu rea intenţie, după apus, fără să ai luminile laterale aprinse. Nu mă întrerupe. Cu ochii mei te-am văzut. Pentru care culpă ești amendat cu cinci lire.

Ai gin? Asta e o culpă serioasă. Nu pot fi riscate nechibzuit vieţile marinarilor din frumosul nostru port, doar pentru a economisi un dram de ulei. Te-am întrebat: ai gin? Te întreabă stăpânul portului.

— Ai luat multe poveri pe umerii tăi, zâmbi mânzește Grief.

— Asta e povara omului alb. Ticăloșii de comercianţi i-au îngreunat sarcinile bietului Tui Tulifau, cel mai sufletist bătrân monarh din Mările Sudului, și au golit toată sămânţa de grog din rezerva imperială. Și eu, Cornelius — mai degrabă Fulualea — sunt cel chemat să aduc dreptate. Cât de neplăcut mi-ar fi, ca șef al portului este datoria mea să te declar vinovat de încălcarea carantinei.

— Carantină?

— Este stabilită de doctorul portului. Nicio comunicare cu ţărmul până nu se face inspecţia vasului. Ce calamitate ar fi pentru încrezătorii oameni ai locului, dacă ai aduce la bord vărsat de vânt sau tuse măgărească. Cine să-l păzească pe blândul, încrezătorul polinezian?

Eu, Fulualea, Penele soarelui, în misiunea mea măreaţă.

— Cine dracului este medicul portului? întrebă Grief.

— Sunt eu, Fulualea. Delictul tău este grav. Consideră-te amendat cu cinci cutii de gin olandez de prima mână.

Grief râdea din toată inima.

— Facem un compromis, Cornelius. Vino la bord să bem un pahar.

Penele soarelui îndepărtă propunerea cu un gest maiestuos.

— Asta e mită. Nu dau un pas înapoi — sunt credincios alor mei. Și care e motivul pentru care nu ai prezentat documentele vasului tău? Ca șef al vămii, te amendez cu cinci lire și două lăzi de gin suplimentar.

— Uite care e treaba, Cornelius. Gluma e glumă, dar ai cam depășit limita. Asta nu e Levuka. Îmi trece prin cap să te trag de nas, să-ţi vii în fire. Nu poţi să mă învingi.

Penele soarelui se retrase nesigur pe el și speriat.

— Nu mă supune violenţei, spuse el ameninţător. Ai dreptate.

Asta nu e Levuka. Și, în consecinţă, cu Tui Tulifau și armata regală în spatele meu, tocmai că pot să te învinge și am s-o fac. Vei plăti amenzile de îndată, sau îţi

voi confisca vasul. Nu ești primul. Ce-mi făcu chinezoiul ăla comerciant de perle, Peter Gee, decât să se strecoare în port, violând toate reglementările și făcând scandal pentru câteva amenzi mărunte? Nu, nu le-a plătit și acum stă pe plajă meditând.

— Nu vrei să spui că…

— Sigur că da, asta am făcut. În virtutea înaltei mele demnităţi, i-am confiscat goeleta. A cincea parte din armata loială se află acum la bord, unde-și exercită controlul. Va fi vândută peste exact o săptămână. Are o groază de midii în cală și mă întreb dacă nu le poţi schimba pe gin. Îţi promit un târg de zile mari. Cât gin spuneai că ai?

— Și mai mult gin, deci?

— Și de ce nu? Tui Tulifau este o sugativă regală. Desigur, mă păstrez cu picioarele pe pământ ca să-i fac rost de el, că e atât de darnic cu el. Întreaga gașcă de șefi paraziţi e alimentată de gărzi.

Dizgraţios. Așa că, îţi vei plăti amenzile, domnule Grief, sau voi fi forţat să recurg la măsuri mai dure?

Griei se întoarse nerăbdător pe călcâie.

— Cornelius, ești beat. Gândește-te mai bine și vino-ţi în fire. Exuberantele zile din Mările Sudului au trecut Nu poţi face șmecherii d-astea acum.

— Dacă te gândești că te vei întoarce la bord, domnule Grief, te scutesc de corvoadă. Îi știu p-ăștia ca tine și am prevăzut încăpăţânarea ta fudulă. Și ţi-am dejucat intenţiile. Îţi vei găsi echipajul pe plajă. Vasul este confiscat

Griei se întoarse la el, încă sperând că glumește. Fulualea se retrase din nou speriat. În spatele său se profită silueta unui bărbat masiv.

— Tu ești, Uiliami? cântă Fulualea. Uite aici un alt pirat.

Susţine-mă cu puterea braţului tău, o fratele meu herculean!

— Salut, Uiliami, spuse Grief. De când a ajuns Fitu-Iva să fie condusă de unul care scormonea prin gunoaiele de pe plaja din Levuka? Spune că goeleta mea a fost confiscată. Este adevărat?

— Este adevărat, bubui Uiliami din adâncul plămânilor. Mai ai și alte cămăși de mătase albă ca a lui Willie Smee? Tui Tulifau și-ar dori o asemenea cămașă. A auzit vorbindu-se despre ea.

— Este totuna, îl întrerupse Fulualea. Cămăși sau goeleta, regele le va avea pe amândouă.

— Cam despotic, Cornelius, murmură Grief. Este piraterie de-a dreptul. Mi-ai confiscat vasul fără să-mi dai nici cea mai mică șansă.

— O șansă de care? Cât timp am stat aici, nici nu au trecut cinci minute, nu ai refuzat să-ţi plătești amenzile?

— Dar goeleta era deja confiscată.

— Desigur, de ce nu? Oare nu știam dinainte că vei refuza? Este cinstit pe de-a-ntregul, nu s-a făcut nicio nedreptate. Dreptatea, steaua strălucitoare la al cărei strălucitor altar Cornelius Deasy — sau Fulualea, totuna — se va prosterna. Du-te de-aici, domnule comerci ani, ori pun gărzile palatului pe tine. Uiliami, ăsta e un om

disperat, neguţătorul ăsta. Cheamă gărzile.

Uiliami suflă în fluierul legat cu un cordon împletit din frunză de cocotier și atârnat la pieptul său larg și gol. Grief, supărat, se întinse să-l prindă pe Cornelius, care îşi găsi împleticindu-se siguranţa în spatele corpului masiv al lui Uiliami. O duzină de polinezieni zdra veni, niciunul mai scund de șase picioare, veniră alergând dinspre palat și se așezară în spatele comandantului lor.

— Pleacă, domnule comerciant, ordonă Cornelius. Interviul a luat sfârșit. Vom judeca cele câteva delicte de care te faci vinovat mâine dimineaţă. Să fii fără greș la ora zece, să răspunzi la următoarele capete de acuzare: ai tulburat pacea, ai îndemnat la revoltă și trădare, te-ai făcut vinovat de ultraj cu violenţă împotriva magistratului șef cu intenţia de a tăia, răni, mutila și învineţi, ai încălcat carantina, ai violat reglementările portuare și ai ignorat grosolan regulamentul vamal. Dimineaţă, băiete, dimineaţă se va face dreptate.

Domnul să se milostivească de sufletul tău!

IV

Înainte de ora stabilită pentru judecată, Grief însoţit de Peter Gee reuși să ajungă la Tui Tulifau. Regele, înconjurat de jumătate de duzină de șefi, zăcea pe o rogojină la umbra pomilor de avocado în grădina palatului. Chiar dacă era devreme, servitoarele palatului munceau din greu servindu-le gin ieftin. Regele fu bucuros să-l vadă pe vechiul său prieten Davida și plin de regrete că încălcase flagrant noile reglementări. Mai mult de atât, el evită îndărătnic să discute chestiunea cu pricina. Toate protestele neguţătorilor expropriaţi fură înlăturate cu oferte de gin.

— Luaţi și beţi, era replica lui invariabilă, deși la un moment dat și-a dat drumul la gură pentru a spune că Penele soarelui era un om minunat. Nu mai fuseseră nicicând afacerile palatului atât de pros pere. Nicicând nu fuseseră atât de mulţi bani în tezaur, nici atât de mult gin pe masă.

— Tare mulţumit sunt de Fulualea, conchise el. Luaţi și beţi.

— Trebuie să plecăm *pronto,* îi şopti Grief lui Peter Gee câteva minute mai târziu, sau vom ajunge o pereche de găini bete. Iar eu urmează să fiu judecat pentru incendiere, sau erezie, sau lepră, sau cam așa ceva, în câteva minute și trebuie să-mi păstrez minţile întregi.

Pe când se retrăgeau din cercul regal, Grief o întrezări pe Sepeli, regina. Ea îşi scruta critic regalul soţ și pe tovarășii săi de beţie, iar încruntătura de pe chipul ei îi dădu o idee lui Grief. Indiferent ce urma să facă, trebuia realizat cu ajutorul ei.

În alt colţ umbros al măreţei clădiri, Cornelius împărţea dreptatea. Începuse devreme, căci când Grief ajunse acolo era judecat cazul lui Willie Smee. Întreaga armată regală, mai puţin cei care erau însărcinaţi cu vasele confiscate, era de faţă.

— Acuzatul să se ridice, spuse Cornelius, pentru a afla dreapta și milostiva sentinţă a Curţii pentru comportamentul lui licenţios și dizgraţios, nedemn de un supercargo. Acuzatul spune că nu are bani.

Foarte bine. Curtea regretă că nu are închisoare. În locul acesteia, și având în

vedere situaţia de sărăcie a acuzatului, Curtea îi amendează pe sus-zisul acuzat cu o cămașă de mătase albă, de același tip, fabricaţie și calitate cu cea pe care o poartă în prezent acuzatul.

Cornelius dădu din cap către câţiva dintre soldaţi, care-l conduseră pe supercargo în spatele unui arbore de avocado. Un minut mai târziu el apăru, mai puţin cămașa în chestiune, și se așeză lângă Grief.

— Ce ai făcut? întrebă Grief.

— Să mă ia Ăl-cu-coame dacă știu. Tu ce nelegiuiri ai comis?

— Cazul următor, spuse Cornelius cu modulaţiile cele mai extralegale posibile. David Grief, acuzat, ridică-te. Tribunalul a luat în considerare probele de la dosar și a decis următoarele… Taci din gură! tună el către Grief, care încerca să-l întrerupă. Îţi spun că probele au fost examinate, profund examinate. Nu este în intenţia Curţii să sporească vinovăţia acuzatului, iar Curtea profită de ocazie spre a-l avertiza pe acuzat că este pe punctul de a fi acuzat de sfidare.

Pentru încălcarea pe faţă și excesivă a normelor și reglementărilor portuare, încălcarea carantinei și ignorarea legislaţiei de navigaţie, goeleta lui, *Cantani,* se declară de acum confiscată de guvernul din Fitu-Iva pentru a fi vândută la o licitaţie publică de azi în zece zile, cu toate bunurile, mobilierul și marfa aflate pe ea. Pentru delictele personale ale acuzatului, constând în comportament violent și turbulent, și pentru notoria sa ignorare a legilor ţinutului, este amendat cu o sută de lire și cincisprezece cutii de gin. Nu te întreb dacă ai ceva de spus. Dar vei plăti? Asta e întrebarea.

Grief scutură din cap.

— Între timp, continuă Cornelius, consideră-te prizonier în libertate. Nu există închisoare în care să te închidem. Și, în final, a ajuns la cunoștinţa Curţii că, la primele ore ale dimineţii, acuza tul a trimis dinadins și deliberat marinarii kanaka angajaţi ai săi în recif să pescuiască pește pentru micul dejun. Este, în mod clar, o încălcare a drepturilor pescarilor din Fitu-Iva. Activităţile locale trebuie protejate. Acest comportament al acuzatului este blamat cu tărie de Curte și, la orice repetare a acestei infracţiuni, acuzatul și contravenienţii, toţi fără excepţie, vor fi puși de îndată la muncă grea, să amenajeze Broom Road. Curtea și-a încheiat ședinţa!

Pe când părăseau incinta, Peter Gee i-a dat un ghiont să se uite în locul unde Tui Tulifau stătea întins. Cămașa supercargo-ului, întinsă la refuz și umflată, împacheta deja grăsimea regală.

V

— Este clar, spuse Peter Gee la întrunirea organizată în casa lui Ieremia. Deasy este gata să bage în buzunar toţi banii. Între timp, îi dă regelui ginul pe care-l capturează de pe vasele noastre. Dacă îi merge manevra, el poate despuia de bani și bunuri nava ta sau pe a mea.

— E un tip josnic, afirmă Ieremia, făcând o pauză să-și șteargă ochelarii. Este un om de nimic și un escroc. Va fi călcat de un porc mort, de un porc mort anume.

— Chiar așa, spuse Grief. Va fi lovit de un porc mort. Ieremia, nu aș fi surprins dacă tu vei fi cel care-l va lovi cu un porc mort. Nu te îndoi și alege un porc mort anume. Tui Tulifau este acum pe vasul regal, desfundând o cutie din scotch-ul meu. Mă voi duce la palat să fac ceva politică de bucătărie cu regina. Între timp aduceţi câte ceva din depozit și puneţi pe rafturi. Îţi voi de ceva și ţie, Hawkins. Iar tu.

Peter, vezi magazinul german. Începeţi cu toţii, vindeţi pe bancnote.

Ţineţi minte, vă susţin pierderile. Dacă nu greșesc, în trei zile vom avea un consiliu naţional sau o revoluţie.

— Dar soldaţii? obiectă Ieremia.

— Voi avea grijă de ei. Nu au fost plătiţi de două luni. În plus.

Uiliami este fratele reginei; Să nu aveţi prea multă marfă la un loc în vitrine. De îndată ce apar soldaţii cu bancnote, nu mai vindeţi.

— Atunci vor incendia magazinele, spuse Ieremia.

— Lasă să le dea foc. Regele Tulifau va plăti pentru asta, dac-or s-o facă.

— Îmi va plăti cămașa? întrebă Willie Smee.

— Asta e o chestiune personală și privată între tine și Tui Tulifau, îi răspunse Grief.

— A început deja să crape la spate, se plânse supercargo-ul. Am observat asta încă de dimineaţă, când încă n-o purta de mai mult de zece minute. M-a costat treizeci de șilingi și nu am purtat-o decât o dată.

— De unde fac rost de un porc mort? întrebă Ieremia.

— Omoară unul, desigur, spuse Grief. Omoară unul mic.

— Unul mic face zece șilingi.

— Atunci trece-l în registrul contabil la cheltuieli operaţionale.

Grief se opri o clipă. Dacă vrei musai să omori ceva, ar fi bine să moară deodată.

VI

— Ai vorbit bine, Davida, spuse regina Sepeli. Acest Fulualea a adus nebunia cu el, iar Tui Tulifau s-a înecat în gin. Dacă nu con voacă Marele consiliu, am să-i trag o mamă de bătaie. Este ușor de bătut când este băut.

Îşi strânse pumnul, iar atât de mari erau proporţiile ei de ama zoană și hotărârea înscrisă pe chipul ei, că Grief știu de îndată că Marele consiliu va fi convocat. Atât de înrudită era limba din Fitu-Iva cu cea samoană, încât el o vorbea ca unul de-al locului.

— Iar tu, Uiliami, spuse el, ai spus că soldaţii au cerut să fie plătiţi cu monedă și au refuzat hârtiile oferite de Fulualea. Spune-le să primească bancnotele și vezi să fie plătiţi chiar mâine.

— De ce să-mi fac probleme? obiectă Uiliami. Rege rămâne beat și fericit. Sunt mulţi bani în trezorerie. Iar eu sunt mulţumit. În casa mea sunt două lăzi cu gin și marfă multă din magazinul lui Hawkins.

— Mare prostie, fratele meu, explodă Sepeli. Nu a vorbit cu înţeles Davida? Nu ai urechi? Când ginul și mâncarea din casa ta se vor termina și nu va mai veni

niciun comerciant cu gin și mâncare, iar Penele soarelui se va întoarce în Levuka cu toţi banii peșin din Fitu-Iva, ce vei face tu atunci? Banii peșin sunt din argint și aur, însă hârtia e doar hârtie. Îţi spun eu, oamenii protestează. Nu e pește la palat. Batalele și cartofii dulci par să fugă din pământurile noastre. Muntenii nu au mai trimis capre sălbatice de o săptămână. Deși Penele soarelui îi obligă pe comercianţi să cumpere copra la preţul vechi, oamenii nu vând, pentru că nu vor bani de hârtie. Numai azi am trimis mesageri la douăzeci de case. Nu mai sunt ouă. A adus Penele soarelui blestemul asupra găinilor? Habar n-am. Tot ce știu este că nu sunt ouă. Bine e că cei care beau mult mănâncă puţin, altminteri ar fi foamete la palat Spune-le soldaţilor că vor fi plătiţi.

Și lasă să fie plătiţi în banii lui de hârtie.

— Și nu uita, îl avertiză Grief, deși magazinele vor vinde marfă, când soldaţii vor veni cu bani de hârtie, vor fi refuzaţi. Și în trei zile va fi consiliul, iar Penele soarelui va fi la fel de mort ca un porc mort.

VII

În ziua consiliului, populaţia insulei se strânsese în capitală. Cu canoe și baleniere, pe jos sau călare pe măgari, cei cinci mii de locuitori ai insulei Fitu-Iva invadaseră locul. Cele trei zile nu fuseseră scutite de emoţii. În primul rând, s-au vândut multe mărfuri de pe rafturile sărace ale comercianţilor. Dar când soldaţii apărură, fură refuzaţi și li se spuse să se ducă la Fulualea să-i plătească în monedă.

— Nu spune așa pe faţa bancnotei, întrebau comercianţii, că dacă ceri la schimb monedă ţi se va da?

Numai puternica autoritate a lui Uiliami a împiedicat incendierea caselor comercianţilor. Chiar și-așa, au dat foc unuia dintre depozi tele de copra ale lui Grief, iar Ieremia l-a trecut de îndată în contul datoriei regale. Ieremia însuși a fost molestat și batjocorit, și ochelarii săi sparţi. Pielea de pe pumnii lui Willie Smee era dusă. Asta din cauza a trei soldaţi turbulenţi care și-au lovit violent și într-o succesiune rapidă fălcile de încheieturile pumnilor supercargo-ul.

Căpitanul Boig era și el rănit în același mod. Peter Gee a scăpat nevătămat, pentru că s-a întâmplat să lovească fălcile atacatorilor cu coșul de pâine și nu cu pumnii.

Tui Tulifau, cu Sepeli alături și înconjurat de petrecăreţii săi șefi, conducea consiliul într-o sală a palatului regal. Avea ochiul drept și falca umflată, ca și cum ar fi atacat și el pumnii cuiva. Se zvonea în palat că în acea dimineaţă Sepeli îi administrase o chelfăneală conjugală. Oricum, soţul ei era treaz și grăsimea sa scăpa flască prin crăpăturile cămășii de mătase a lui Willie Smee. Setea lui era monstruoasă și era servit în permanenţă cu lapte proaspăt de cocos. În afara complexului regal, stăvilită de armată, se afla mulţimea de oameni obișnuiţi. A fost permisă doar prezenţa șefilor mai mărunţei, a fetelor faimoase din oraș și a reprezentanţilor mulţimii care se dis tingeau prin sceptrele pe care le aveau în mână. Cornelius Deasy, așa cum se cădea pentru un înalt oficial favorit, stătea

lângă rege, la dreapta acestuia. În stânga reginei, vizavi de Cornelius și înconjurat de comercianţii albi pe care urma să-i reprezinte, stătea Ieremia. Fără ochelarii săi, se zgâia miop în partea cealaltă, la ministrul de finanţe.

Pe rând, reprezentantul coastei bătute de vânturi, cel al coastei protejate de vânturi și cel al sătucelor de munte, fiecare sprijinit de grupul său de reprezentanţi ai comunităţilor și șefi, se ridicară și rostiră câte o tiradă. Ce aveau de spus era în mare măsură unul și același lucru. Se plângeau de banii de hârtie. Afacerile nu mai prosperau.

Nu se mai afuma copra. Oamenii erau bănuitori. Se ajunsese ca toţi oamenii să vrea să-și plătească datoriile și niciunul să nu vrea să primească banii. Creditorii îşi făcuseră o practică din fuga de debitori.

Banii erau ieftini. Preţurile creșteau și erau tot mai puţine mărfuri. O găină ajunsese să aibă un preţ de trei ori mai mare, dar era vânoasă și predispusă morţii de bătrâneţe dacă nu era vândută de îndată. Perspectivele erau sumbre. Erau semne și profeţii. În unele districte molima omorâse șobolanii pe capete. Recolta era proastă. Merele *cherimoya* erau mici. Cei mai productivi pomi de avocado de pe coasta bătută de vânturi îşi pierduseră în mod misterios crengile.

Gustul fructelor mango dispăruse cu totul. Bananii erau mâncaţi de viermi. Peștii părăsiseră oceanul și apăruseră nenumăraţi rechini-tigru. Caprele sălbatice urcaseră pe creste inaccesibile. *Poi,* pasta de taro, se amărâse și se stricase în rezervoare. Se auzea un huruit asur zitor în munţi, spiritele bântuind pe timp de noapte; o femeie din Punta-Pună îşi pierduse graiul și în satul Eiho văzuse lumina zilei o capră cu cinci picioare. Și toate acestea din pricina banilor ciudaţi ai lui Fuluaiea, era ferma convingere a bătrânilor din consiliile sătești.

Uiliami vorbi în numele armatei. Oamenii săi erau nemulţumiţi și gata de revoltă. Deși comercianţilor li se ordona prin decret regal să accepte banii, aceștia îi refuzau. Nu intră în amănunte, dar părea că banii ciudaţi ai lui Fuluaiea aveau ceva de-a face cu acest refuz.

Ieremia, ca purtător de cuvânt al comercianţilor, vorbi mai apoi. Când se ridică, observară cu toţii că stătea cu picioarele răscrăcărate deasupra unui coș mare de iarbă. El insistă asupra hainelor comercianţilor, asupra varietăţii, frumuseţii și rezistenţei acestor veșminte, depășind de departe hainele din tapa[32] bătută, care era fragilă și aspră. Acum nimeni nu mai purta tapa. Cu toate acestea, toţi purtaseră tapa și nimic altceva decât tapa înainte de venirea comercianţilor. Mai era plasa împotriva ţânţarilor, vândută pentru un firfiric, o pânză pe care nici cea mai pricepută ţesătoare de pe Fitu-Iva nu ar fi putut s-o imite, chiar de-ar fi încercat o mie de ani. El vorbi în amănunt despre incomparabilele calităţi ale pușilor, topoarelor și cârligelor de oţel cu care prindeau peștele, pentru a ajunge apoi la ace, aţă, fire pentru pescuit, faina albă și cherosen. Vorbi în amănunt, pe puncte,

---

[32] Haină făcută din partea interioară a scoarței copacilor bătută cu maiul pentru a o subția și a păstra doar fibra lemnoasă (n. Trad.).

subpuncte și toate subdiviziunile argumentului, despre organizare, ordine și civilizaţie. Susţinea că neguţătorii sunt emisa rii civilizaţiei și că un comerciant trebuie protejat în activitatea sa, pentru că altminteri nici nu ar mai veni. Către vest sunt insule care nu-i protejaseră pe comercianţi. Care a fost rezultatul? Comercianţii nu au mai venit, iar locuitorii insulari erau ca animalele. Nu purtau haine, nici cămăși de mătase (aici se zgâi și clipi semnificativ din ochi către rege) și se mâncau unii pe alţii.

Hârtiile false ale lui Fuluaiea nu erau bani. Negustorii știau cum sunt banii și nu au primit așa ceva. Dacă Fitu-Iva va insista în continuare să-i forţeze să primească aceste hârtii, vor pleca și nu se vor mai întoarce. Iar atunci locuitorii de pe Fitu-Iva, care au uitat cum se face tapa, vor umbla peste tot dezbrăcaţi și se vor mânca unii pe ceilalţi.

El spuse mult mai multe, vorbind o oră plină și referindu-se mereu la condiţiile mizere în care s-ar găsi dacă neguţătorii nu vor mai veni pe insulă.

— Și în acea zi, perora el, cum vor fi numiţi cei de pe Fitu-Iva în lumea mare? *Kai-kanak* (canibali) le vor spune oamenii. *Kai-kanak! Kai-kanak!*

Discursul lui Tui Tulifau fii scurt. Cazul fusese expus, spuse el, de reprezentanţii poporului, armatei și neguţătorilor. Era acum timpul ca Penele soarelui să-și facă public punctul său de vedere. Nu se putea nega că făcuse minuni cu sistemul său financiar.

— De multe ori mi-a explicat sistemul lui financiar, conchise Tui Tulifau. Este foarte simplu. Iar acum vi-l va explica și vouă.

Era o conspiraţie a neguţătorilor albi, pretindea Cornelius. Leremia avea dreptate în privinţa nespusei binecuvântări aduse de făina albă și de cherosen. Fitu-Iva nu dorea să devină *kai-kanak.* Fitu-Iva dorea civilizaţie, dorea din ce în ce mai multă civilizaţie. Însă tocmai aceasta era problema și trebuiau să-l urmărească cu atenţie. Banii de hârtie erau un însemn al unei civilizaţii mai evoluate. Era motivul pentru care el, Penele soarelui, i-a introdus pe insulă. Și era motivul pentru care comercianţii se împotriveau acestor bani. Nu voiau ca

Fitu-Iva să se civilizeze. De ce au străbătut întinderea oceanelor cu mărfurile lor până la Fitu-Iva? El, Penele soarelui, le va spune în faţă de ce, în faţa Marelui consiliu reunit. În ţările lor, oamenii erau prea civilizaţi pentru a-i lăsa pe comercianţi să facă profiturile imense pe care le obţin ei de la locuitorii de pe Fitu-Iva. Dacă aceștia ar deveni civilizaţi, cum se cade, comerţul neguţătorilor ar dispărea. În acea zi, fiecare locuitor de pe Fitu-Iva ar putea deveni neguţător, după plac.

— Acesta era motivul pentru care comercianţii albi se luptau cu sistemul banilor de hârtie pe care el, Penele soarelui, îl adusese pe insulă. De ce era numit el *Penele soarelui?* Pentru că era Cel care aducea Lumina din Lumea de dincolo de cer. Banii de hârtie erau Lumina. Hoţia comercianţilor albi nu putea prospera în Lumină. De aceea se luptau ei cu Lumina.

Va dovedi toate acestea oamenilor buni din Fitu-Iva şi le va da vedi chiar prin spusele inamicilor săi. Era un fapt binecunoscut că toate ţările foarte civilizate aveau un sistem care funcţiona cu bani de hârtie. Ar vrea să-l întrebe pe Ieremia

dacă nu era așa.

Ieremia nu răspunse.

— Vedeţi, continuă Cornelius, nu mi-a răspuns. Nu poate nega ceea ce este adevărat. Anglia, Franţa, Germania, America, toate ţările importante Papalangi[33] au bani de hârtie. Și funcţionează. De secole și secole funcţionează. Te provoc, Ieremia, ca om cinstit ce ești, ca unul care a fost cândva un zelos slujitor în grădina Domnului, te provoc să negi că în marile ţări Papalangi sistemul funcţionează.

Ieremia nu putea nega, iar degetele sale se jucau nervos cu zăvo rul coșului de pe genunchi.

— Vedeţi, este cum am spus, continuă Cornelius. Ieremia este de acord că așa stau lucrurile. De aceea, vă întreb eu, oameni buni din Fitu-Iva, dacă un sistem este bun pentru ţările Papalangi, de ce nu este bun pentru Fitu-Iva?

— Nu este același lucru! strigă Ieremia. Bancnota Penelor soare lui este diferită de hârtiile marilor ţări.

Cornelius venise, în mod clar, pregătit. Ridică în aer o bancnotă din Fitu-Iva pe care toţi o cunoșteau.

— Ce este asta? întrebă el.

— Hârtie, o simplă hârtie, replică Ieremia.

— Și asta?

De astă dată Cornelius ridică deasupra capului o bancnotă englezească.

— Aceasta este o bancnotă de hârtie din Anglia, le explică el membrilor consiliului, întinzând-o în același timp către Ieremia s-o examineze. E adevărat sau nu, Ieremia, că aceștia sunt bani de hârtie din Anglia?

Ieremia dădu din cap, fără prea mare tragere de inimă.

— Spuneai că banii de hârtie din Fitu-Iva sunt doar hârtie, dar ce spui despre cei din Anglia? Ce e asta? Trebuie să răspunzi ca un bărbat adevărat Toţi îţi așteaptă răspunsul, Ieremia.

— Este… este… începu Ieremia uluit, apoi începu să bolborosească neajutorat, acest sofism fiind peste puterea sa de pătrundere.

— Hârtie, simplă hârtie, conchise Cornelius pentru el, imitându-i glasul șovăielnic.

Convingerea se întipărise pe chipurile tuturor. Regele aplaudă admirativ și murmură:

— Este atât de Limpede, atât de limpede!

— Vedeţi voi, el însuși recunoaşte asta. În vocea și atitudinea lui Deasy se citea triumful.

— Nu știe nicio diferenţă. Nu este nicio diferenţă. Este însăși întruchiparea banului, banul însuși.

În acest timp, Grief șoptea ceva la urechea lui Ieremia care dădu din cap și începu să vorbească.

---

[33] Țări și națiuni non-insulare.

— Dar este bine știut în toate ţările Papalangi că guvernul englez va plăti cu monedă hârtia asta.

Victoria lui Deasy era acum absolută. El ridică bancnota din Fitu-Iva.

— Și nu așa ceva scrie chiar pe această hârtie?

Din nou Grief îi şopti ceva.

— Că Fitu-Iva răscumpără hârtiile cu monedă? întrebă Ieremia.

— Așa e scris aici.

Grief interveni a treia oară.

— La cerere?

— La cerere, îl asigură Cornelius.

— Atunci cer banii în monede acum, spuse Ieremia trăgând un mic pachet de hârtii din punga de la brâu.

Cornelius cercetă rapid pachetul, estimându-l din ochi.

— Foarte bine, acceptă el. Îţi voi da monede acum. Cât trebuie?

— Și vom vedea că sistemul funcţionează, proclamă regele, participând la triumful ministrului său.

— Aţi auzit! Vă va da monedă chiar acum! strigă Ieremia cu voce tare, adresându-se întregii adunări.

În timp ce spunea acestea, îşi înfipse ambele mâini în coș și scoase afară o mulţime de teancuri de bani din Fitu-Iva. Adulmecară atunci cu toţii o duhoare anume care se împrăștie peste consiliu.

— Am aici, trâmbiţă Ieremia, o mie douăzeci și opt de lire doisprezece șilingi și șase pence. Uite aici un sac să pui monedele în el.

Cornelius tresări. Nu se aștepta la o sumă atât de mare și peste tot în consiliu ochii lui neliniștiţi observau șefi și delegaţi scoţând teancuri de bancnote. Armata, cu plata pe două luni în mână, avansă către consiliu, în vreme ce gloata, cu și mai mulţi bani, invadă incinta.

— Ai produs o panică bancară, îi spuse cu reproș lui Grief.

— Ai aici un sac să pui monedele în el, îi cern Ieremia.

— Trebuie să amânăm, spuse Cornelius disperat. Banca nu este deschisă la ora asta.

Ieremia flutură un teanc de hârtii.

— Nu scrie nimic aici de programul băncii. Spune „la cerere", iar eu cer acum.

— Spune-le să vină mâine, o Tui Tulifau, apelă Cornelius la rege. Vor fi plătiţi mâine.

Tui Tulifau ezita, însă soţia lui îl privi cu ferocitate, iar braţul ei vânjos se încordă când îşi strânse pumnul de dimensiuni apreciabile.

Tui Tulifau încercă să privească în altă parte însă nu reuși. Își drese vocea nervos.

— Vom vedea sistemul funcţionând, decretă el. Oamenii au venit de departe.

— Sunt bani buni ăștia pe care-mi ceri să-i dau, îi spuse Deasy cu glas scăzut regelui.

Sepeli auzi ce spune și mârâi atât de sălbatic, că îl sperie pe rege, care se

ghemui involuntar departe de ea.

— Nu uita de porc, îi şopti Grief lui Ieremia, care se ridică imediat în picioare.

Cu un gest larg el reduse la tăcere babilonia care începuse să cuprindă adunarea.

— Era odinioară un vechi și onorabil obicei în Fitu-Iva, spuse el, ca atunci când un om se dovedea răufăcător notoriu, încheieturile lui să fie zdrobite cu bâta și, încă în viaţă, să fie priponit în ape joase să hrănească rechinii. Din nefericire, acele zile au trecut. Oricum, un alt vechi și onorabil obicei a înfruntat timpul. Știţi cu toţii care este acesta. Când un om este dovedit hoţ și mincinos, este lovit cu un porc mort.

Îşi băgă mâna în coș și, în ciuda faptului că nu avea ochelari, porcul mort scos de acolo îl lovi cu precizie pe Deasy peste gât. L-a aruncat cu atâta forţă, că ministrul, care stătea pe scaun, fu râs turnat pe-o parte. Înainte să-și poată reveni, Sepeli, cu o agilitate neașteptată pentru o femeie care cântărea două sute șaizeci de livre, sări pe el. Cu o mână îl prinse de gulerul cămășii, cu cealaltă luă porcul și, în mijlocul gălăgiei regatului ei fericit, îl croi pe ministru cu gesturi regale.

Lui Tui Tulifau nu-i mai rămase altceva de făcut decât să ia o morgă demnă cu ocazia dizgraţierii favoritului său, răsturnându-și muntele de grăsime înapoi pe rogojini, și să se cutremure cuprins de un hohot de râs gargantuesc.

După ce Sepeli lăsă din braţe atât porcul cât și pe ministru, un de legat de pe coasta bătută de vânturi preluă carcasa. Cornelius se să-l tase pe picioare și fugea, când porcul îl lovi peste glezne și-l răsturnă.

Oamenii și armata, cu chiuituri și râsete, se alăturară distracţiei.

Cu toate răsucelile și fentele lui, fostul ministrul era pretutindeni întâmpinat sau depășit de porcul zburător. Cornelius gonea ca un le pure speriat printre arborii de avocado și palmieri. Nu punea nimeni mâna pe el, iar cei care-l persecutau se dădeau din faţa lui, însă îl urmăreau peste tot. Și peste tot porcul zbura cât de repede îl puteau prinde și arunca mâinile lor.

Când vânătoarea îşi stinse ecourile departe, pe Broom Road.

Grief conduse comercianţii la tezaurul regal, iar ziua se isprăvise demult înainte ca ultima hârtie bancară din Fitu-Iva să fie preschimbată în monedă.

VIII

Prin plăcuta răcoare a amurgului, un om ieși cu barca din desișul junglei îndreptându-se către *Cantani.* Era o pirogă desfundată și abandonată, și bărbatul vâslea încet, oprindu-se când și când pentru a arunca apa peste bord. Marinarii kanaka se hlizeau înveseliţi atunci când hârbul opri lângă vas și vâslașul se trase cu greutate peste copastie, la bord. Era ud leoarcă și murdar, și părea cumva confuz.

— Pot să schimb o vorbă cu dumneata, domnule Grief? întrebă el trist și umil.

— Stai mai către pupă și ceva mai departe, răspunse Grief. Un pic mai departe. Acum e mai bine.

Un om ieși cu barca din desișul junglei îndreptându-se către Cantani. Era o pirogă desfundată și abandonată, și bărbatul vâslea încet, oprindu-se când și când pentru a arunca apa peste bord.

Cornelius se așeză pe copastie ţinându-și capul în mâini.

— Ai dreptate, spuse el. Sunt la fel de parfumat ca un câmp de luptă. Îmi ia foc capul de durere. Aproape că mi-am rupt gâtul. Dinţii stau să cadă. În urechile mele și-au făcut cuib viespile. Măduva spinării a fost făcută terci. Am trecut prin cutremure și molime și din cer a plouat cu porci. Se opri cu un oftat care se sfârși cu un vaiet.

— Cumplită priveliște a morţii. Una la care poeţii nu au visat niciodată. Să te mănânce șobolanii, sau să fii fiert în ulei, sau să fii sfâșiat în bucăţi de cai sălbatici — ar fi neplăcut. Dar să fii bătut de moarte cu un porc mort! Scutură din umeri la grozăvenia imaginii.

Cu siguranţă depășește puterea omului de imaginaţie.

Căpitanul Boig pufni zgomotos, îşi mută scaunul mai departe, pe partea de unde bătea vântul, și se așeză la loc.

— Am auzit că mergi către Yap, domnule Grief, continuă Cornelius. Și două lucruri aș vrea să te rog: o călătorie și o dușcă din whisky-ul pe care l-am refuzat în noaptea când ai debarcat.

Grief bătu din palme, chemându-l pe stewardul negru, și-i spuse să aducă săpun și prosoape.

— Mergi la proră, Cornelius, și dă mai întâi mizeria jos. Băiatul îţi va aduce o pereche de pantaloni și o cămașă. Și, apropo, înainte să pleci, cum se face că am găsit mai multă monedă în tezaur decât bancnotele pe care le-ai emis?

— Erau banii pe care i-am adus cu mine pentru aventura asta.

— Am decis să-l încărcăm pe Tui Tulifau cu taxa pentru întârzie rea descărcării mărfii și alte cheltuieli și pierderi, spuse Grief. Astfel că diferenţa pe care au găsit-o îţi va fi returnată. Dar trebuie deduși zece șilingi.

— Pentru ce?

— Păi ce, îţi imaginezi că porcii morţi cresc în copaci? Cei zece șilingi pentru porcul ăla au fost trecuţi în registrul contabil.

Cornelius îşi dădu consimţământul cu o plecăciune.

— Sunt recunoscător, desigur, că nu a fost un porc de cincisprezece sau chiar unul de douăzeci de șilingi.

Capitolul opt
PERLELE LUI PARLAY

I

Cârmaciul kanaka fixă timona, iar *Malahini* alunecă în ochiul vântului şi-şi îndreptă carena. Pânzele din faţă se goliră, se auziră huruitul chingilor cu care se prindeau velele și răsucirea rapidă a tacheţilor de care erau legate parâmele, iar nava se înclină pe-o parte cu pânzele umflate de volta făcută. Deși era dimineaţă și vântul puternic, cei cinci albi tolăniţi pe punte la pupă erau îmbrăcaţi sumar.

David Grief și oaspetele său, englezul Gregory Mulhall, erau încă în pijamale, cu picioarele goale în papuci chinezești. Căpitanul și secundul erau în maiouri sumare și pantaloni de stambă, în vreme ce supercargo-ul încă ţinea în mâini maioul pe care nu se hotăra să-l tragă pe el. Pe fruntea lui se adunase transpiraţia și părea să intre însetat cu pieptul gol în vântul care nu se răcea.

— Cam zăpușeală pentru un vânt ca ăsta, se plânse el.

— Și ce-o căuta pe-aici, prin vest? Asta aș vrea să știu, contribui și Grief la jelania generală.

— Nu va dura mult până se va potoli, spuse Hermann, secundul olandez. Toată noaptea și-a făcut de cap: cinci minute aici, zece mi nu te acolo, o oră undeva în alt cuadrani.

— Ceva se apropie, ceva se apropie, croncăni căpitanul Warfield, răzleţindu-și barba stufoasă cu degetele ambelor mâini și ridicându-și-o să-l bată briza, în căutarea zadarnică a răcoarei. De două săptămâni vremea a înnebunit. Alizeul a bătut aiurea vreme de trei săptămâni. Totul e alandala. Barometrul a oscilat la asfinţit noaptea trecută și oscilează și acum, deși capriciile vremii spun că asta nu înseamnă nimic. Chiar și-așa, am o superstiţie când îl văd oscilând. Mă cam calcă

pe nervi, ştiţi. A oscilat în felul ăsta când am pierdut goeleta *Lancaster.* Eram pe-atunci mus, dar încă mi-aduc aminte destul de bine. Era o navă nouă, cu patru catarge de oţel, la prima călătorie. I-a frânt inima bătrânului. Era de patruzeci de ani în sânul companiei. Și-a pierdut cunoștinţa și a murit anul următor.

Deși era devreme și briza bătea cu putere, căldura era sufocantă.

Vântul aspira răcoarea, dar nu o împrăștia. Putea să bată și din Sahara, mai puţin umiditatea extremă cu care era încărcat. Nu era ceaţă sau pâclă, totuși întunecimea zărilor dădea această impresie. Norii nu erau conturaţi, însă cerul era acoperit cu un gros linţoliu noros prin care soarele nu reușea să răzbată.

— Gata de voltă! ordonă căpitanul Warfield rar și apăsat.

Îmbrăcaţi în pantalonași cafenii, marinarii kanaka se mișcau apa tici, dar repede la pânzele de la proră și la palane.

— Banda sub vânt!

Cârmaciul roti rapid cavilele timonei fără să dea semne că va încetini ritmul și *Malahini* ţâșni frumușel, dreaptă, în vânt.

— Pe Jupiter! E o vrăjitoare! o lăudă Mulhall. Nu știam că voi, neguţătorii din Marea Sudului, navigaţi cu iahtul.

— A fost mai întâi o navă de pescuit Gloucester, îi explică Grief, și dacă vorbim despre construcţie, velatură sau navigaţie, navele Gloucester sunt toate yachturi.

— Dar vă îndreptaţi chiar pe direcţie, de ce nu reușiţi? se auzi vocea critică a englezului.

— Încearcă s-o faci, căpitane Warfield, sugeră Grief. Arată-i ce înseamnă să intri într-o lagună pe un reflux puternic.

— Cu vânt strâns[34]! ordonă căpitanul.

— Cu vânt strâns! repetă cârmaciul kanaka, relaxând jumătate de cavilă.

Malahini intră cu precizie în culoarul strâmt care dădea spre la guna unui întins, prelung și îngust atol. Acesta părea alcătuit din trei atoluri care, pe când se formau, au intrat în coliziune și au fuzionat, fără a reuși să ridice zidurile despărţitoare între ele. Cocotierii crescuseră în pâlcuri pe cercul exterior de nisip, dar erau și multe goluri acolo unde nisipul se lăsa prea mult către mare pentru a putea crește cocotierii. Printre aceștia se vedea laguna protejată, în care apa stătea liniștită ca suprafaţa vălurită a unei oglinzi. Această lagună asimetrică avea multe mile pătrate de apă, toată fiind evacuată de reflux prin singurul canal îngust de la intrare. Atât de îngust era și atât de puternică era revărsarea de apă, că pasajul semăna mai mult torenţilor decât unei intrări mareice într-un atol. Apa fierbea, se învârtejea, se învolbura și ţâșnea în afară într-o spumă albă de valuri compacte, mușcătoare. Fiecare aruncare și lovitură în prova a puternicelor valuri produse de curent scotea nava *Malahini* de pe cursul ei îndreptând-o cu aripi de oţel parcă, spre zidurile pasajului.

Mai că trecuse, când apropierea de marginea de coral o făcu să se îndepărteze.

---

[34] A naviga cu cel mai mic unghi între chilă și vânt.

De partea cealaltă, cu bordul către curent, pluti înapoi în marea exterioară, dusă cu viteza curentului.

— Acum e momentul pentru mașinăria aceea nouă și costisitoare a ta, îl înţepă Grief cu blândeţe.

Toată lumea știa că subiectul motorului era dureros pentru că pitanul Warfield. Se rugase și se burzuluise pentru el până când, în final, Grief și-a dat consimţământul.

— O să-și merite banii, ripostă căpitanul. Așteaptă și ai să vezi. E mai folositor ca o asigurare, că doar știi că agenţii nu ar accepta plata asigurării în Insulele Paumotu.

Grief arătă către un mic cuter care mergea în urma lor, pe același curs.

— Pun rămășag o piesă de cinci franci că mititica aia de *Nuhiva* o s-o ia pe urmele noastre.

— Sigur, fu căpitanul Warfield de acord. Este depășită de situaţie.

Noi suntem ca o navă de croazieră pe lângă ea și nu avem decât pa truzeci de cai-putere. Are zece cai și e ca o coajă de nucă pe valuri.

Ar putea aluneca și pe apele iadului, dar nu se poate pune cu curentul ăsta care are acum zece noduri.

Iar la o viteză de zece noduri, înghiontită și smucită în toate părţile, *Malahini* ieși la mare, dusă de valuri.

— Se va potoli în jumătate de oră și ne vom putea strecura, spuse căpitanul Warfield, cu o iritare care-și găsi explicaţie în următoarele lui vorbe:

— Nu avea niciun drept să-i spună insula Parlay. Pe hărţile amiralităţii și pe cele franţuzești, de asemenea, este numită Hikihoho. Bougainville a descoperit-o și a numit-o după locuitorii ei.

— Care e problema cu numele? întrebă supercargo-ul, profitând de aceasta pentru a face o pauză cu braţele băgate în mânecile tricoului.

Iat-o, chiar sub nasul nostru, iar bătrânul Parlay este acolo cu perlele.

— Cine a văzut perlele alea? întrebă Hermann, uitându-se când la unul, când la celălalt.

— E o istorie binecunoscută, îi răspunse supercargo-ul întorcându-se către timonier:

— Tai-Hotauri, știi ceva de perlele bătrânului Parlay?

Marinarul kanaka, încântat și rușinos, dădu din cap și grăi:

— Fratele meu scufundări pentru Parlay trei, patru luni și el vorbește mult despre perle. Hikihoho foarte bun loc pentru perle.

— Iar cumpărătorii de perle nu l-au făcut nicicând să se despartă de vreo perlă, izbucni și căpitanul.

— Dar se spune că avea o căciulă de perle pentru Armande când a navigat în Tahiti, intră supercargo-ul în amănuntele poveștii. Asta se petrecea acum cincisprezece ani, și de atunci tot strânge — a adunat, de asemenea, și scoici. Toţi le-au văzut — sute de tone. Ei spun că laguna este curăţată de tot. Poate că de aceea a anunţat licitaţia.

— Dacă vinde cu adevărat, va fi în acest an cea mai mare cantitate de perle pusă în circulaţie în Paumotu, spuse Grief.

— De-aia vin și spun acum, sări Mulhall, sâcâit de căldura umedă ca toţi ceilalţi. Despre ce e vorba? Oricum, cine e bătrânul ăsta vagabond? Ce e cu toate perlele alea? De ce se ţine moșul cu dinţii de secretul ăsta?

— Hikihoho este proprietatea bătrânului Parlay, răspunse super cargo-ul. Avea o avere în perle, a strâns ani și ani, și a dat sfoară-n ţară acum câteva săptămâni că pune la cale mâine o licitaţie pentru cumpărători. Vedeţi catargele goeletelor iţindu-se acolo, în lagună?

— Opt, atâtea văd, spuse Hermann.

— Ce caută ele într-un atol neînsemnat ca ăsta? continuă super cargo-ul. Locul ăsta nu produce anual copra nici cât să încarci o goletă. Au venit la licitaţie. D-asta suntem aici. De aceea o încasează micuţa *Nuhiva* în pupă, deși ce ar putea ea cumpăra este mai presus de înţelegerea mea. Nani Herring, un englez pe jumătate evreu, este proprietarul goeletei și cel care o conduce, și singurele sale bunuri sunt tupeul, datoriile și facturile pentru whisky. Este un geniu în aceste domenii. Le are în așa măsură, că nu e comerciant în Papeete să nu fie interesat de bunăstarea lui. Chiar renunţă la felul lor de a fi pentru a-i da de lucru pe tavă. Trebuie s-o facă, și orice ispravă demnă de un dandy e pentru Nani. Acum eu nu am datorii faţă de nimeni și care e rezultatul? Dacă m-ar lovi damblaua pe plajă, m-ar lăsa acolo să mor. Nu ar pierde nimic. Dar Nani Herring? Ce n-ar face pentru el dacă l-ar lovi damblaua? Nimic nu ar fi prea bun pentru Nani. Au băgat în buzunarele lui prea mulţi bani pentru a-l lăsa să putrezească pe plajă. L-ar duce la ei acasă și l-ar îngriji ca pe un frate. Permiteţi-mi să vă spun, cinstea celui care-și plătește chitanţele nu merită lăudată atât.

— Ce are de-a face băiatul ăsta, Nani, cu toate astea? întrebă englezul nerăbdător. Și întorcându-se către Grief spuse:

— Ce e cu toate prostiile astea cu perlele? ia-o de ia bun început.

— Va trebui să-mi daţi o mână de ajutor, îi avertiză Grief pe ceilalţi înainte să înceapă.

— Bătrânul Parlay este un personaj. Din câte am văzut, cred că este ușor dus cu pluta. Oricum, iată care este povestea: Parlay este francez pur-sânge. Mi-a spus odată că vine chiar din Paris. Ac centul lui este de parizian sadea. A venit aici în vremuri de demult

A făcut comerţ și toate cele. Așa a dat de Hikihoho. Făcea comerţ când comerţul era pe bune. Pe insulă locuiau vreo sută de paumotani nefericiţi. S-a căsătorit în stil tradiţional cu regina lor. După ce ea a murit, totul i-a revenit lui. Au fost loviţi de o epidemie de vărsat și nu au mai rămas pe insulă mai mult de o duzină de supravieţuitori.

Îi hrănea, le dădea de lucru și era rege. Acuma, înainte de a muri, regina a dat naștere unei fetiţe. Aceea era Armande. La trei ani, a trimis-o la mănăstirea de maici din Papeete. Pe la șapte sau opt ani a trimis-o în Franţa. Cred că începi să vezi cum au stat lucrurile.

Cea mai bună și mai aristocrată mănăstire din Franţa nu era defel suficient de bună pentru singura fată a unui rege și capitalist insular paumotan, și știi pe de altă parte că vechea Franţă nu făcea distincţie de culoare de piele. A fost educată ca o prinţesă, și ea însăși se considera așa. De asemenea, credea că este sută la sută albă, și nu se gândea niciodată că e bastardă. De aici tragedia. Bătrânul a fost mereu supărăcios și capricios, și a făcut atâta vreme pe despotul în Hikihoho că i-a intrat în cap că era rege întru totul, ca și prinţesa lui. Atunci când Armande făcu optsprezece ani, trimise după ea. Avea grămezi și căruţe de bani, cum ar spune Yankee Bill. Construise casa cea mare pe Hikihoho și un bungalow mortal de frumos în Papeete. Ea a venit cu vasul de poștă din Noua Zeelandă, iar el a navigat cu goeleta pentru a o întâlni în Papeete. Și poate că lucrurile ar fi decurs bine în cele din urmă, în ciuda găinușelor și taurilor din Papeete, dacă nu ar fi fost uraganul. Nu ăla a fost anul când *Manu-Huhi* a fost distrusă de uragan și au murit o mie o sută de oameni înecaţi?

Ceilalţi dădură din cap și căpitanul Warfield spuse:

— Eram pe *Magpie* când ne-a lovit și ne-a târât la ţărm, un sfert de milă în pădurea de cocotieri pe capul golfului Taiohae, și se zice că e un port protejat de uragane.

— Ei bine, continuă Grief, pe bătrânul Parlay l-a prins aceeași stihie și a ajuns în Papeete cu căciula lui de perle trei săptămâni prea târziu. A trebuit să-și tragă goeleta cu troliul și să facă juma de milă de drum înainte s-o pună la loc pe mare. Între timp, Armande era la Papeete. N-o băga nimeni în seamă. La început a făcut, după modelul franţuzesc, vizite scurte la guvernator și la doctorul portului. Aceștia au văzut-o, dar niciuna dintre soţiile lor nu a fost acasă să o primească și niciuna nu i-a întors vizita. Era în afara castei, fără castă, deși ea nici nu și-ar fi putut imagina așa ceva, dar a fost modul lor subtil de-a o face să înţeleagă asta. În port mai era un tânăr și vesel locotenent pe un crucișător franţuzesc. Și-a pierdut inima după ea, nu însă și capul. Vă puteţi imagina ce șocată a fost această femeie rafinată, frumoasă, crescută ca o aristocrată, răsfăţată cu tot ce puteau banii cumpăra în vechea Franţă. Și puteţi bănui finalul.

Scutură din umeri.

— În bungalow era un servitor japonez care a văzut cu ochii lui tot. El povestește că a făcut-o cu spiritul unui adevărat samurai. A luat un stilet — fără grabă, fără violenţă, fără grabă să se anihileze

— A luat un stilet, i-a plasat vârful cu atenţie în dreptul inimii și cu ambele mâini, încet și hotărât, l-a înfipt adânc. Bătrânul Parlay a sosit după aceea cu perlele. Una dintre ele, se spune, valora șaizeci de mii de franci. Peter Gee a văzut-o și mi-a spus că i-a oferit chiar atât pe ea. Pentru o vreme bătrânul a fost tot timpul beat. L-au pus în cămașă de forţă pentru două zile la Clubul Colonial…

— Unchiul soţiei lui, un paumotan bătrân, i-a tăiat cămașa și l-a ajutat să evadeze… întări și supercargo-ul.

— Apoi bătrânul Parlay a început să trăiască la extrem, continuă Grief. A pompat trei gloanţe în nemernicul de locotenent…

— Care a stat în infirmeria de pe navă trei luni, adăugă și căpitanul Warfield.

— A aruncat un pahar cu vin în faţa guvernatorului, l-a provocat la duel pe doctorul portului, și-a bătut servitorii localnici, a distrus spitalul, i-a rupt două coaste și clavicula unui infirmier și a scăpat, ș-a dus la goeleta sa cu câte o pușcă în fiecare mână provocându-i pe șeful poliţiei și pe toţi jandarmii să-l aresteze și a plecat către Hiki hoho. Și se spune că de atunci nu a mai părăsit insula.

Supercargo-ul dădu din cap.

— Au trecut cincisprezece ani și nu s-a mai mișcat de aici.

— Și a cules alte perle, spuse căpitanul. Este un neghiob bătrân și flecar. Îmi dă fiori. Este un *finn* sadea.

— Ce e aia? întrebă Mulhall.

— Stăpâni ai vremii, oricum, asta cred localnicii. Ia întreabă-l pe Tai-Hotauri! Hei, Tai-Hotauri, ce crezi că face bătrânul Parlay cu vremea?

— Este un mare demon al vremii, sosi răspunsul marinarului kanaka. Știu eu. Vrea o furtună mare, face o furtună mare. Vrea să nu fie vânt, nu este vânt.

— Un bătrân vrăjitor ca în basme, spuse Mulhall.

— Perlele nu noroc, trânti Tai-Hotauri, clătinându-și capul ameninţător. El spune că vinde. Vin multe goelete. Apoi el face ura gan uriaș, toată lumea piere, o să vedeţi. Toţi localnicii spun asta.

— Este anotimpul uraganelor, râse căpitanul Warfield morocănos. Nu greșesc prea mul L Se pregătește ceva chiar acum și m-aș simţi mai bine dacă *Malahini* ar fi la o mie de mile depărtare de locul ăsta.

— E un pic nebun, conchise Grief. Am încercat să-i înţeleg punctul de vedere. Este… ei bine, lucrurile sunt amestecate. Vreme de optsprezece ani s-a concentrat pe Armande. Crede pe jumătate că este încă vie, că nu a venit încă din Franţa. Este unul dintre motivele pentru care continuă să strângă perle. Și-i urăște din suflet pe bărbaţii albi. Nu uită că ei au ucis-o deși, cum spuneam, o mare parte din timp uită că e moartă. Hei! Ce s-a întâmplat cu vântul tău?

Velele făceau burţi deasupra punţii, iar căpitanul Warfield îşi mormăi dezgustul. Pe cât de insuportabilă era oricum căldura, în absenţa vântului devenise aproape copleșitoare. Transpiraţia le inundase faţa și acum fiecare respira adânc, căutând, fără să-și dea seama, mai mult aer.

— Acum vine din nou, rotește opt puncte. Biga greementului de-a curmezișul vântului! La treabă!

Marinarii kanaka săriră să îndeplinească ordinele căpitanului și pentru cinci minute goeleta se îndreptă direct către pasaj, chiar depășind curentul.

Din nou briza se potoli apoi începu să pufnească din vechiul cvadrant, forţând velele și greementul să readucă nava de unde pornise.

— Iată că vine *Nuhiva,* spuse Grief. Are motorul pornit Uite cum alunecă.

— Este gata? îl întrebă căpitanul pe mecanic, un metis portughez, care ieșise cu capul și umerii pe micul chepeng de la proră şi-şi ștergea sudoarea de pe faţă cu o cârpă murdară de grăsime.

— Sigur, replică acesta. Mecanicul dispăru în văgăuna lui și, un moment mai

târziu, ţeava de eșapament începu să tușească și să arunce fum. Dar goeleta nu putea ţine pasul. Micul cuter făcea trei picioare în vreme ce goeleta făcea doar două, și o depăși rapid făcându-și drum înainte, către pasaj. Pe punte erau doar marinari insulari, iar timonierul le făcu ironic cu mâna în semn de rămas-bun.

— ăla e Nani Herring, îi spuse Grief lui Mulhall. Matahala de la timonă — cel mai obraznic și lipsit de conștiinţă nemernic din Insulele Paumotu.

La auzul strigătului de bucurie scos de marinarii lor kanaka, toţi ochii se întoarseră către cuterul *Nuhiva.* Motorul ei capotase și goeleta o ajunsese din urmă. Marinarii de pe *Malahini* urcaţi pe vele făceau glume răutăcioase când trecură de *Nuhiva,* iar micul cuter se aplecase amenințător în vânt, aruncând mustăţi largi de spumă în părţi și alunecând cu spatele pe culmea valului.

— Dă drumul la motorul ăla al dumitale, aprobă Grief, când laguna se deschise în faţa lor și schimbară cursul către locul de ancoraj.

Căpitanul Warfield era bucuros nevoie mare, deși continua să mormăie:

— Face toţi banii, nu vă fie frică.

Malahini ajunse în mijlocul micii flote înainte de a găsi un loc propice aruncării ancorei.

— ăla e Isaacs pe *Dolly,* remarcă Grief, făcând un semn de salut cu mâna. Și uite-l pe Peter Gee pe *Roberta.* N-a putut sta deoparte la o vânzare de-asta de perle. Iar acolo e Francini, pe *Cactus.* Sunt toţi aici, toţi cumpărătorii. Bătrânul Parlay va obţine cu siguranţă un preţ bun.

— Nu și-au reparat încă motorul, bodogăni bucuros căpitanul Warfield.

Se uita peste lagună, către locul unde se zăreau pânzele *Nuhivei* printre pâlcurile de cocotieri.

II

Casa lui Parlay era o construcţie de două etaje, ridicată din cherestea californiană, acoperită cu tablă galvanizată. Era atât de disproporţionată faţă de inelul delicat al atolului, încât sărea în ochi deasupra fâșiei de nisip ca o excrescenţă monstruoasă.

Cei de pe *Malahini* făcură o vizită de curtoazie pe ţărm imediat după ce ancorară. În salonul cel mare erau alţi căpitani și cumpără tori, examinând perlele care urmau să fie licitate a doua zi. Servitorii paumotani, nativi din Hikihoho și rude ale proprietarului, umblau încoace și-ncolo aducând whisky și absint. Și prin strania adunare se plimba însuși Parlay, flecărind și zâmbind batjocoritor, epavă veștejită a ceea ce cândva fusese un bărbat înalt și puternic. Ochii săi erau adânciţi în orbite și febrili, obrajii erau căzuţi și cavernoși.

Părul de pe cap părea să-i fi căzut în smocuri, iar mustaţa sa și ţăcălia păreau să fi chelit la fel de haotic.

— Pe Jupiter! mormăi Mulhall în barbă. Un Napoleon al treilea pe papainoage, însă trecut prin foc, copt și părpălit. Și păduchios! Nu e de mirare că are capul lăsat pe-o parte. Trebuie să se ţină în echilibru.

Casa lui Parlay era o construcție de două etaje, ridicată din cherestea californiană, acoperită cu tablă galvanizată. Era atât de disproporționată față de inelul delicat al atolului, încât sărea în ochi deasupra fâșiei de nisip ca o excrescență monstruoasă.

— Se pregătește de furtună, îl salută bătrânul pe Grief. Probabil că te-ai gândit mult la perle de ai venit într-o zi ca asta.

— Merită să mergi până-n iad pentru ele, râse cordial și Grief, cercetând suprafaţa mesei acoperită de un ecran.

— Alţii au făcut deja călătoria aia pentru ele, cotcodăci bătrânul Parlay. Ia te uită la asta!

Îi arătă o perlă mare, perfectă, de mărimea unei alune mici, pusă separat pe o bucată de piele de șamoa.

— Mi-au oferit pe ea șaizeci de mii de franci în Tahiti. Mâine vor licita tot atât, ba chiar mai mult, dacă nu-i scufundă furtuna.

Ei bine, perla asta a fost descoperită de verișorul meu, verișor prin căsătorie. Vezi dumneata, era localnic. De asemenea, era un hoţ. A ascuns perla de mine. Era a mea. Verișorul lui, care era și el verișor cu mine — suntem toţi rude pe-aici — l-a ucis pentru ea și a fugit cu un cuter în Noo-Nau. L-am urmărit, dar șeful din Noo-Nau l-a ucis înainte să ajung eu acolo. O, da, sunt mulţi morţi prezenţi la masă acolo. Ia ceva de băut, căpitane. Chipul tău nu mi-e cunoscut. Ești nou pe insule?

— Este căpitanul Robertson de pe *Roberta,* spuse Grief, făcându-le cunoștinţă.

Între timp, Mulhall dădea mâna cu Peter Gee.

— Nu m-am gândit niciodată că sunt atât de multe perle pe lume, spuse Mulhall.

— Nici eu nu am văzut vreodată atât de multe laolaltă, recunoscu Peter Gee.

— Cam cât or fi valorând?

— Cincizeci sau șaizeci de mii de lire, dar asta pentru noi, cum părătorii. În Paris… – ridică din umeri și înălţă sprâncenele pentru a sugera suma dincolo de orice imaginaţie.

Mulhall îşi șterse transpiraţia care-i curgea în ochi. Toţi transpirau abundent și respirau cu greutate. Băutura servită nu avea gheaţă, iar whisky-ul și absintul curgeau călâi pe gât.

— Da, da, croncănea Parlay. Mulţi oameni morţi stau la masă acolo. Cunosc perlele acelea, pe toate le cunosc. Le vezi pe acelea trei? O potrivealã perfectă, nu găsești? Un scufundător din Insula Paștelui Le-a colectat pentru mine într-o săptămână. În săptămâna care a urmat a fost înșfăcat de un rechin. I-a smuls un braţ și sepţi cemia s-a ocupat de restul. Și piatra aia mare și barocă de acolo, nu-i mare lucru de capul ei, dacă mi se vor oferi douăzeci de franci pe ea mâine voi avea noroc. A fost adusă la suprafaţă de la o adâncime de douăzeci și doi de stânjeni. Bărbatul era din Raratonga. A bătut toate recordurile de scufundare. A scos perla de la douăzeci și doi de stânjeni. L-am văzut cu ochii mei. Și odată cu asta și-a ars plămânii sau a făcut rău de cheson[35] pentru că a murit două ore mai târziu. A murit urlând. Putea fi auzit de la mile depărtare. A fost cel mai puternic localnic pe care l-am văzut. Jumătate de duzină dintre pescuitorii mei de perle au murit de rău de cheson. Și vor mai muri mulţi alţii, mulţi alţii vor muri.

— Mai taci, Parlay, și nu mai cobi, spuse unul dintre căpitani.

N-are să fie nicio furtună.

— Dacă aș mai fi în puteri, nu aș ști cum să ridic suficient de re pe de ancora să o șterg de aici! replică strident bătrânul. Voi nu și nu, nici gând să plecaţi. Staţi cu toţii, eu nu v-aș sfătui să staţi dacă mi-aș închipui cu adevărat că plecaţi, dar nu poţi alunga vulturii de pe hoit.

Mai beţi un pahar, bravii mei lupi-de-mare. Hei, câte nu suferă un om pentru niște rămășiţe de scoică. Iată-le aici, frumuseţile mele!

Licitaţia e mâine, la zece fix. Bătrânul Parlay vinde tot și vulturii se adună — bătrânul Parlay care a fost mai puternic la vremea lui ca toţi de-aici și care-i va vedea pe cei mai mulţi dintre ei morţi.

— Ce ticălos bătrân! şopti supercaigo-ul de pe *Malahini* către Peter Gee.

— Și ce dacă se va porni uraganul? spuse căpitanul de pe *Dolly.* Hikihoho nu a fost niciodată măturat de el.

— Un motiv în plus ca pe viitor să fie, ripostă căpitanul Warfield. Nu am încredere în insula asta.

---

[35] Boală de decompresie

— Cine cobește acum? îl dojeni Grief.

— Ar fi profund dezagreabil să pierd noul motor înainte să-și amortizeze costurile, îi replică sumbru căpitanul Warfield.

Parlay alunecă cu o vioiciune uimitoare prin camera aglomerată până la barometrul de pe perete.

— Ia uitaţi-vă, dârjii mei marinari! chiţcăi el triumfător.

Cel care se afla mai aproape privi sticla instrumentului, iar rezultatul păru să-l dezmeticească de-a dreptul.

— A scăzut zece, asta a fost tot ce a spus, însă chipurile tuturor deveniră neliniștite și păru că fiecare om din încăpere ar vrea să pornească de îndată către ușă.

— Ascultaţi! le ordonă Parlay.

În tăcerea generală, vuietul valurilor se auzea neobișnuit de puternic. Era un uriaș muget tumultuos.

— Marea începe să se umfle, spuse cineva și se îndreptară cu toţii către ferestre.

Prin pâlcurile de cocotieri priviră către mare. Într-o succesiune ordonată, uriașele valurile se prăvăleau pe ţărmul de coral. Priviră câteva minute strania privelişte, comentând cu voci joase, și în acele câteva minute deveni clar pentru toată lumea că mărimea valurilor creștea continuu. Era nefirească, această mare ale cărei ape se ridicau în ciuda acalmiei mortale a aerului, iar vocile lor scăzură fără să-și dea seama și mai mult Bătrânul Parlay îi sperie cu cotcodăcitul lui.

— E timpul să spălaţi puţina pe mare, bravii mei gentlemani!

Puteţi să vă tractaţi de-a lungul lagunei cu balenierele.

— Toate-s bune, bătrâne, spuse Darling, ofiţerul secund de pe *Cactus,* un tânăr zdravăn de douăzeci și cinci de ani. Furtuna se duce spre sud și trece prin apropiere. Noi nu vom simţi nicio adiere.

Încăperea fu străbătută de un aer de ușurare. Reîncepură conversaţiile, iar vocile căpătară vigoare. Câţiva cumpărători reveniră la masă să examineze în continuare perlele.

Cârâitul puternic al lui Parlay deveni și mai pătrunzător.

— Așa este, îi încurajă el. Dacă ar veni sfârșitul lumii, voi tot aţi continua să cumpăraţi.

— Și vom cumpăra toate astea mâine nesmintit, îl asigură Isaacs.

— Atunci vă veţi face cumpărăturile în iad.

Corul de râsete sceptice îl înfurie pe bătrân. Se întoarse înfuriat către Darling.

— De când au devenit niște mucoși ca voi atât de știutori în ale furtunilor? Și cine e omul care să fi trasat cursul uraganelor privi în sulele Paumotu? în ce cărţi veţi găsi schema asta? Am navigat prin Insulele Paumotu înainte ca cel mai bătrân dintre voi să fi tras în piept prima gură de aer. Știu prea bine. Către est, traseul uraganelor este atât de larg circular că practic merg în linie dreaptă. Către vest aici fac un viraj strâns. Amintiţi-vă diagramele. Cum a avut loc uraganul care în ’91 a măturat Auri și Hiolau? Virajul, bravul meu băiat, virajul! Într-o oră, sau două, sau

trei cel mult, va venit vântul. Ia ascultaţi!

Un puternic și asurzitor huruit scutură temelia de corali a atolu lui. Casă, la rându-i, se cutremură. Servitorii localnici, cu sticlele de whisky și absint în mâini, se strânseră unul într-altul parcă pentru a căuta protecţie și se uitară înspăimântaţi pe ferestre la tumultul acvatic care clipocea ridicându-se mult pe plajă până la un depozit de copra.

Parlay se uită la barometru, chicoti și se uită chiorâș la oaspeţii săi. Căpitanul Warfâeld străbătu camera să se uite și el.

— 29:75, citi el. A coborât încă cinci linii. Sfinte Sisoe! Bătrânul Aghiuţă are dreptate. Stă să vină și pentru mine, zică cine ce-o zice, e vremea de mers la bord.

— Se întunecă tot mai mult, spuse Isaacs, pe jumătate șoptit.

— Iisuse! Parcă ar fi la teatru, îi spuse Mulhall lui Grief, uitându-se la ceas. Zece dimineaţa și parcă ar fi apusul. Se sting lumi nile, să înceapă tragedia! Unde e muzica tenebroasă?

Parcă răspunzându-i, un alt huruit asurzitor scutură atolul și casa.

Cuprinși de panică, invitaţii porniră către ușă. În semiîntunericul zilei, cu feţele lor transpirate, păreau niște fantome. Isaacs gâfâi astmatic în căldura sufocantă.

— Unde vă grăbiţi așa? chicoti Parlay, ironizându-și oaspeţii. Un ultim pahar, bravi gentlemani!

Nimeni nu-l băgă în seamă. Când porniră pe poteca mărginită de scoici către plajă, el îşi iţi capul pe ușă strigând:

— Nu uitaţi, domnilor, mâine ia zece bătrânul Parlay îşi vinde perlele.

III

Pe plajă se petrecea o scenă stranie. Oamenii ocupau barcă după barcă și părăseau ţărmul. Se întunecase și mai mult. Acalmia continua, iar nisipul se cutremura sub picioarele lor, odată cu fiecare izbitură a mării în plaja exterioară. Nani Herring mergea la pas pe nisip. Rânji la graba evidentă a căpitanilor și cumpărătorilor. Cu el erau trei dintre marinarii săi kanaka și, de asemenea, Tai-Hotauri.

— Urcă în barcă și ia o vâslă, îi ordonă acestuia căpitanul Warfâeld.

Tai-Hotauri trecu nepăsător, în vreme ce Nani Herring și cei trei kanaka se opriră și-i priveau de la patruzeci de pași distanţă.

— Nu mai lucrez pentru tine, comandante, spuse Tai-Hotauri obraznic și gălăgios. Însă chipul îi contrazicea cuvintele, pentru că făcu semnificativ cu ochiul. Concediază-mă, căpitane, şopti el răguşit, făcând a doua oară cu ochiul.

Căpitanul Warfâeld se prinse și jucă și el ceva actorie de ochii lumii. Ridică pumnul și vocea.

— Treci în barcă, tună el, sau scot șepte piei de pe tine!

Marinarul kanaka făcu un pas înapoi ostil, însă Griei se puse între ei pentru a-și liniști căpitanul.

— Mă duc să muncesc pe *Nuhiva,* spuse Tai-Hotauri alăturându-se grupului

celălalt.

— Vino înapoi! spuse căpitanul amenințător.

— Este un om liber, comandante, ridică vocea Nani Herring. A navigat în trecut pentru mine și navighează din nou, asta e tot

— Haide, trebuie să ajungem la bord, îi dădu ghes Grief. Uite cât de întuneric se face.

Căpitanul Warfâeld renunță, însă după ce barca fu lăsată la apă, se ridică în picioare la pupă şi-şi agită pumnul în aer către cei rămași pe țărm.

— Te aranjez eu, Nani, strigă el. Ești singurul comandant de aici care fură oamenii celorlalți. Se așează și cu voce înceată se întrebă:

— Ce-o fi pus la cale Tai-Hotauri? Are în gând ceva, dar ce anume?

IV

Ajunși la bord, pe *Malahini,* fură întâmpinați de chipul neliniștit al lui Hermann.

— Barometrul a scăzut ca niciodată, anunță el. E pe punctul să pornească. Am lăsat ancora de la tribord.

— Pregătește-o și pe cea mare, îi ordonă căpitanul Warfield, preluând conducerea. Și veniți aici câțiva să ridicați barca asta.

Culcați-o pe punte cu fundul în sus și legați-o cu chingi.

Oamenii trebăluiau pe punțile tuturor goeletelor. Se auzea de peste tot zăngănitul ancorelor lăsate la apă, o navă apoi alta îşi schimbau poziția și lăsau o a doua ancoră. Ca și *Malahini,* cei care aveau și o a treia ancoră se pregăteau să o lase la apă după ce vor vedea din ce cvadrant se pregătea să bată vântul.

Mugetul brizanților creștea tot mai mult deși apele lagunei erau, în continuare, neclintite ca o oglindă.

Nu se vedea niciun semn de viață în măreața casă a lui Parlay cocoțată pe malul de nisip. Debarcaderul, depozitele de copra și cele pentru scoici erau pustii.

— Pentru doi cenți aș ridica ancorele fără să preget și aș pleca, spuse Grief. Aș face-o gratis, dacă am fi pe mare deschisă. Dar lanțurile astea de atoluri la nord și la est ne țin în cușcă. Avem mai multe șanse dacă rămânem chiar aici. Ce crezi, căpitane Warfield?

— Sunt de acord cu tine, o lagună nu e iazul morii să putem sări afară. Mă întreb dincotro va porni? Olică! Se mișcă ceva înspre depozitele de copra ale lui Parlay.

Puteau vedea acoperișul de ierburi al depozitului cum se ridică și se prăbușește, în vreme ce un val de spumă sparse creasta de nisip, îndreptându-se către lagună.

— A trecut peste! exclamă Mulhall. Asta zic și eu început Haide că începe!

Rămășițele hangarului de copra fură ridicate pe sus și aruncate pe duna de nisip. Un al treilea val îl descompuse în fărâme pe care le târî pe panta care ducea către lagună.

— De-ar începe, m-aș mai răcori, mormăi Hermann. Nu mai pot respira. Este al dracului de cald. Sunt uscat ca plita.

Tăie o nucă de cocos cu cuțitul și îi zvântă conținutul. Ceilalți îi urmară exemplul,

oprindu-se la un moment dat să vadă cum unul dintre depozitele lui Parlay de scoici era distrus de vânt. Barometrul arăta acum 29:50.

— Trebuie că suntem destul de aproape de aria de joasă presiune, remarcă înviorat Grief. Nu am fost niciodată în ochiul unui uragan.

Va fi și pentru tine, Mulhall, o experienţă. Dacă ar fi să mă iau după repeziciunea cu care coboară barometrul, urmează să fie o furtună pe cinste!

Căpitanul Warfield suspină și toţi ochii se întoarseră către el. Privea cu binoclul peste lagună către sud.

— Uite-o cum vine, spuse el liniștit.

Nu le trebuia binoclu s-o vadă. O negură plutitoare părea să deseneze forme stranii pe suprafaţa lagunei. Dimpreună cu aceasta, de-a lungul atolului, călătorind cu viteză egală, se vedeau cocotierii înclinându-se abrupt și un văl de frunze zburătoare. Frontul vântului era marcat în lagună de o dungă clară, bine definită de apă întunecată la culoare, în vârtejită de curenţii de aer. Precedând această dungă, ca avangardă, erau rafale fulgerătoare de vânt. În spatele acestei dungi, de un sfert de milă lăţime, era o altă fâșie de apă, calmă ca sticla.

Apoi o altă fâșie întunecoasă de vânt în spatele căreia laguna era toată o spumă unduioasă și clocotindă.

— Ce o fi dâra aia liniștită? întrebă Mulhall.

— O zonă de calm, răspunse Warfield.

— Dar se mișcă la fel de repede ca vântul, obiectă celălalt.

— Așa și trebuie, altminteri va fi depășită și zona de calm nu ar mai exista. Are două capete, am văzut o furtună d-asta cândva, în apele de lângă Savaii. O furtună cu două capete cum scrie la carte.

Buum, ne izbește pe noi, apoi se domolește și moare, apoi ne izbește a doua oară. Așteptaţi și ţineţi-vă tare! Ia uitaţi-vă la *Roberta.*

Roberta, care se afla cel mai aproape de vânt, cu lanţuri lăsate, fu măturată din flanc sub ape de parcă ar fi fost un pai. Apoi lanţurile o aduseră sus, cu prora în vânt, cu o zvâcnire uimitoare. Goeletă după goeletă, printre ele și *Malahini,* fură scuturate încolo și-ncoace la prima rafală de vânt și redresate de lanţurile încordate. Mulhall și câţiva dintre kanaka căzură de-a-n picioarelea când *Malahini* se zbătu în lanţul ancorelor.

Apoi nu mai fu niciun pic de vânt. Ajunseseră în miezul zonei de acalmie. Grief aprinse un chibrit și flama lui arse fără să se zbată în aerul imobil. Domnea un semiîntuneric crepuscular. Cerul înnorat, tot mai jos în ultimele ore, părea acum să fi coborât la suprafaţa mării.

Lanţurile *Robertei* se încordară din nou când al doilea capăt al uraganului lovi și la fel se întâmplă, într-o rapidă succesiune, cu toate celelalte goeiete. Marea, albă de furie, fierbea în mici valuri efervescente. Puntea goeletei *Malahini* se cutremura sub pașii oamenilor. Fungile strânse mușcară din catarge și întreaga velatură scotea un șuierat sălbatic. Nu era cu putinţă să înfrunţi vântul acesta și să respiri. Mulhall, ghemuindu-se cu ceilalţi în spatele adăpostului cabinei, descoperi asta când plămânii săi se umplură într-o clipită până la refuz cu aer pe care nu-i

putea evacua. Aproape că se sufocă și nu-și reveni decât după ce întoarse capul în altă parte.

Frontul vântului era marcat în lagună de o dungă clară, bine definită de apă întunecată la culoare, învârtejită de curenții de aer. Precedând această dungă, ca avangardă, erau rafale fulgerătoare de vânt.

— Incredibil, gâfâi el, însă nu-l auzi nimeni.

Hermann și câţiva kanaka se târau către proră în patru labe, să dea drumul celei de-a treia ancore. Grief îl atinse pe căpitanul Warfield și-i arătă către *Roberta.* Aceasta era târâtă de vânt către ei. Warfield îşi puse gura la urechea lui Grief și urlă:

— Nici ancorele noastre nu mai ţin!

Grief sări la timonă și o răsuci din răsputeri, îndreptând goeleta către port. A treia ancoră le opri înaintarea, iar *Roberta* trecu pe lângă ei, cu pupa înainte, la vreo doisprezece metri distanţă. Făcură semne cu mâna către Peter Gee și căpitanul Robertson care, alături de marinari, trebăluiau la proră.

— Vă rupe lanţurile! urlă Grief. Trebuie să încercaţi să ieșiţi!

Trebuie! Ancorele alunecă!

— Rezistăm acum! strigară ceilalţi răspunsul. Uite, *Cactus* se lasă peste *Misi.*

Or să se scufunde!

Ancorele lui *Misi* erau stabile, dar înteţirea vântului fu prea mult pentru *Cactus* și goeletele, cu velatura încurcată, pluteau împreună pe apa clocotindă. Oamenii de la bordul lor puteau fi văzuţi tăind cu topoarele și luptându-se să le desprindă. *Roberta* ridică ancorele și, cu o velă întinsă la proră, se îndreptă către pasajul de la capătul de nord-vest al lagunei. O văzură reușind să treacă și ieșind pe marea liberă. Dar *Misi* și *Cactus,* incapabile să se desprindă una de cealaltă, fură aruncate pe ţărmul atolului, la vreo jumătate de milă distanţă de pasaj. Viteza vântului continuă să crească, iar puterea acestuia secătuia vlaga oricui, câteva minute de târâș pe punte cu vântul în faţă aducându-i pe oameni la capătul puterilor. Hermann cu marinarii săi kanaka se târau hotărâţi, legând și asigurând totul, punând mai mulţi saci cu nisip peste vele să nu se desfacă. Vântul le despicase și le smulsese maiourile subţiri de pe spinare. Se mișcau încet, de parcă trupurile lor ar fi cântărit tone, ţinându-se în permanenţă cu o mână sau alta de mânerele de pe punte. Capetele libere ale parâmelor stă te-au încordate orizontal și, când erau bătute de rafele, se destrămau și zburau în toate părţile.

Mulhall atinse pe unul, apoi pe altul și arătă spre ţărm. Depozitele acoperite cu paie dispăruseră, iar casa lui Parlay se clătina ca un beţiv. Pentru că vântul bătea pe axul longitudinal al atolului, casa fusese apărată de mile de cocotieri. Însă valurile imense, trecând malul din partea cealaltă, o zdruncinau și o măcinau în bucăţele. Înclinată deja pe panta de nisip, sfârșitul ei era iminent Ici-colo în cocotieri se vedeau oameni care se legaseră acolo. Copacii nu se balansau și nu se scuturau. Încovoiaţi în bătaia vântului, ei rămăseseră în acea poziţie și vibrau monstruos. Sub ei, nisipul era acoperit de spuma albă a brizanţilor. Mai mult marea se umfla pe lungimea lagunei.

Avea suficient loc să se ridice și mai mult de-a lungul celor zece mile de la marginea contra vântului a atolului și toate goeletele se clătinau și se înclinau bătute de valuri. *Malahini* începuse să intre cu prora și castelul sub valurile mai mari și din când în când era plină de la mijloc până la balustradă cu apă.

— Acum e momentul pentru motorul tău! urlă Grief și căpitanul Warfield, târându-se până unde stătea întins mecanicul, îi strigă că te va ordine.

Cu motorul pornit și mergând cu maximă viteză înainte, *Mala luni* se descurcă mai bine. Chiar dacă valurile continuau să-i inunde prora, nu mai era scuturată cu atâta violenţă de ancorele ei. Pe de altă parte, nu mai avea cum să reducă tensiunea din lanţurile ancorelor.

Tot ceea ce puteau face cei patruzeci de cai putere ai ei era să le ușureze efortul.

Intensitatea vântului crescu și mai mult Mica *Nuhiva,* aflată alături de *Malahini* și în apropiere de plajă, cu motorul încă stricat și căpitanul pe mal, trecea prin momente dificile. Era îngropată de valuri atât de des și de adânc, că se mirau de fiecare dată că mai poate ieși din apă. La trei după-amiază, îngropată de un val înainte de a-și reveni după impactul cu cel dinainte, nu a mai ieșit la suprafaţă.

Mulhall se uită la Grief.

— Inundată prin bocaport, strigă acesta.

Căpitanul Warfield îi făcu semn către *Winifred,* o goeletă de mici dimensiuni care plonja și se îngropa sub apă la oarecare depărtare de ei și strigă în urechea lui Grief. Vocea lui era doar fragmentar inteligibilă, cu perioade de tăcere când vorbele îi erau furate de mugetul vântului.

— Un lighean ruginit… ancorele ţin… Dar ia uite cum rezistă…bătrână ca Arca lui Noe…

O oră mai târziu, Hermann le făcu semn către goeletă. Bintele din faţă, arborele și mare parte din proră dispăruseră, smulse din loc de ancorele ei. Se înclinase pe o parte, rostogolindu-se în golul dintre valuri unde se înfipse cu capul, și în această stare fii scufundată pe partea contrară vântului.

Mai rămăseseră cinci goelete și, dintre acestea, *Malahini* era singura cu motor. Temându-se de soarta lui *Nuhiva* sau a lui *Winifred,* două dintre goelete luară exemplul *Robertei* eliberându-se de ancore și îndreptându-se către pasaj. *Dolly* fii prima, dar vela ei de la proră se rupse și goeletă se făcu surcele izbindu-se de marginea de sub vânt a atolului, alături de *Misi* și *Cactus.* Nedescurajată de aceasta.

Moana pomi și ea în cursă către pasaj și suferi aceeași soartă.

— Face treabă bună motorul, nu? strigă căpitanul Warfield către proprietarul vasului.

Grief îl bătu pe umăr.

— Face toţi banii! strigă el. Vântul îşi schimbă direcţia către sud și trebuie să mai slăbim din efort încet și sigur, dar cu o viteză și mai mare, vântul viră către sud — sud-vest, până când cele trei goelete rămase fură răsucite cu botul către plajă. Ruina casei lui Parlay fu ridicată de vânt, aruncată în lagună și trecu razant pe deasupra lor. Depășind *Malahini* izbi în plin *Papara,* care se afla cam la un sfert de milă la pupă. Au muncit sălbatic la proră și într-un sfert de oră aruncară casa peste bord, însă luase cu ea arborele trinchet și bompresul.

Către ţărm, la babord, se afla *Tahaa,* subţiratică și asemănătoare unui iaht, dar cu scondri excesiv de mari. Ancorele ei încă mai rezistau dar căpitanul ei, pentru că vântul nu se domolea defel, încercă să-i reducă efectele culcând la pământ catargele.

— E chiar bun motorul ăsta, îşi felicită Grief comandantul. Ne-a salvat până acum catargele.

Căpitanul Warfield îşi scutură capul nesigur.

Marea din lagună scăzu rapid odată cu schimbarea direcţiei vântului, dar începură să simtă nivelul crescut și presiunea mării din exterior cum distruge atolul. Nu mai rămăseseră prea mulţi pomi în picioare. Unii fuseseră rupţi din scurt, alţii pur și simplu dezrădăcinaţi. Văzură cum se rupe de la jumătate un copac de care erau atârnaţi trei oameni. Fură zvârliţi de vânt în lagună. Doi dintre ei se desprinseră de copac și înotară către *Tahaa.* Nu mult după aceea, chiar înainte de a se întuneca, văzură pe cineva sărind peste bordul de la pupa acelei goelete și înotând cu putere către *Malahini* prin încreţiturile înspumate ale apei.

— Este Tai-Hotauri, fu de părere Grief. Acum ne va spune noutăţile.

Marinarul kanaka se apucă de subarbă[36], se căţără peste bord și se târî către pupă. Îl lăsară să-și capete respiraţia și apoi, adăpostiţi de cabină, prin fragmente dezlânate și mai degrabă prin gesturi, le istorisi ce aflase.

— Nani… tâlhar nenorocit… vrea să fure perlele… Omoară Parlay… unul dintre oameni omoară Parlay… Nimeni nu știe cine… trei kanaka, Nani, eu… cinci boabe de fasole… pălărie… Nani spune că fasolea neagră… nimeni nu știe… Omoară Parlay… Nani mincinos blestemat… toate boabele negre… Cinci negre… întuneric magazie copra… Fiecare a primit fasole neagră… Vine vânt mare… Nicio speranţă… Toţi urcă copaci… Ei nu noroc cu perlele… Am spus înainte… Nu noroc.

— Unde e Parlay? strigă Grief.

— Sus copac… Trei kanaka ai lui în același copac. Nani și un kanaka alt copac. Copacul meu a zburat la dracu', după aia eu venit la bord.

— Unde sunt perlele?

— În cocotieri la Parlay. Poate Nani ia perlele de la el.

Grief a transmis de la o ureche la alta povestea lui Tai-Hotauri.

Căpitanul Warfield a fost în mod special înfuriat de toate acestea și-i putea vedea cum scrâșnește din dinţi.

Hermann coborî sub punte și se întoarse cu o lumină de poziţie, însă de îndată ce o ridică peste nivelul cabinei vântul o aruncă de parte. Avu mai mult succes cu lampa din habitaclul navei, care a fost aprinsă doar după multe eforturi colective.

— O minunată noapte vântoasă! strigă Grief în urechea lui Mulhall. Și bate tot mai tare.

— Cât de tare?

— O sută de mile la oră… două sute… nu știu… Mai tare decât am văzut vreodată.

Laguna era tot mai agitată de marea care acoperea cu valurile ei atolul. Sute de leghe de ocean se retrăseseră din pricina uraganului, depășind cu asupra de măsură efectul de scădere a nivelului apei produs de maree. Imediat ce fluxul începu să se ridice, creșterea dimensiunii apelor a devenit lesne de observat. Luna și vântul extinseseră apele Pacificului de Sud în atolul Hikihoho.

Căpitanul Warfield reveni din călătoria sa periodică în camera motorului spunând că mecanicul leșinase.

— Nu pot lăsa motorul să se oprească acum! concluziona el neajutorat

— În regulă! spuse Grief. Adu-l pe punte. Am să-i ţin eu locul.

Chepengul către camera motorului era blocat, iar accesul se făcea printr-o trecere îngustă din cabina comandantului. Căldura și aburii de petrol erau sufocanţi. Grief examină rapid și complet motorul, ţevăraia și garniturile din acea cameră minusculă, apoi stinse lampa cu petrol. După aceea lucră în întuneric, cu

---

[36] Parâmă care fixează bompresul.

excepţia strălucirii mocnite a nesfârșitelor trabucuri pe care se ducea în cabina comandantului să le aprindă. În ciuda calmului său, începu să simtă efectele efortului de a sta zăvorât alături de un monstru care duduia și sus până sincopat în întunericul acela zgomotos. Dezbrăcat până la piele, murdar de vaselină și petrol, învineţit și jupuit de la loviturile încă sate în timpul săriturilor și zguduielilor navei, capul său începuse să se învârtă de la amestecul de gaze și aer pe care era forţat să-l inhaleze. Munci oră de oră, rând pe rând mângâind, blestemând, în grijind și înjurând motorul și componentele sale. Aprinderea începu să facă probleme. Alimentarea începu să nu mai funcţioneze. Și, cel mai rău, cilindrii începuseră să se încingă. După o discuţie pe care o avură în cabină, mecanicul îl imploră și pledă pentru a-l face să oprească motorul pentru o jumătate de oră ca să se răcească și să urmărească circulaţia apei. Căpitanul Warfield nu era de acord cu oprirea motorului. Mecanicul jură că motorul se va distruge singur oricum și pentru totdeauna. Grief, cu ochi strălucitori, unsuros și ameţit, ţipă și se răsti la amândoi și dădu ordine. Mulhall, supercargo-ul și Hermann urmau să lucreze în cabină la filtrarea dublă și triplă a benzinei. Tăiară o gaură prin acoperișul camerei motorului și un kanaka turna apă reziduală din cală peste cilindri, în vreme ce Grief continuă să ungă părţile în mișcare cu ulei.

— Nu știam că ești expert în benzină, spuse căpitanul Warfield admirativ, când Grief veni în cabină să tragă o gură de aer mai puţin otrăvit.

— Fac baie în benzină, strecură el sălbatic printre dinţi. O mănânc.

Ce alte foloase o fi găsit pentru benzină nu a mai putut spune pentru că în acel moment toţi cei din cabină, ca și benzina filtrată, fură aruncaţi atunci când *Malahini* se lansă cu botul înainte plonjând adânc în valuri. Vreme de câteva minute, incapabili să se pună pe picioare, se rostogoliră în faţă și în spate, izbindu-se și zdrobindu-se de un perete sau altul. Goeleta, măturată de trei valuri uriașe, scârţâia, gemea și tremura, iar din cauza greutăţii apei de pe punţile sale se mișca greoi. Grief sări să vadă ce face motorul, în vreme ce căpitanul Warfield așteptă ocazia să treacă prin tambuchi și să iasă pe punte.

Trecu o jumătate de oră până se întoarse.

— Baleniera a dispărut! raportă el. Cambuza a dispărut! Totul a dispărut, mai puţin puntea și bocaporţii. Iar dacă motorul nu ar fi mers, am fi dispărut și noi. Ţineţi-o tot așa!

Până la miezul nopţii, plămânii și capul mecanicului se curăţară suficient de mult de gaze pentru a putea să-l înlocuiască pe Grief care merse pe punte pentru a-și curăţa el însuși capul și plămânii. El li se alătură celorlalţi care stăteau ciuciţi în spatele cabinei, ţinându-se cu mâinile și, pentru a se asigura suplimentar, legându-se cu funii de amarare. Era o complexă amestecătură umană, pentru că era singurul loc de refugiu pentru marinarii kanaka. Unii dintre ei acceptaseră invitaţia comandatului de a merge în cabină, însă fuseseră alungaţi de acolo de vaporii de gaz. *Malahini* plonja deseori în valuri și era mă turată de apă și ceea ce respirau era deopotrivă aer și apă pulverizată.

— Avem probleme neașteptate, Mulhall! strigă Grief către oaspetele său între

imersiunile navei.

Sabordurile nu puteau evacua masa de apă de la bordul goeletei.

Aceasta o rostogolea de la o margine la alta, iar când era ridicată de valuri cu botul spre cer, stând pe călcâi, apa curgea în avalanșă spre pupă. Se acumula pe culoarele dunetei, se revărsa peste acoperișul cabinei, acoperindu-i și stâlcindu-i pe cei care se prinseseră acolo și apoi părăsea nava peste balustrada de la pupă.

Mulhall îl zări primul și îl atenţionă și pe Grief. Era Nani Herring, ghemuit șiţmân du-se, într-un loc unde lumina slabă a habitaclului se răsfrângea asupra lui. Era aproape gol, mai puţin o centură și un cuţit fără teacă înfipt între curea și piele.

Căpitanul Warfield îşi desfăcu legăturile și trecu peste corpurile celorlalţi. Atunci când ajunse în dreptul luminii habitaclului se vedea că se luptă din greu cu furia. Îl putură vedea cum vorbește, însă vântul acoperi sunetul vocii. Nu-și puse buzele la urechea lui Nani. Arătă în schimb, peste bord. Nani Herring înţelese. I se văzură dinţii albi, într-un zâmbet amuzat și persiflant și se ridică, cu magni fica lui siluetă bărbătească.

— E o crimă! strigă Mulhall la Grief.

— El l-ar fi omorât pe bătrânul Parlay! strigă și Grief la el.

Pentru moment duneta nu avea apă pe ea, iar chila navei *Malahini* era dreaptă. Nani făcu încercarea temerară de a urca peste balustradă, însă a fost secerat în vânt. Apoi, se târî dispărând întuneric, deși aveau cu toţii certitudinea că alunecase peste bord. *Malahini* plonjă iar în adânc, iar când ieșiră din torentul care inundase pupa, Grief îi spuse lui Mulhall la ureche.

— Nu poţi scăpa de el. Este omul pește din Tahiti. Va străbate laguna și va ajunge la pământul de la cealaltă margine a atolului, dacă a mai rămas vreun atol!

Cinci minute după aceea, când se scufundară iarăși, de pe acoperișul cabinei se scurseră o grămadă de corpuri peste ei. Le privi seră și le ţinură până când se scurse apa din dunetă, apoi le cărară sub punte pentru a vedea cine sunt aceștia. Bătrânul Parlay zăcea pe spate pe podea, cu ochii închiși și fără să se miște. Ceilalţi doi erau verișorii lui kanaka. Toţi trei erau dezbrăcaţi și însângeraţi. Braţul unuia dintre kanaka atârna inutil și frânt. Celălalt sângera dintr-o hidoasă rană la cap.

— Nani *a* făcut asta? întrebă Mulhall.

Grief dădu din cap:

— Nu, e de la loviturile încasate pe punte și când a fost aruncat peste cabină.

Ceva se întrerupse deodată, lăsându-i într-o incertitudine năucitoare. În acel moment le fu greu să-și dea seama că nu mai bătea vântul. Cu bruscheţea absolută a unei tăieturi de spadă, vântul s-a întrerupt ca retezat. Goeleta se clătină și plonjă, ridicându-și ancorele cu un zgomot pe care-l putură pentru prima dată auzi. De asemenea, pentru prima dată, putură auzi apa spălând puntea. Mecanicul eli beră elicea și domoli turaţia motorului.

— Suntem în zona moartă, spuse Grief. Să așteptăm schimbarea vântului. Va fi la fel de puternică.

Se uită la barometru și citi:

— 29:32.

În ruptul capului nu-și putea coborî vocea, care se luptase ore în șir cu vuietul vântului, și vorbea acum atât de tare că, în tăcerea generală, le sparse timpanele celorlalţi.

— Are toate coastele rupte, spuse supercargo-ul, palpând cavitatea toracică a lui Parlay. Încă mai respiră, dar e pe ducă.

Bătrânul Parlay gemu, mișcă neputincios un braţ și deschise ochii. Se citi în ei că îi recunoaşte:

— Bravi gentlemani, şopti el șovăielnic. Nu uitaţi, licitaţia… la ora zece… în iad.

Pleoapele îi acoperiră ochii iar maxilarul inferior amenința să cadă, însă îşi stăpâni slăbiciunea morţii suficient de mult timp pentru a emite un final, puternic și batjocoritor chicotit.

Deasupra și dedesubtul lor se dezlănţui infernul.

Vechiul și cunoscutul muget al vântului revenise. *Malahini,* prinsă din lateral, era presată în jos până aproape de capetele grinzi lor transversale când se smuci într-un arc de cerc, forţată de ancorele ei. O răsuciră în vânt, unde ea se smuci din nou, ajungând să aibă chila dreaptă. Cuplară elicea și motorul începu din nou să lucreze.

— Nord-vest! îi strigă căpitanul Warfield lui Grief când acesta veni pe punte. A virat opt grade fără să ezite.

— Nani nu va mai putea trece peste lagună! observă Grief.

— Va fi împins înapoi pe partea noastră, din păcate!

V

După ce trecură de centru, barometrul începu să se ridice. La fel de repede intensitatea vântului începu să scadă. Atunci când nu mai era decât o furtună șuierătoare, motorul se săltă în sus, rupse talpa de care era fixat cu ultimul efort convulsiv al celor patruzeci de cai-putere și căzu pe o parte. Un val de apă reziduală de pe fundul navei îl acoperi sfârâind și deasupra lui se ridicară nori de aburi. Mecanicul se văita de disperare, însă Griei se uită cu afecţiune la resturile mo torului și se duse în cabină să-și șteargă grăsimea de pe piept și braţe cu ghemotoace de bumbac.

Soarele era sus pe cer și bătea cea mai blândă briză a verii când ieși el pe punte, după ce cususe scalpul unui kanaka și pusese la loc braţul celuilalt. La proră, Hermann și echipajul ridicau ancorele la bord și le curăţau cârligele. *Papara* și *Tahaa* dispăruseră, iar căpitanul Warfield, privind prin lunetă, cerceta capătul celălalt al atolului.

— Nu a mai rămas nicio surcică din ele, spuse el. Asta înseamnă să nu ai motoare. Probabil că au fost trase peste lagună înainte să se schimbe direcţia vântului.

Pe ţărm, unde fusese casa lui Parlay nu se mai vedea niciun rest de construcţie. Pe o distanţă de trei sute de yarzi, pe unde pătrunsese marea în lagună, nu mai rămăsese niciun copac, nici măcar un butuc.

Ici colo, extrem de îndepărtaţi, se vedea iţindu-se câte un palmier și numeroși

alţii fuseseră rupţi și culcaţi la pământ. În coroana unui palmier neculcat la pământ Tai-Hotauri susţinea că văzuse mișcând ceva. Nu mai rămăseseră bărci pe *Malahini* și îl priviră cum înoată la mal și se caţără în copac.

Când se întoarse îl ajutară să treacă peste copastie o tânără fată de pe insulă, servitoare în gospodăria lui Parlay. Ea le dădu, mai întâi, un coș boţit. În acesta se aflau niște pisoiași orbi abia fătaţi

— Cu toţii morţi, mai puţin unul care mieuna slab și se bălăbănea pe picioarele lui stângace.

— Hello! spuse Mulhall. Cine este micuţul?

Pe plajă văzură un om mergând. Se mișca nonșalant, făcându-și parcă plimbărica de dimineaţă. Căpitanul Warfield scrâșni din dinţi.

— Salut, comandante! strigă Nani, care era în linie cu ei. Pot veni la bord să mănânc ceva la micul dejun?

Faţa și gâtul căpitanului Warfield începură să se umfle și să devină purpurii. Încercă să vorbească, însă se sufoca.

— Pentru doi cenţi… pentru doi cenţi… a fost tot ce reuși să articuleze.

CUPRINS

1. Un fiu al soarelui… 2
2. Ţapul cel mândru al lui Aloysius Pankburn… 19
3. Diavolii din Fuatino… 35
4. Mucaliţii din New Gibbon… 56
5. Mică răfuială la Swithin Hall… 67
6. O noapte la Goboto… 82
7. Penele soarelui… 95
8. Perlele lui Parlay… 112

Jack London (1876 — 1916) este unul dintre cei mai cunoscuţi scriitori americani, lucrările sale fiind traduse în zeci de limbi și publicate în întreaga lume. Opera sa are ca subiect principal existenţa crudă, sălbatică și spiritul de revoltă și aventură. Printre cele mai cunoscute titluri se numără: *Chemarea străbunilor* (1903), *Coif Alb* (1906), *Dragoste de viaţă* (1907), *înainte de Adam* (1907), *(Mediul de fier* (1907), *Căutătorii de aur* (1912), *Ciuma stacojie* (1915), *Doamna mică din casa mare (1916).*

Romanul *Un fiu al soarelui,* publicat în anul 1912, prezintă întâmplările prin care trece David Grief, un tânăr englez curajos și onest aflat în căutare de aventură în apele însorite ale tropicelor. Deși avea proprietăţi și afaceri în tot Pacificul de Sud, care i-ar fi asigurat o existenţă liniștită, Grief, un adevărat „fiu al soarelui", prefera să străbată mările în lung și în lat, „adulmecând noi investiţii, inspectându-le și înviorându-le pe cele vechi, distrându-se și înfruntând aventura în cele mai ciudate moduri".